

Vastauksen antaminen sisäministeriön tietopyyntöön koskien pelastustoimen palvelujen ja talouden tilaa

Päätös

Päätän, että Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos antaa liitteenä olevat selvitykset sisäministeriön tietopyyntöön koskien pelastustoimen palvelujen ja talouden tilaa.

Selostus

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 13 §:n mukaan hyvinvointialueen on seurattava järjestämisvastuullaan olevan pelastustoimen palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta, kustannuksia ja tuottavuutta. Hyvinvointialueen on verrattava tätä tietoa vastaavaan muihin hyvinvointialueita koskevaan tietoon. Edelleen em. lain mukaan hyvinvointialueen on laadittava vuosittain selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan.

Selvityksessä on kuvattava ja arvioitava, miten pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet, sekä mahdolliset sisäministeriön antamat toimenpidesuosituksella on otettu huomioon hyvinvointialueella. Lisäksi selvitykseen on sisällytettävä hyvinvointialueen alustava esitys 11 §:ssä tarkoitettuksi investointisuunnitelman pelastustoimea koskevaksi osaksi.

Sisäministeriö on 3.2.2023 päivätyllä kirjeellä pyytänyt hyvinvointialueita tuottamaan pelastustoimen palveluiden toteutumista ja talouden tilaa koskevan selvityksen kirjeen liitteen tietosisältöjen mukaisesti. Selvitys tulee toimittaa sisäministeriölle ja asianomaiselle aluehallintovirastolle.

Toimivalta

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 92 §:n mukaan palvelualuejohtajan tehtävänä on vastata palvelualueensa toiminnan suunnittelusta, taloudesta, kehittämisestä, yhteensovittamisesta, integraatiosta, toimeenpanosta, arvioinnista, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta sisäisen valvonnan ohjeiden mukaisesti. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella pelastusjohtaja toimii pelastustoimen palvelualuejohtajana.

Ihamäki Veli-Pekka
Pelastusjohtaja

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Pelastuslaitos
Pelastusjohtaja

Päätöspöytäkirja
Yleiset asiat

12.05.2023

2 (2)
§ 28/2023
933/09.00.00/2023

Valmistelija / lisätiedot:

Laitinen Miia
Elf Johanna
Mika Eilola
Markkanen Kimmo
etunimi.sukunimi@luvn.fi

Liitteet

- 1 Muutoksenhakukielto (hyvinvointialuelaki 141 §)
- 2 Liite 2_Investointiosasuunnitelma
- 3 Liite 3a Toimintaympäristö ja riskianalyysi
- 4 Liite 3b Henkilöstö- ja taloustiedot
- 5 Liite 3c Onnettomuuksien ehkäisy
- 6 Liite 3d Pelastustoiminta
- 7 Liite 3e Väestönsuojeluun varautuminen
- 8 Liite 1 Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen selvitys

Tiedoksi

Tämä päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Västra Nylands välfärdsområde

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelujen ja talouden tila vuonna 2022

Sisällys

Johdanto	1
1 Pelastustoimen palveluiden saatavuus.....	2
1.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta.....	4
1.1.1 Varautuminen onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.....	4
1.1.2 Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä	5
1.1.3 Palontutkinta	9
1.1.4 Onnettomuuksien ehkäisyä koskeva yhteistyö.....	11
1.1.5 Onnettomuuskehityksen seuranta.....	12
1.1.6 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta.....	13
1.1.7 Valvontatehtävät	13
1.1.8 Valmiustarkastukset	16
1.2 Pelastustoiminta	17
1.2.1 Väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä.....	17
1.2.2 Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kyky suorittaa onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet viivytyksettä ja tehokkaasti.....	18
1.2.3 Pelastustoiminnan johtaminen.....	26
1.2.4 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta.....	27
1.2.5 Pelastusviranomaisen muille viranomaisille antama virka-apu	27
1.2.6 Osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon.....	28
1.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat.....	28
1.3.1 Hälytysohje	29
1.3.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelma.....	29
1.3.3 Yhteistyösuunnitelmat.....	29
1.3.4 Hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat	30
1.3.5 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat	30
1.4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta (sopimushenkilöstö ja sivutoimiset)	30
1.4.1 Vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa	30
1.4.2 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen	31

1.4.3	Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset	31
1.4.4	Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus	32
1.5	Väestönsuojeluun varautuminen	32
1.5.1	Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu	33
1.5.2	Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen	33
1.5.3	Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen.....	34
1.5.4	Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen.....	34
1.5.5	Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus	34
1.5.6	Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden johtamisedellytysten järjestäminen	35
1.5.7	Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö	36
2	Pelastustoimen palveluiden laatu.....	37
2.1	Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella	38
2.2	Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella.....	38
2.3	Sisäministeriön laatua koskevien toimenpidesuosituksen toteutuminen hyvinvointialueella.....	38
3	Pelastustoimen palveluiden vaikuttavuus	38
4	Pelastustoimen palveluiden kustannukset	39
5	Pelastustoimen kustannukset ja talouden tila.....	40
5.1	Talousarvion toteuma ja kuvaus rahoituksen riittävydestä lakisääteisiin palveluihin.....	40
5.2	Kehitysnäkymät yleiskatteisen rahoituksen riittävyden osalta.....	41
5.3	Kustannukset	44
5.3.1	Bruttokustannukset	44
5.3.2	Bruttokustannukset asukasta kohden.....	44
5.3.3	Palveluille kohdistetut bruttokustannukset	44
5.3.4	Palveluille kohdistetut asukaskohtaiset bruttokustannukset.....	44
5.4	Kulurakenne.....	44
5.5	Tuottorakenne	45
5.6	Investoinnit.....	45
6	Pelastustoimen palveluiden tuottavuus.....	45
6.1	Toteutetut tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja investoinnit sekä tuottavuuden kehittämismahdollisuudet	45
	Vaara- ja onnettomuustilanteet 2022	48
	Onnettomuusvahingot 2022	48

Henkilöstötiedot 2022 49

Johdanto

Pelastustoimen järjestämisestä vastaavien hyvinvointialueiden tulee seurata järjestämisvastuullaan olevan pelastustoimen palvelujen saatavuutta, laatua ja vaikuttavuutta, kustannuksia ja tuottavuutta (Laki pelastustoimen järjestämisestä, 613/2021). Lain mukaan hyvinvointialueen on laadittava vuosittain selvitys pelastustoimen palvelujen toteutumisesta ja talouden tilasta alueellaan. Selvityksessä on kuvattava ja arvioitava, miten pelastustoimen valtakunnalliset tavoitteet, sekä mahdolliset sisäministeriön antamat toimenpidesuosituksot on otettu huomioon hyvinvointialueella. Lisäksi selvitykseen on sisällytettävä hyvinvointialueen alustava esitys 11 §:ssä tarkoitetuksi investointisuunnitelman pelastustoimea koskevaksi osaksi. Selvityksen laatimisesta on annettu sisäministeriön asetus, joka tuli voimaan 1.1.2023. Asetus ja sen perustelumuuistio sisältävät yksityiskohtaiset käytännön ohjeet selvityksen laatimiselle. Selvitys tulee toimittaa sisäministeriölle ja asianomaiselle aluehallintovirastolle.

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimen selvitys vuodelta 2022 on laadittu uusien säädösten ja sisäministeriön sekä aluehallintoviraston ohjeistuksen mukaisesti. Tämä selvitys hyvinvointialueen pelastustoimen palveluiden ja talouden tilasta on tuotettu vuoden 2023 hyvinvointialueneuvotteluita, aluehallintovirastojen alueellisia arviointiraportteja, Etelä-Suomen aluehallintoviraston valtakunnallista arviointiraporttia sekä sisäministeriön vuosittaista selvitystä varten. Selvityksen tietosisältö muodostuu sisäministeriön tietopyynnön (VN/3593/2023-SM-1) mukaiseen sisältörakenteeseen niiltä osin kuin tiedot ovat tuotettavissa vuodelta 2022. Talous- ja henkilöstötiedot perustuvat vuoden 2022 tilinpäätökseen. Tämän selvityksen kanssa samanaikaisesti on valmisteltu pelastustoimen palvelutasopäätöstä sekä aluehallintovirastolle vastausta selvityspyyntöön. Lisäksi on valmistauduttu vastaamaan sisäministeriön hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille osoittamaan laajaan

tietopyyntöön. Tämän selvityksen liitteenä toimitetaan myös alustava investointisuunnitelma vuosille 2025–2028.

Kokonaisuudessaan selvityksessä edellytetään esitettävien asioita, joita ei ole aiemmin tällä tasolla seurattu. Palvelujen järjestämistä tarkoituksenmukaisesti ja tuottavasti on haitannut myös se, että moni säädös (asetus tai ohje) on valmisteilla ja niiden muutoksia hyvinvointialueen palvelujen järjestämiseen ja pelastustoimen suunnitelmien päivittämiseen, mukaan lukien palvelutasopäätös, on ollut haasteellista. Keskeisinä on noussut esille vuoden 2012 toimintavalmiusohjeen päivittäminen sekä mm. pelastustoimen järjestämislain 5 § mukaiset sisäministeriön ja valtioneuvoston asetukset koottavista tehtävistä sekä näiden kustannusten jakamisen perusteista, pelastustoimen järjestämislain 16 § mukaisesta sisäministeriön asetuksesta omavalvontaohjelman yleisestä sisällöstä ja laatimisesta, pelastuslain 31 a § mukainen sisäministeriön asetus tilannekuvatoiminnasta sekä pelastuslain 65 § mukainen valtioneuvoston asetus viranomaisten, laitosten ja liikelaitosten yhteistyöstä ja suunnitelmista väestönsuojeluun varautumisessa. Näiden osalta olisi tärkeää saada tieto, ovatko ko. säädökset tulossa, millä aikataululla tulevat voimaan ja mitä muutoksia mahdollisesti tulossa nykyisiin käytäntöihin.

1 Pelastustoimen palveluiden saatavuus

Pelastustoimen palvelut mitoitetaan suhteessa alueen toimintaympäristöön ja riskeihin sekä asiakkaiden tarpeisiin. Toimintaympäristön analyysi on tehty kahden vuoden välein Uudenmaan (HIKLU – Helsinki, Itä-, Keski- ja Länsi-Uusimaa) laajuisena, viimeksi vuonna 2021. Analyysia on täydennetty vuonna 2022 muuttuneen turvallisuusympäristön osalta. Keskeiset muutosilmiöt on tunnistettu HIKLU-riskianalyyseissä PESTEL viitekehyksessä.

Toimintaympäristöanalyysissä hyödynnetään tietoa mm. väestörakenteesta ja sen ominaisuuksista, rakennetun ympäristön ominaisuuksista ja muutoksista (esim. kerrostalot, korkeat rakennelmat, maanalaiset tilat ym.) ja luonnonympäristöstä ja niiden muutoksista (esim. tulvariskialueita, pohjavesialueita, metsäalueita, turvetuotantoalueita) sekä liikenneympäristöstä (esim. raideliikenne, tiestö, satamat, lentokentät ym.).

Riskianalyysi on laadittu päivittäisonnettomuuksien näkökulmasta, häiriötilanteiden osalta ja osittain poikkeusolojen osalta. Valtakunnallisen eri toimijoiden yhteisen riskiarvioinnin kokonaisuus muodostuu kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista, joissa merkittävimmät riskit on tunnistettu ja arvioitu poikkihallinnollisesti. Pelastustoimen riskianalyysissä on tarkasteltu keskeisten alueellisten muutosilmiöiden vaikutuksia päivittäisten tehtävien, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen näkökulmista. Pelastuslaitoksen palveluita on peilattu suhteessa riskianalyysissä tunnistettuihin riskeihin.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella oli vuonna 2022 yhteensä 7946 riskiruutua (I–IV), joissa oli yhteensä 1806 tehtävää. Vuonna 2022 oli I- Riskiruutuja 47 kappaletta, joissa oli 518 tehtävää. II-riskiruutuja oli 214 kappaletta, joissa oli 568 tehtävää. III-riskiruutuja oli 172 kappaletta, joissa oli 125 tehtävää. IV-riskiruutuja oli 7513 kappaletta, joissa oli 595 tehtävää. Riskiluokan määrittäviä onnettomuuksia (RLMO) oli vuonna 2022 yhteensä 1563 kappaletta. Alueen väestömäärä vuonna 2022 oli 486 346 henkilöä ja kerrospinta-ala oli 27 298 684 km².

Pelastuslaitoksella on 638 päätoimista henkilöä sekä 988 sopimuspalokuntalaista ja sivutoimista henkilöä. Palvelujen saatavuus voidaan turvata riittävällä henkilöstömäärällä ja riittävällä rahoituksella. Pelastuslaitokselle perustettiin 20 pelastajan virkaa vuonna 2022 toimintavalmiuden parantamiseksi ja ylityökustannusten vähentämiseksi. Näitä virkoja ei olla pystytty täyttämään pelastajapulan vuoksi, joka aiheuttaa kustannuksia toimintavalmiuden ylläpitämiseksi ylitöillä.

Pelastajapula vaikuttaa siihen, että jouduimme tilapäisesti laskemaan palvelutasopäätöksen mukaista pelastustoiminnan minimivahvuutta.

Henkilöstön saatavuuteen vaikuttavat pelastustoimen koulutetun henkilöstön saatavuuden ja eläköitymisen ennakoitun kasvun ja varallaolojärjestelmän muutokset valtakunnallisesti sekä muu henkilöstöpoistuma, joka on lisääntynyt vuodesta 2021 viisi prosenttiyksikköä. Vuonna 2021 henkilöstöpoistuma oli 3,3 % koko henkilöstöstä ja vuonna 2022 henkilöstöpoistuma oli 8,3 % koko henkilöstöstä. Henkilöstön vahvuuteen vaikuttaa myös koko henkilöstön sairauspoissaolopäivien lisääntyminen, vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli 23,28 henkilötyövuotta. Näiden lisäksi perhevapaaudistus on lisännyt henkilöstön poissaoloja.

1.1 Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta

1.1.1 Varautuminen onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

Onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa on varauduttu tekemällä pelastuslaitoksen toimintoihin henkilövarauksia ja suunnitelmia häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle, kuten tehtävien priorisointia ja henkilöstön vaihtoehtoisten tehtävien suunnittelua, mikäli joudutaan priorisoimaan henkilöstön omia perustehtäviä.

Häiriö- ja poikkeustilanteissa onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin varattu henkilöresurssi tullaan todennäköisesti siirtämään pelastuslaitoksen muiden kriittisten toimintojen tueksi.

1.1.2 Pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

1.1.2.1 Ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän toteuttaminen

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa ensisijaisesti päivystävän palotarkastajan palvelun avulla. Päivystävälle palotarkastajalle tuleviin kysymyksiin ja yhteydenottoihin vastataan kaikkina arkipäivinä, puhelimitse sekä sähköpostitse. Yhteydenotot ovat lähinnä yksittäisiä neuvonta- ja ohjauskysymyksiä. Päivystävälle palotarkastajalle tulevat yhteydenotot voivat liittyä esimerkiksi yleisötapahtumiin, uudiskohteiden käyttöönottoon tai kodin paloturvallisuuteen. Päivystävän palotarkastajan palvelu on suunnattu kaikille, niin yksityishenkilöille kuin yrityksillekin.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa pelastussuunnitelmien laadinnassa. Pelastussuunnitelmien laadintaan liittyvää ohjausta ja neuvontaa voidaan antaa pelastuslaitoksen suorittaman valvonnan tai turvallisuusviestinnän yhteydessä. Myös päivystävä palotarkastaja neuvoo tarvittaessa pelastussuunnitelmien laadinnassa. Päivystävän palotarkastajan antama neuvonta ja ohjaus liittyy usein erityisesti yleisötapahtumien sekä tilapäismajoituksen pelastussuunnitelmiin.

Tekemänsä säännöllisen valvonnan ohella pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa myös hoitolaitosten sekä palvelu- ja tukiasumisen poistumisturvallisuuden osalta. Pelastusviranomainen neuvoo ja ohjaa asiakkaitaan poistumisturvallisuusselvitysten laadinnassa sekä arvioi sille toimitetut poistumisturvallisuusselvitykset.

Pelastuslaitoksen ohjausta ja neuvontaa annetaan myös pelastustoimen laitteiden osalta, erityisesti niiden ylläpitoon liittyen. Pelastuslaitos valvoo, että laitteet pidetään toimintakuntoisina sekä huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti ja asianmukaisesti. Pelastuslaitos huolehtii sille toimitettujen, hätäkeskukseen liitettyjen automaattisten paloilmoitinten kohdekorttien sekä avainsäilöjen tietojen säilyttämisestä. Pelastuslaitos toimittaa erheellisten paloilmoitusten korjauskehotukset

paloilmoitinkiinteistöille sekä laskuttaa erheellisistä paloilmoituksista pelastuslain 96 §:n mukaisesti. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella on noin 1600 hätäkeskukseen liitettyä automaattista paloilmoitinta. Niistä tulleita automaattisen paloilmoittimen tarkastus- ja varmistustehtäviä on vuosittain noin 1200.

Pelastuslaitos antaa myös ohjausta ja neuvontaa rakenteellisen paloturvallisuuden, pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintaedellytysten sekä pelastustoiminnan turvallisuuden osalta. Ohjausta ja neuvontaa annetaan uudis- ja korjausrakentamisen yhteydessä ja toiminta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa. Rakentamiseen kohdistuva ohjaus ja neuvonta toteutetaan pelastuslaitoksen siihen erikseen varattujen resurssien (palotarkastajat, johtavat palotarkastajat) toimesta. Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjauksesta vastaavat henkilöt laativat myös kaavalausuntoja, antavat lausuntoja rakennusvalvontaviranomaiselle rakennuslupa- ja rakennuksen käyttöönottoon liittyen, osallistuvat neuvotteluihin ja yhteistyötapaamisiin sekä antavat paloturvallisuuteen liittyvää ohjausta ja neuvontaa suoraan suunnittelijoille sekä rakennusurakoitsijoille.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä jaetaan turvallisuuskasvatukseen, turvallisuuskoulutukseen ja muuhun turvallisuusviestintään. Turvallisuuskasvatuksen pääkohderyhmiä ovat esikoululaiset ja kahdeksaluokkalaiset. Peruskoulun neljännen luokan ja toisen asteen opiskelijoille tarjotaan turvallisuuskoulutusta pyydettäessä. Toisen asteen turvakursseja järjestetään kysynnän mukaan. Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutus on kohdennettu lasten ja nuorten (päiväkodit ja koulut), erityisryhmien sekä sosiaali- ja terveystoimen (kotihoito ja ympärivuorokautinen hoiva) asiakkaiden kanssa työskenteleviin aikuisiin. Lisäksi koulutusta kohdennetaan ikäihmisille sekä erityisryhmille.

Vuonna 2022 turvallisuusviestintää teki neljä päätoimista turvallisuuskouluttajaa. Lisäksi muu henkilöstö osallistuu turvallisuusviestintään oman työnsä osana. Pelastuslaitoksen lisäksi

turvallisuusviestintää tekevät alueen sopimuspalokunnat, mistä on sovittu palokuntasopimuksissa. Myös pelastusalan liitot osallistuvat sopimusten mukaisesti turvallisuusviestinnän järjestämiseen, he vastaavat erityisesti yritysten ja taloyhtiöiden turvallisuuskoulutuksista.

Ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän henkilöstövoimavarojen toteumaa on vaikea arvioida, koska seurantajärjestelmä puuttuu. Kokonaisuudessaan arvioiden palvelutasopäätöksessä onnettomuuksien ehkäisytyöhön asetettuun henkilöstövoimavarojen tavoitteeseen (39 htv) ei ole päästy kahtena viime vuotena. Vuonna 2021 henkilötyövuosia oli käytettävissä arviolta 34 ja vuonna 2022 henkilötyövuosia oli käytettävissä arviolta 30 onnettomuuksien ehkäisytyöhön. Palvelujen järjestämisen näkökulmasta palvelutasopäätöksen voidaan arvioida toteutuneen hyvin, onnettomuuksien ehkäisyn toteuttamiseen osallistuu päätoimisen onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstön lisäksi muu pelastuslaitoksen henkilöstö osana omaa työtään ja onnettomuuksien ehkäisyn palvelun laatua on kehitetty toiminnan yhdenmukaistamisella sekä aktiivisella yhteistyöllä.

Henkilöstön osaamisen ja suorituskyvyn ylläpitäminen on toteutunut osittain. Tähän on vaikuttanut negatiivisesti mm. se, että Pelastusopiston täydennyskoulutus on ollut koronavuosina tauolla. Osaamisen kehittämistä ollaan korvattu pelastuslaitoksen sisäisillä kuukausikoulutuksilla. Henkilöstön osaamisen ja suorituskyvyn ylläpidon suunnitelmallisuutta ollaan kehittämässä osaamisen hallinnan laitostasoisella yhteistyöllä, johon on resursoitu henkilöstöä. Valvontatoiminnan näkökulmasta palvelutasopäätöksen voidaan arvioida toteutuneen osittain, kehitettävää on etenkin valvontatoiminnan laadunarvioinnissa, jota varten tarvittaisiin valtakunnalliset vaikuttavat mittarit. Tällä hetkellä ei ole tapaa määritellä laadun arviointia asiakkaalle.

Turvallisuusviestinnän näkökulmasta palvelutasopäätöksen tavoitteisiin ollaan päästy osittain, turvallisuusviestintää toteutetaan kohdennetusti, suunnitellusti ja yhteistyössä. Kehitettävää olisi etenkin paikallisten

tarpeiden ja onnettomuusuhkien huomioinnissa turvallisuusviestinnän kohderyhmien ja toteutustavan valinnassa sekä riskiperusteisen turvallisuusviestinnän kohdentamisessa.

Onnettomuuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelujen ja palontutkinnan tavoitteet voidaan arvioida saavutetuiksi. Onnettomuuksien kehityksen seurannan tavoitteiden eteen on tehty työtä, mutta paljon on vielä kesken ja kehitettävää on etenkin pelastustoiminnan tehtävien jälkeisessä oman toiminnan arvioinnissa.

1.1.2.2 Turvallisuusviestinnän laadulliset tavoitteet ja vaikutukset turvallisuuteen

Turvallisuusviestinnän laadulliset tavoitteet ovat jaoteltu kohderyhmittäin. Pelastuslaitoksen toteuttamalla lasten ja nuorten turvallisuuskasvatuksella pyritään esikouluikäisten, neljäsluokkalaisten ja kahdeksaluokkalaisten sekä toisen asteen opiskelijoiden turvallisuustietojen, -taitojen ja -asenteiden kehittämiseen. Lisäksi kehitetään opetushenkilökunnan valmiuksia ehkäistä ennalta onnettomuuksia ja toimia onnettomuustilanteessa. Sosiaali- ja terveystoimen kohteissa työskentelevien työntekijöiden osalta tavoitteena on, että työntekijät tunnistavat työpaikan paloturvallisuusriskejä ja osaavat ennaltaehkäistä ja vähentää niitä sekä tietävät perusasioita palo- ja poistumisturvallisuudesta sekä em. asioiden erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa. Senioreiden ja erityisryhmien osalta tavoitteena on, että henkilöt tiedostavat arjen riskejä ja pyrkivät vähentämään niitä oikeilla toimintatavoilla sekä tietävät perusasiat hätätilanteessa toimimisesta, toimintakyky huomioiden.

Onnettomuuksia ennaltaehkäisevän toiminnan ja turvallisuusviestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden osoittaminen on vaikeaa.

Toimintaympäristö- ja kohderyhmiin kohdennetulla turvallisuusviestinnällä voidaan kuitenkin olettaa olevan myönteisiä vaikutuksia ihmisten ja heidän elinympäristönsä turvallisuuteen. Vuonna 2023 on tästä syystä kehitetty turvallisuuskoulutuksissa olleille

palautelomake, jonka perusteella voidaan kerätä tietoa ihmisten kokemuksen tunteeseen perustuen.

1.1.2.3 Ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän keskeiset määrälliset tiedot

Suunnittelun ohjausta toteutettiin neuvotteluiden, sähköpostien ja yhteistyötapaamisten sekä lausuntojen keinoilla. Vuonna 2022 pelastuslaitoksen asiantuntija neuvotteli 350 kertaa asiakkaiden (suunnittelijoiden) kanssa ja osallistui 150 kertaa yhteistyötapaamiseen rakennusvalvontaviranomaisen kanssa. Lisäksi pelastuslaitoksen asiantuntija antoi 1400 suunnittelua ohjaavaa sähköpostia ja 275 sähköistä lausuntoa rakennushankkeisiin vuonna 2022. Asiakkaiden tarpeisiin pystyttiin vastaamaan, vaikka toimintaympäristön muutosnopeus ja rakentamisen volyyymi olivatkin vuonna 2022 korkealla.

Päivystävä palotarkastaja neuvoi asiakasta 977 puhelussa vuonna 2022.

Turvallisuuskoulutusten osalta vuoden 2022 tavoitteena ollut 505 tilaisuutta ylitettiin reilusti. Pelastuslaitos ja sopimuspalokunnat järjestivät vuonna 2022 yhteensä yli 730 koulutusta tai tapahtumaa, joka edelliseen vuoteen verrattuna reilu 200 tilaisuutta enemmän (528 tilaisuutta vuonna 2021). Turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistui 12 % alueen asukasmäärästä vuonna 2022, mikä oli 3 prosenttiyksikköä enemmän vuoteen 2021 verrattuna. Toiminta ja asiakkaiden tavoittaminen ei vielä koronan jäljiltä ole kaikilta osin palautunut samalle tasolle. Pelastuslaitoksen lisäksi turvallisuusviestintää tekevät alueen sopimuspalokunnat, mistä on sovittu palokuntasopimuksissa. Myös pelastusalan liitot osallistuvat sopimusten mukaisesti turvallisuusviestinnän järjestämiseen, he vastaavat erityisesti yritysten ja taloyhtiöiden turvallisuuskoulutuksista.

1.1.3 Palontutkinta

Palontutkintaa on parannettu palvelutasopäätöksen kehittämissuunnitelman mukaisesti ja siihen on kohdennettu enemmän voimavaroja. Vuonna 2022 palontutkintaselosteita on hyödynnetty

henkilöstön koulutuksessa. Selosteita on käsitelty paloiesimiesten, palomestareiden ja onnettomuuksien ehkäisyä tekevien henkilöiden koulutuspäivissä. Lisäksi julkiset selosteet jaetaan koko henkilöstölle. Työvuoro saa halutessaan läpikäynnin oman onnettomuustapauksensa osalta. Annettujen kehitysehdotusten perusteella on tehty muutoksia esim. vasteisiin, joten selosteet ovat vaikuttaneet myös suunnitteluun. Palontutkintaohje on päivitetty vuonna 2022. Siinä on määritelty tutkintaprosessi yleisellä tasolla, tutkintakynnykset, ohjeistus sekä käytettävät resurssit. Jokaisella tutkijalla on henkilökohtaiset suojaimet, erityiskalustoa sekä kirjallisuutta käytettävissään.

Vuonna 2022 toteutettiin I-tason palontutkinta 822 kertaa (sisältää kaikki rakennuspalot, rakennuspalovaarat, maastopalot, liikennevälinepalot ja muut tulipalot), joista 61,5 % selvitetty syttymissyy arvioitiin todennäköiseksi ja 29 % selvitetty syttymissyy arvioitiin melko todennäköiseksi sekä noin 9 % tutkinnoissa selvitetty syttymissyy oli epävarma. Onnettomuusselosteen täyttäjät tekee lähtökohtaisesti aina I-tason tutkinnan. II-tason tutkintoja käynnistettiin 35 kpl, joista saatiin valmiiksi 30 tutkintaa (85,7 %). Kolme tutkintaa päätettiin keskeyttää, koska niistä saatava hyöty ei olisi vastannut niihin käytettyä aikaa. Kaksi tutkintaa vuodelta 2022 on vielä kesken. Tämä tutkintamäärä kokonaisuutena on merkittävästi enemmän kuin aiempina vuosina, esim. vuonna 2021 käynnistettiin 5 kpl II-tason tutkintaa, joista kolme (60 %) valmistui.

Vuonna 2022 lisättiin yhteistyötä muiden palontutkintaa suorittavien tahojen kanssa. Poliisi on edelleen tärkeä yhteistyöviranomaisen tulipalojen tutkinnassa. Lisäksi yhteistyötä on tehty vakuutusyhtiöiden ja sähköpalontutkijoiden kanssa käytännön tutkintatyössä ja koulutuksissa. Palontutkintaohjetta päivitettiin ja jatkossa on tarkoitus tutkia myös pelastuslaitoksen valvontavastuulle kuuluvien kemikaalilaitosten onnettomuuksia. Loppuvuodesta kiinnitettiin huomiota siihen, että tulisijoista ja hormeista alkaneet tulipalot voivat lisääntyä energiansäästötalkoiden vuoksi. Tästä johtuen päätettiin, että tulisijoista

ja savupiipuista alkaneita paloja selvitetään matalammalla kynnyksellä. Loppuvuodesta käynnistettiin neljä tutkintaa, joissa osallisena on ollut joko tulisija tai savupiippu. Yhdessä näistä oli kyse palokuolemasta. Tutkintojen perusteella on annettu suosituksia ja annetut suositukset on esitelty vastuullisille ohjausryhmille. Suositusten koonti tiedosto toimitetaan yleisesti nähtävälle. Suositusten toteutumista tullaan seuraamaan myös vuoden 2023 aikana. Palontutkinnan tulosten perusteella kohdennettiin turvallisuusviestintää sosiaalisessa mediassa, esim. ladattavien laitteiden turvallisuuden osalta.

1.1.4 Onnettomuuksien ehkäisyä koskeva yhteistyö

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos tekee yhteistyötä valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti.

Valtakunnallista yhteistyötä tehdään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston alla, jossa tavoitteena on muun muassa toimintatapojen ja asiakaspalvelun yhtenäistäminen. Esimerkkeinä voidaan mainita mm. määräaikaisten valvonnan prosessin yhtenäistäminen vuoden 2022 aikana.

Uudenmaan alueen pelastuslaitosten kesken yhteistyötä tehdään muun muassa yhteisen teemavalvonnan sekä perehdytyksen osalta. Vuonna 2022 järjestettiin HIKLU-pelastuslaitosten yhteinen onnettomuuksien ehkäisyn perehdytyskurssi uusille palotarkastajille.

Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat myös kaavoitus ja kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta, alueiden käyttö ja valvonta sekä katu- ja liikennesuunnittelu. Alueen kaupunkiympäristön kasvunopeuden ja toimintaympäristön muutosten takia on erityisen tärkeää olla aktiivisesti mukana turvallisuussuunnittelussa mahdollisimman etupainotteisesti. Sidosryhmäyhteistyötä on tehty vuonna 2022 esimerkiksi osallistumalla kuntien yhteistyö- ja suunnittelukokouksiin rakennus- ja infrahankkeisiin liittyen.

Paikallista yhteistyötä tehdään esimerkiksi Länsi-Uudenmaan poliisin kanssa ravintoloiden valvonnan ja tapahtumaturvallisuuden osalta. Tapahtumien osalta yhteistyötä tehdään myös ensihoidon ja Tukesin kanssa. Paikallisen turvallisuussuunnittelutyön keskeiset yhteistyötahot ovat alueen kunnat, poliisi ja järjestöt (sekä jatkossa hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehtävä hyte-yhdyspintatyö). Vuonna 2022 turvallisuussuunnittelun osalta on tehty lähinnä seuranta tapahtuneista onnettomuuksista ja tilastoista sekä kohdennettu paikallisesti toimenpiteitä esim. jonkin kaupunginosan turvallisuuden edistämiseksi. Viime vuonna painopiste oli enemmänkin hyte-työn yhdyspintojen rakentamisessa hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä.

Riskiasuntotarkastuksissa tehdään tiivistä yhteistyötä paikallisen sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Pelastuslaitos vastaanottaa pelastuslain 42 § mukaisia ilmoituksia tulipalo- ja onnettomuusriskeistä. Niiden perusteella toteutetaan neuvontaa ja ohjausta ja tarvittaessa palotarkastuksia. Pääsääntöisesti riskiasuntoilmoitukset ovat tulleet sosiaali- ja terveystoimen henkilöstöltä, poliisilta tai ensihoidosta. Pelastuslaitos tekee yhteistyötä myös esimerkiksi lastensuojelu-, eläinsuojelu- ja ympäristöviranomaisten kanssa.

1.1.5 Onnettomuuskehityksen seuranta

Onnettomuuskehityksen seuranta tehdään sekä tilannekeskuksessa kahden viikon välein ajettavan tilastoinnin kautta, että tuottamuksellisten ja tahallisten palojen seurantana. Pelastuslaitoksen tilannekeskus tuottaa tilastotietoa lähekkäisistä tai muuten sellaisista onnettomuuksista, jotka saattaisivat liittyä toisiinsa. Tuottamukselliset ja tahalliset palot ajetaan ulos kahden viikon välein pelastustoimen resurssi ja onnettomuustietojärjestelmästä (Pronto) ja näistä ilmoitetaan poliisille ne palot, joista ilmoitusta ei ole tehty. Lisäksi poliisille toimitetaan raakadata paikkatietoineen ko. tehtävistä.

Onnettomuuskehityksen seurannan tuottamia tietoja käsitellään pelastuslaitoksen sisällä, mikäli seurannassa nousee esille selviä trendejä. Tätä työtä ei ole tehty vuonna 2022 suunnitelmallisesti. Seurannan tuottamia tietoja jaetaan poliisille.

1.1.6 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Vuonna 2022 hyvinvointialueet eivät olleet toiminnassa, eikä järjestämisvastuuta siten olla jaettu eikä tarvetta valvonnalle ole ollut.

1.1.7 Valvontatehtävät

1.1.7.1 *Valvontasuunnitelman ja valvontatehtävien toteutuminen 2022*

Valvontasuunnitelma on sisällytetty Länsi-Uudenmaan Onnettomuuksien ehkäisyyn suunnitelmaan. Suunnitelma on toteutettu vaatimusten mukaisesti vuonna 2022. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma perustuu palvelutasopäätökseen. Suunnitelma päivitetään vuosittain sekä julkaistaan pelastustoimen internet sivuilla (<https://pelastustoimi.fi/lansi-uusimaa/palvelut/valvonta-palotarkastus>) ja toimitetaan aluehallintovirastoon.

Valvontaa tekevän henkilöstön osaamista (perehdytys ja täydennyskoulutus) kehitettiin vuonna 2022 osittain systemaattisesti. Täydennyskoulutuksen systemaattista suunnittelua ja toteutumista on vaikeuttanut Pelastusopiston täydennyskoulutuksen puuttuminen sekä valvontatoiminnan henkilöstön suuri vaihtuvuus. Perehdytystä on järjestetty osin yhteistyössä HIKLU-pelastuslaitosten kanssa ja tämän perehdytyksen sisältöä on muokattu koettujen tarpeiden ja saadun palautteen avulla.

LUP alueella on käytössä valvonnan toimenpidemaksut ja paloriski-ilmoitusprosessi sekä jatkotoimenpiteet on kuvattu ja ohjeistettu.

Annettujen korjausmääräysten toteutumista seurataan ja niiden toteutumiselle on asetettu aikarajaksi lähtökohtaisesti 13 kk määräyksen laadusta ja kiireellisyydestä riippuen. Tapauskohtaisesti voidaan harkita myös lyhyempää tai pidempää aikaa. Valvontakohteista kerättiin 2022 säännöllisesti asiakaspalautetta yleisen asiakaspalautejärjestelmän ja sähköpostin allekirjoituksessa olevan palautelinkin kautta sekä ohjaamalla asiakas kysyttäessä palautesivulle. Asiakaspalautetta on saatu verrattain vähän, eikä sen kautta ole noussut laajoja tarpeita toiminnan kehittämiseen. Osittain vaikeuksia tuottaa myös yksittäisen palautteen kohdistaminen tiettyyn valvontatapahtumaan tai suoritteen tekijään.

Vuonna 2022 Länsi-Uudenmaan alueella oli valvontasuunnitelmaan määriteltyjä valvontakohteita (A1–A6) yhteensä 2101 kappaletta. Valvontasuunnitelman mukaiset yleiset palotarkastukset toteutuivat Merlot palotarkastus -järjestelmän mukaan 96,7-prosenttisesti vuonna 2022. Toteumaprosentti on otettu Merlot-järjestelmästä, koska Pronto-järjestelmän antamat luvut ovat virheellisiä. Paloriski-ilmoituksia tehtiin vuonna 2022 yhteensä 146 kappaletta, mikä oli 37 kappaletta vähemmän kuin vuonna 2021.

Valvontatehtävien vaikutusta turvallisuuskulttuuriin ei pystytä luotettavasti arvioimaan käytössä olevilla järjestelmillä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ei seuraa valvontakäynnin yhteydessä kirjattujen havaintojen tai yksittäisten korjausmääräysten määriä tai muutoksia, sillä valvontasovellus ei sitä mahdollista.

1.1.7.2 Paloturvallisuuden itsearviointi

Vuonna 2022 lähetettiin 5641 kappaletta paloturvallisuuden itsearviointilomakkeita asiakkaille, joista virheellisinä palautettiin (posti/asiakkaat) 228 kpl. Pelastuslaitokselle palautettiin 89,5 % lähetetyistä itsearviointilomakkeista. Käytännön mukaan lomakkeet lähetetään 10 min toimintavalmiusajan sisällä olevien alueiden yhden ja kahden asunnon pientaloihin (ei rivi- tai kerrostaloja).

79,8 % vastaajista ilmoitti lomakkeen asioiden olevan kunnossa vuonna 2022, mikä on 16,8 % suurempi luku verrattuna vuoteen 2021. Lieviä puutteita ilmoitti 20 % vastaajista, joka oli 10,5 % enemmän kuin vuonna 2021. Vakavia puutteita ilmoitti 0,3 % vastaajista. Vakavan puutteen ilmoittajiin oltiin yhteydessä tai kohteeseen suoritettiin valvontakäynti. Useimmiten puutteiksi mainittiin puutteet osoitenumeroinnissa (7,2 % vastanneista) ja nuohouksessa (3,6 %). Vähiten puutteita oli saunan turvallisessa käytössä (0,16 %) ja sähköturvallisuuksessa (0,26 %).

Kokemusten ja havaintojen perusteella lomakkeeseen olisi hyvä jatkossa saada jokin kirjaus siitä, onko asiakas tehnyt lomakkeen/oppaan avulla toimenpiteitä. Näin saataisiin vaikuttavuudesta paremmin tietoja. Lomakkeen asiasisältöjä olisi hyvä tarkastella säännöllisesti, esimerkiksi öljysäiliöiden ja kattilahuoneiden turvallisuuden merkitys pienenee vuosi vuodelta, kun öljylämmityksestä luovutaan. Sen sijaan esimerkiksi ruoanlaiton turvallisuudesta ei ole mitään kysymyksiä, vaikka ruoanvalmistuksesta aiheutuu merkittävästi paloja asuinrakennuksissa.

Itsearviointiin jälkivalvontaa ei tehty vuonna 2022 resurssivajausten vuoksi. Vastaamatta jääneitä kiinteistöjä ei yritetty tavoittaa.

1.1.7.3 Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta

Kemikaalivalvonnan prosessi alkaa asiakkaan tekemästä ilmoituksesta vaarallisten kemikaalien vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista. Vuonna 2022 tehtiin 69 ilmoitusta. Ilmoitusvaraisia kemikaalikohteita on alueella 500 kappaletta. Pelastusviranomaisen laati asiasta päätöksen ja tekee käyttöönottotarkastuksen (685/2015 33–38 §), joita tehtiin vuonna 2022 36 kappaletta. Käyttöönottotarkastuksen jälkeen vähäisen käsittelyn ja varastoinnin kemikaalikohteet siirtyvät valvontasuunnitelman mukaisesti määräaikaiseen valvontaan. Kohteet luokitellaan valvontasuunnitelmassa sekä Merlot Palotarkastus -ohjelmassa kohdetyyppeihin A1–A6. Vähäisen käsittelyn ja varastoinnin kemikaalikohteet luokitellaan rakennuksen pääkäyttötarkastuksen

mukaisesti luokkiin A1– A6 esim. energiatuotanto, maatalousrakennus, liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset tai varastot.

Valvontaa ei tilastoida erikseen sen perusteella, onko kohde vähäisen käsittelyn ja varastoinnin kohde. Kehitteillä oleva OE-sovellus saattaa mahdollistaa kohteiden luokittelun kahdella eri tavalla, jolloin myös kemikaalivalvonnan osuutta voitaisiin erikseen tilastoida, jos tämä katsotaan tarpeelliseksi. Myös ilmoitusrajan alle jäävää vaarallisten kemikaalin käsittelyä ja varastointia sekä säilytystä valvotaan määräämääräisen valvonnan yhteydessä. Tätäkään ei tilastoida.

Vuonna 2022 kemikaalipäätöksiä laadittiin 69 kpl. Ilotulitteiden myyntipisteitä oli 77 (joista 76 tarkastettiin) (816/2015 44–47 §). Öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastuksia suoritettiin 2 kpl (685/2015 39 §). Lausuntoja kemikaaliturvallisuusluvista/turvallisuusselvityksistä (Tukes), ympäristöluvista (kunnat/AVI) sekä asealan elinkeinoluovista (poliisihallitus) vuonna 2023 annettiin 13 kpl. Päätösten ja lausuntojen määrä vaihtelee vuosittain.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen suorittama kemikaalivalvonta on kuvattu erillisessä kemikaalivalvontasuunnitelmassa.

1.1.8 Valmiustarkastukset

Pelastuslain 84 §:n mukaisia tarkastuksia pelastuslaissa säädettyjen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyjen valvomiseksi ei tehty vuonna 2022.

1.2 Pelastustoiminta

1.2.1 Väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä

Pelastuslaitoksen alueella on 76 kpl väestön hälyttämiseen tarkoitettuja suurtehohälyttimiä, joita voidaan ohjata joko hätäkeskuksesta tai pelastuslaitoksen tilannekeskuksesta Virve-verkon kautta. Suurtehohälyttimet ovat sijoitettu kattamaan pääosan I- ja II-riskiruuduista. Hätäkeskuksen ERICA-järjestelmän kautta voidaan antaa Yleinen vaara ja Vaara ohi -merkki joko yksittäiselle hälyttimelle, valitulle alueelle tai koko alueelle. Pelastuslaitoksen tilannekeskuksen VORO -järjestelmästä voidaan näiden lisäksi antaa tarkentavina ohjeina ennalta tallennettuja ääniviestejä (kuten "Vaaratilanne", "Kaasuvaara", "Säteilyvaara", "Savua aiheuttava tulipalo", "Tärkeä viranomaistiedote radiossa ja televisiossa" ja "Tämä ei ole harjoitus") kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) yksittäisille hälyttimille, valitulle alueelle tai koko alueelle sekä puhutien avaamalla myös antaa ohjeistusta Virve-verkon kautta. Ensisijainen väestön hälytysjärjestelmä kattaa noin 80 % koko Länsi-Uudenmaan alueen asukkaista.

Hälyttimiä testataan kuukausittain, vuoro kuukausin hätäkeskus ja pelastuslaitos. Pelastuslaitoksen tilannekeskus seuraa väestöhälyttimien toimintakuntoa jatkuvasti hälyttimiltä saatavan tilatiedon perusteella sekä kokeilujen yhteydessä saatujen palautteiden perusteella (sekä automaattisesti järjestelmästä että erikseen kuntalaispalautteet). Varajärjestelmää väestön hälyttämiseen ei tällä hetkellä ole.

1.2.2 Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kyky suorittaa onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet viivytyksettä ja tehokkaasti

1.2.2.1 Toimintavalmiusaika; tavoitteet palvelutasopäätöksen mukaisesti ja toteutuminen

Taulukossa 1 on kuvattu palvelutasopäätöksen mukaiset ensimmäisen yksikön ja pelastustoiminnan toimintavalmiusajan tavoitteet riskiluokittain minuutteina ja prosentteina.

Palvelutasopäätöksen mukaiset toimintavalmiusaikatavoitteet riskiluokittain: ensimmäinen yksikkö		min	%
	RL1 tavoite	6 min	65 %
	RL2 tavoite	10 min	85 %
	RL3 tavoite	20 min	90 %
	RL4 tavoite	Ei mitata	ei % tavoitetta
Palvelutasopäätöksen mukaiset toimintavalmiusaikatavoitteet riskiluokittain: pelastustoiminta		min	%
	RL1 tavoite	11 min	65 %
	RL2 tavoite	14 min	85 %
	RL3 tavoite	22 min	90 %
	RL4 tavoite	40 min	ei % tavoitetta

Taulukko 1: Toimintavalmiusaikatavoitteet

Taulukossa 2 on kuvattu Riskiluokittain (I–III) ruudut, joissa ensimmäisen yksikön tai pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä vuonna 2022 sekä riskiruudut, joissa ensimmäisen yksikön / pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä minään neljästä edellisestä vuodesta (ns. ongelmaruudut). Taulukosta voidaan nähdä, että I-riskiluokan ruuduista 14 kappaleessa eli 24 % riskiluokan tehtävien kokonaismäärästä ei saavutettu ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan tavoitetta 2019–2022 välisenä aikana. II-riskiluokan ruuduista yhdessä ruudussa eli 16 % riskiluokan tehtävien kokonaismäärästä ei saavutettu ensimmäisen yksikön tavoitetta 2019–

2022 välisenä aikana. Pelastustoiminnan tavoite toteutui kaikissa riskiluokkien ruuduissa 2019–2022 välisenä aikana.

	RL-I	RL-II	RL-III
Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoite			
Tavoite ei ole täyttynyt 50% 2022	26 (24 %*)	26 (16 %*)	3 (2 %*)
Tavoite ei toteutunut kertaakaan 2019–2022	14	1	0
Pelastustoiminnan toimintavalmiusaikatavoite			
Tavoite ei ole täyttynyt 50% 2022	1 (1 %*)	8 (6 %*)	2 (3 %*)
Tavoite ei toteutunut kertaakaan 2019–2022	0	0	0

*osuus kyseisen riskiluokan tehtävien kokonaislukumäärästä
Taulukko 2: Toimintavalmiusajan toteutuminen kiireellisissä tehtävissä ruutukohtaisesti

Taulukossa 3 on kuvattu kiireellisten tehtävien toimintavalmiusaikojen mediaaneja riskiluokkien mukaan vuosilta 2022 ja 2021.

	RL-I (median)		RL-II (median)		RL-III (median)		RL-IV (median)	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Ensimmäisenä kohteessa olleen yksikön TVA	06:02	05:58	06:53	06:43	09:06	8:56	12:14	11:49
Pelastustoiminnan TVA	10:42	11:01	10:56	10:56	10:40	10:53	11:29	13:27
Pelastusjoukkueen TVA	10:01	09:42	11:56	12:33	15:06	14:56	20:06	11:84

Taulukko 3: Toimintavalmiusaikojen mediaani

Taulukossa 4 on kuvattu toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä, riskiluokista riippumatta.

Ensimmäisen yksikön TVA	7:15
Pelastustoiminnan TVA	11:36
Pelastusjoukkueen TVA	12:38

Taulukko 4: TVA mediaani riskiluokista riippumatta

1.2.2.2 Valmiuden säätelyn toimintamallit

Valmiudessa oleva johtamisjärjestelmä mukautetaan kulloiseenkin tilanteeseen sopivaksi. Soveltaminen tapahtuu tilannekuvan mukaisesti valmiuden säätelytarpeen, pelastustehtävän, yhteistoiminnan johtamisen sekä johtamisen tuen tarpeiden perusteella. Lähtökohtaisesti johtamisjärjestelmä on hyvässä kunnossa ja sen toimintaa harjoitellaan säännöllisesti. Viime aikoina on kuitenkin havaittavissa orastava työvoiman puute, joka näkyy varsinkin kesäaikana siten, että kolmen pelastustoiminnan kenttäjohtajan sijaan Länsi-Uudenmaan alueella on kaksi pelastustoiminnan kenttäjohtajaa, joka lisää tarvetta yksikönjohtajien tilannepaikanjohtajana toimimiseen. Ja näin ollen myös lisäkoulutukseen

Toiminta on kuvattu valmisteilla olevassa LUP valmiussuunnitelmassa ja sen liitteenä olevassa jatkuvuudenhallinta suunnitelmassa sekä pelastustoiminnan johtamisen osalta HIKLU ohjeessa valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta. Nämä toimenpiteet ovat tehty vuoden 2022 aikana, joten varautumisen suunnittelu pelastustoiminnan osalta on vasta alussa. Kehittämistarve on akuutti, koska vuoden 2011 jälkeen pelastuslaitoksessa ei ole ollut erillistä varautumisen yksikköä suunnittelemassa ko. toimintoa.

Vakinaisten paloasemien omavaraisuuden osalta on tehty 72H check - selvitys vuonna 2022. Selvityksen mukaisesti varautumista on edistetty. Häiriötilanteita- ja pitkäkestoisia tehtäviä ajatellen hankittu jo aiemmin esimerkiksi siirrettäviä polttoainesäiliöitä ja retkimuonaa. Irtokalusto- ja pientarvikevarastot jokaisella paloasemalla, keskusvarasto keskuspaloasemalla Espoossa. Varalaitteet ja varayksiköt sijoitettu päivystysalueiden suurimmille paloasemille. Sopimuspalokunnat tukeutuvat käyttötarviketäydennyksissään lähimpään vakinaiseen paloasemaan.

1.2.2.3 Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen määrä ja laatu alueella

Pelastustoimintaan osallistuu päätoimisesti arviolta 387 henkilöä (345 htv). Lisäksi pelastustoimintaan osallistuu kahden sivutoimisen palokunnan 28 henkilöä. Pelastustoimintaan osallistuvassa henkilöstössä

on peruskoulutuksen lisäksi erikoiskoulutettua henkilöstöä, kuten sukeltajat ja veneenkuljettajat, nostolava, drone (RPAS) sekä raivausyksiköiden henkilöstö. Pelastustoimintaan osallistuu myös sopimushenkilöstöä. Vuonna 2022 hälytysosastoihin (40 kpl) kuului 769 henkilöä, joista 249 henkilöä oli savusukelluskelpoisia. Kaikilla hälytysosastoon kuuluvilla henkilöillä on vähin tarvittava peruskoulutus ja 15 harjoitusta/vuosi. Länsi-Uudenmaan alueella kaikilla 40 sopimuspalokunnalla lähtöaika on alle 30 min. Lisäksi alueella on 15 kpl sopimuspalokuntien miehittämiä säiliöautoja. Kaikki ovat 1+3 sopimuksella + 15 kpl säiliöautoja, joten käytettävissä olevien sopimushenkilöiden vähimmäismäärä on 160+15 henkilöä.

Länsi-Uudenmaan alueella oli vuonna 2022 välittömässä lähtövalmiudessa vähintään 12 pelastusryhmää, jotka muodostuvat kukin yhden päätoimisen aseman henkilöstöstä. Lisäksi välittömässä lähtövalmiudessa on yksi raivausyksikkö ja kolme nostolava-/puomitikas-/tikasyksikköä. Työvoiman saatavuusongelmat sekä lisääntyneet sairauspoissaolot heikentävät näiden ns. tukiyksiköiden miehittämistä. Näin ollen on päiviä, jolloin tukiyksiköt joudutaan hälyttämään naapurialueelta

Länsi-Uudenmaan alueella sopimushenkilöstö ja sivutoiminen henkilöstö muodostavat yhteensä 42 sammutusyksikköä ja 15 säiliöyksikköä. Sopimushenkilöstöllä ja sivutoimisilla ei ole valmiudessa lainkaan raivausyksikköjä tai nostolava-/puomitikas-/tikasyksikköä. Sopimuspalokuntien yksiköistä 40 palokuntaa sai lähdöt onnistumaan yli 80 prosenttisesti tavoitevahvuudella ja -lähtöajalla. On toki huomioitava, että sopimuspalokuntien päivälähtöihin ei välttämättä aina riitä henkilöstöä, johtuen siitä, että he työskentelevät eri paikkakunnalla. Lisäksi työnantaja ei suhtaudu poissaoloon työpaikalta suopeasti. On alettava miettimään vaihtoehtoa, josko sopimuspalokuntien yksikkö voisi lähteä vajaavahvuisena hälytykselle, jolloin toiminta keskittyisi tiedusteluun ja tiedon välittämiseen pelastustoiminnan johtajalle.

1.2.2.4 Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen osaamisen ylläpidon ja kehittämisen pääperiaatteet

Pelastustoiminnassa tarvittavien taitojen ylläpitämiseen on olemassa vuosittainen päivittyvä harjoitusohjelma, joka pirstaloitunut usean eri ohjelmiston osalle. Vuonna 2022 aloitettiin osaamisen hallinnan järjestelmän (SafetyPass) tulon myötä kehittämään harjoitusten suunnittelua ja seurantaa. Vaikutukset tulevat näkymään vasta vuonna 2024

Pelastustoiminnan osalta koulutustarpeet perustuvat pelastustoimen valtakunnalliseen strategiaan, SM:n pelastustoimen suorituskyykyvaatimukseen, lainsäädäntöön (esim. työturvallisuuslaki), valtakunnallisiin ohjeisiin (esim. Pelastussukellusohje), Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen omiin menetelmäohjeisiin (esim. Menetelmäohje vesipelastuksesta), palvelutasopäätökseen ja auditointeihin sekä toimintaympäristöstä ja sen muutoksista kumpuaviin osaamistarpeisiin. Eri asemien harjoitusaiheissa huomioidaan aseman tehtäväprofiili Prontosta saatavien tehtävätilastojen ja asemalla tarvittavan erikoisosaamisen mukaan. Suoritetut harjoitukset kirjataan (v. 2022 Numeron-työvuorosuunnittelujärjestelmään ja v. 2023 SafetyPass) ja niiden toteutumista seurataan palvelutuotannossa kvartaaleittain.

Pelastustoiminnassa tarvittavien taitojen osaamisenhallintasuunnitelma on käytössä osin sen vuoksi, että siirto uuteen järjestelmään (Numeron-SafetyPass) vie aikansa. Pelastustoiminnassa tarvittavia taitoja ylläpitävään harjoitteluun on olemassa harjoitusaihekohtainen ohjeistus. Lisäksi harjoitusten tasapuolisen toteuttamisen ja suunnittelun tueksi on luotu vastuualuejako, sekä uusi ohjausprosessi harjoitussuunnitteluun ja -toteutukseen.

Pelastustoiminnassa tarvittavia taitoja ylläpitävästä harjoittelusta on olemassa seurantarekisteri

1.2.2.5 Pelastustoiminnan henkilövoimavarojen fyysisen toimintakyvyn vähimmäistaso

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella ylläpidetään ja kehitetään fyysistä toimintakykyä sisäministeriön ohjeen (Ohje pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä 2016) mukaisesti. Fyysisen toimintakyvyn testausjärjestelmänä käytetään FireFit-indeksiä. Toimintakykyvaatimuksille on asetettu rajat ohjeen pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä mukaisesti (2016). Taulukosta 5 on nähtävissä, että pelastuslaitoksen osalta fyysisen toimintakyvyn vähimmäistaso on saavutettu hyvin vuonna 2022. Pelastuslaitoksella on käytössään fyysisen toimintakyvyn seurantarekisteri.

Päätoimiset	
FF2.7-vaatimukset täyttävät päätoimiset pelastustoimintaan osallistuvat henkilöt	0
FF3.0-vaatimukset täyttävät päätoimiset pelastustoimintaan osallistuvat henkilöt	312
Sivutoimiset ja sopimuspalokunta	
FF2.7-vaatimukset täyttävät sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoon kuuluvat henkilöt	42
FF3.0-vaatimukset täyttävät sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoon kuuluvat henkilöt	200

Taulukko 5: Fyysisten toimintakykyvaatimusten täyttäminen

1.2.2.6 Pelastustoiminnan kalustovoimavarat toimintoittain ja kuvaus muusta pelastuskalustosta

Länsi-Uudenmaan alueella on käytössä 59 sammutus- ja säiliösammutusautoa. Säiliöautoja on alueella 17 kappaletta. Johtamiskäyttöön varusteltuja ajoneuvoja on käytössä viisi kappaletta.

Muuta raskasta pelastuskalustoa alueella on kaksi raivausautoa, kaksi purkukouralla varustettua vaihtolava-ajoneuvoa, viisi puomi-tikasautoa ja yksi vaihtolava-ajoneuvo. Lisäksi alueella on venekalustona kaksi F-luokan öljyntorjunta-alusta, kolme E-luokan venettä, kaksi D-luokan venettä, neljä C-luokan venettä ja kahdeksan B-luokan venettä sekä 21 pienvenettä. Pelastuslaitoksella on myös käytössään muuna erityiskalustona yksi suurtehotuuletin, kaksi metsäpalokonttia ja kahdeksan metsäpaloperäkäräystä sekä kahdeksan RPAS laitetta.

1.2.2.7 Pelastusasemat, paloasemat sekä muut kiinteistöt ja toimipisteet

Länsi-Uudenmaan alueella on päätoimisen henkilöstön miehittämiä ympäri vuorokauden välittömässä lähtövalmiudessa olevia paloasemia 12 kappaletta ja osittain välittömässä lähtövalmiudessa olevia paloasemia on kaksi kappaletta, yksi Hangossa ja toinen Tenholassa. Espoonlahden ja Niittykummun paloasemien tilalle tulee uudet asemat, uusille paikoille. Lisäksi Otaniemeeen suunnitellaan uutta paloasemaa vuodelle 2025. Toiminta Otaniemessä pyritään aloittamaan väliaikaistiloissa vuonna 2024. Näin vastataan AVI:n määräykseen saavuttaa puutteelliset toimintavalmiusajat, joten uusien paloasemien myötä kansalaiselle annettu palvelu paranee. Lisäksi alueella on 39 erillistä sopimuspalokuntien paloasemaa ja sivutoimisten paloasemaa sekä yksi tehdaspalokunta. Viidellätoista paloasemalla sijaistee myös ensihoidon yksikkö.

1.2.2.8 Savusukellusvalmiudet alueella

Länsi-Uudenmaan alueella on 312 savusukelluskelpoista päätoimista pelastustoimintaan osallistuvaa henkilöä, joka on riittävä määrä. Lisäksi sopimuspalokuntien hälytysosastoissa on 249 savusukeltajaa ja sivutoimisia savusukeltajia on 7 henkilöä. On huomioitava, että varsinkin päivähälytysten sattuessa toimintavalmiudessa voi olla puutteita. Savusukeltajien määrä kokonaisuudessaan on hyvällä tasolla.

1.2.2.9 CBRNE-onnettomuuksien valmiudet alueella sisältäen kemikaalisukellusvalmiudet

Koulutettua henkilöstöä on riittävästi, mutta järjestelmällistä työvuoroharjoittelua pyritään tehostamaan uuden harjoitussuunnitteluprosessin myötä. Kemikaalisukellukseen kykenee 12 pelastusryhmää, jotka koostuvat päätoimisista toimijoista. Lähtökohtaisesti sopimuspalokuntien ja sivutoimisten ei ole tarkoitus suorittaa kemikaalisukellusta. Toiminta on ollut entisellä tasolla vuonna 2022

1.2.2.10 Vesipelastamisen valmiudet alueella sisältäen venekaluston sekä vesisukellus- ja pintapelastusvalmiudet

Pintapelastukseen kykenee 12 pelastusryhmää. Pintapelastuskelpoisia päätoimisia henkilöitä on 312 ja sivutoimisia sekä sopimuspalokuntien henkilöitä on 200. Vesisukellukseen kykenee yksi päivittäisvalmiudessa oleva pelastusryhmä. Vesisukelluskelpoisia päätoimisia henkilöitä on 67. Vesisukeltajia koulutetaan lisää vuosittain 4–6 henkilöä, jotta voimme korvata esim. eläköitymisen johdosta tapahtuvan henkilöstöpuutteen. Korona-ajan sairauslomamat ovat vaikeuttaneet vesisukellusresurssin ylläpitoa päivittäisvahvuuden osalta vuonna 2022.

1.2.2.11 Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan erityisvalmiuksien resurssointi ja kokonaiskuvaus

Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan ohjeistus on vuoden 2022 lopussa päivittymässä ja sen myötä myös koulutusmateriaalia päivitetään vuoden 2023 aikana. Henkilöstövalmius riittävällä tasolla ja perustuu olemassa olevaan pelastuslaitoksen ohjeeseen valmiuden ylläpitämisestä. Onnettomuuden hoidon pitkittyessä vahvuutta paikataan ylitöillä. Materiaalinen valmius on kohtalaisen hyvällä tasolla, varsinkin uuden varaston myötä, johon on keskitetty valtaosa öljyntorjuntakalustosta. Osaamisen ylläpidossa on suuria haasteita, koska öljyntorjunnan kehittämiseen on varattu vain kaksi henkilöä. Öljyntorjuntavalmius merellä perustuu alueelliseen ja Suomenlahden riskianalyysiin. Torjuntavalmiutta ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä Rajavartiolaitoksen ja muiden pelastuslaitosten kanssa, sisältäen suunnitelmat, kaluston, osaamisen ja harjoitukset.

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntavalmiuteen on resursoitu vuonna 2022 1,5 henkilötyövuotta.

1.2.2.12 Korkealta pelastamisen valmiudet alueella sisältäen henkilöstön ja kaluston

Putoamisvaarallisella alueella kykenee työskentelemään 12 pelastusryhmää. Putoamisvaarallisella alueella (PVAT I) työskentelyyn kykenee 50 päätoimista henkilöä ja (PVAT II) työskentelyyn kykenee 261 päätoimista henkilöä. Sivutoimisia ja sopimuspalokunnan henkilöitä ei

ole koulutettu uudelle PVAT I -tasolle eikä heitä ole tarkoitus kouluttaa PVAT II-tasolle.

1.2.2.13 Sammutusveden saamisen valmiudet

Sammutusvesisuunnitelma on osittain ajan tasalla, koska sitä ei ole päivitetty viime vuosina. Esimerkiksi Länsi-Uudenmaan kaavoitustilanne vaikuttaa suunnitelman ajantasaisuuteen mm. vesiasemien osalta, mutta ohjeen keskeiset lainalaisuudet ovat edelleen relevantteja suunnitelman toteuttamisessa. Suunnitelma on päivittymässä aiheesta tehtävän YAMK-työn valmistuessa keväällä 2023

1.2.2.14 Muiden paikallisten riskien mukaiset valmiudet, esimerkiksi maanalainen pelastaminen, maastopalot ja maastopelastaminen.

Keskeisiä paikallisia riskejä ovat kuusi kaupallisen merenkulun satamaa ja merialueen läpi kulkevat 10 väylää. Riskejä aiheuttaa myös tiheä maantieverkosto, suuret liikennemäärät, korkeanopeuksiset väylät sekä tunnelit. Alueella on seitsemän UPS-kohdetta (3 Hanko, 2 Inkoo, 1 Kirkkonummi, 1 Lohja). Metro ja korkeat rakennukset (Espoossa) ovat myös paikallisia keskeisiä riskejä.

Paikallisten riskien mukaiset valmiudet on määritelty. Ulkoisen pelastussuunnitelman kohteita on alueella seitsemän, joiden riskit vaihtelevat satamatoiminnasta räjähdysainevalmistukseen. Ulkoiseen pelastussuunnitteluun on resursoitu yksi henkilötyövuosi.

1.2.3 Pelastustoiminnan johtaminen

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä on kuvattu HIKLU-ohjeessa valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta sekä pelastuslaitoksen johtokeskuksen (LUP Pel-Joke) työjärjestyksessä.

Pelastustoiminnanjohtajana toimii pelastusviranomainen.

Pelastusryhmää johtaa päätoimisen pelastusyksikön yksikönjohtaja.

Pelastusjoukkuetta ja sitä suurempaa muodostelmaa johtaa päivystävä palomestari (LU P3X), jos päivystävä päällikkö (LU P20) ei hälytyksen saatuaan ota johtovastuuta. Jos onnettomuuspaikalle on hälytetty enemmän kuin yksi LU P3X, johtovastuussa on se LU P3X, jonka

päivystysalueella onnettomuus on sattunut, ellei toisin ole erikseen sovittu.

Ensimmäisenä onnettomuuspaikalle saapuvan yksikön yksikönjohtaja toimii tilannepaikanjohtajana ja johtaa pelastustoimintaa tilannepaikalla, jos ei toisin ole sovittu. Yksikönjohtaja voi tarvittaessa käyttää pelastustoiminnanjohtajan (PTJ) toimivaltuuksia. PTJ voi nimetä tilannepaikanjohtajan (TPJ) HIKLU-ohjeen mukaisesta valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta mukaisesti päivystävät palomestarit vastaavat päivystysalueillaan sivutoimisen henkilöstön miehittämien yksiköiden ja sopimuspalokuntien suorittamien tehtävien pelastustoiminnan johtamisesta. Sopimuspalokuntien ryhmän johtajina toimivat siihen koulutuksen saaneet henkilöt.

1.2.4 Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on ollut vuonna 2022 osa kuntaorganisaatiota eikä järjestämisvastuuta ole jaettu. Pelastuslaitokselle on yhteistoimintasopimukset HIKLU-alueella sekä Varsinais-Suomen että Kanta-Hämeen pelastuslaitosten kanssa.

1.2.5 Pelastusviranomaisen muille viranomaisille antama virka-apu

HIKLU-ohjeen valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta mukaisesti pelastuslaitoksen muun kuin hälytysohjeen mukaisen virka-avun antamisesta päättää päivystävä päällikkö. Virka-avun antamisesta ja siihen liittyvistä käytännön järjestelyistä on sovittu eri viranomaisten kanssa tehdyissä yhteistoimintamuistioissa tai toimeenpano asiakirjoissa. Virka-avun antaminen on toteutettu hyvässä yhteistyössä ja lain antamien oikeuksien puitteissa.

1.2.6 Osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ei ole osoittanut kansainväliseen pelastustoimintaan erityistä lisäresurssia vuonna 2022. Mahdollinen ulkomaille annettava apu on arvioitu Sisäministeriön toimesta ja LUP on osallistunut tarpeen mukaan. Vuonna 2022 ei ole ollut tarvetta. Avun vastaanottamiseen tarkoitettu HNS-ohje on tehty yhteistoiminnassa HIKLU-pelastuslaitosten kanssa.

Valmiuden ylläpitoon tarkoitettuna erityiskalustona on raskaaseen pelastustoimintaan tarkoitettu kalusto.

1.3 Pelastustoiminnan suunnitelmat

Suunnitelmien hallinta on keskitetty ja vastuutettu sekä kuvattuna LUP ohjeessa pelastustoiminnasta. Pelastustoiminta suunnitellaan ja toteutetaan siten, että avuntarvitsija aina saa niin nopeasti ja niin laadukasta palvelua kuin mahdollista. Alueen uhkakuvan perusteella on arvioitu riskien hallitsemiseksi vaadittavat pelastustoiminnan ohjeet ja suunnitelmat. Suunnitelmat ja ohjeet ovat ajan tasalla ja vastaavat muuttunutta toimintaympäristöä. Suunnitelmat ja ohjeet on laadittu ennakoivasti ja hyvässä yhteistyössä eri tahojen kanssa.

Pelastustoiminnan normatiivista ja strategista johtamista varten pelastuslaitoksella on onnettomuustyyppikohtaisia menetelmäohjeita. Ohjeita päivitetään aina kun todetaan siihen tarve, esim. toimintaympäristössä tai-tavassa tapahtuvan muutoksen myötä LUP valmiussuunnitelma on päivitettävänä vuoden 2023 aikana. Suunnitelmassa kuvataan suurten väestömäärien evakuointia eri tilanteissa sekä pelastustoimintaa poikkeusoloissa.

1.3.1 Hälytysohje

Länsi-Uudenmaan alueella sovelletaan HIKLU alueen hälyttämisen ja vastesuunnittelun periaatteita, jotka on kuvattu HIKLU hälytysohjeessa (2018). Hälytysohjeessa on huomioitu yhteistoimintasuunnitelmat ja keskinäisen avunannon suunnitelmat. Hälytysohje on ollut kattava vuonna 2022, joskin ohjeeseen liittyviä vasteita tarkastellaan jatkuvasti ja ne päivitetään tarvittaessa. Varsinkin merialueelle liittyvissä vasteissa on ollut päivitettävää, ja ne on tehty vuoden 2023 alussa.

1.3.2 Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelma

HIKLU-alueen pelastuslaitoksilla on yhteistoimintasopimus. LUP on laatinut vastaavanlaisen yhteistoimintasopimuksen Varsinais-Suomen ja Kanta-Hämeen pelastuslaitosten kanssa. Sopimuksia tai erillisiä suunnitelmia muiden kuin naapuripelastuslaitosten kanssa ei tällä hetkellä ole. Yhteistoimintasopimukset olivat ajan tasalla vuonna 2022 ja minkäänlaisia puutteita ei ole esiintynyt.

1.3.3 Yhteistyösuunnitelmat

Yhteistyösuunnitelmat olivat vuonna 2022 ajan tasalla ja toiminta huomioiden suunnitelmat koettiin kattaviksi. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on sovittu pelastustoiminnan yhteistyöstä yhteistoimintamuistioissa Suomenlahden merivartioston, Länsi-Uudenmaan poliisin sekä Länsi-Uudenmaan sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa sekä toimeenpano asiakirjoissa yhteistoiminnasta Kaartin jääkärirykmentin, Rannikkoprikaatin ja Uudenmaan prikaatin kanssa.

1.3.4 Hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

Suunnitelmat on laadittu ja ne ovat osin ajan tasalla. Suunnitelmia tarkastellaan säännöllisesti ja ne päivitetään tarvittaessa. Vuonna 2022 aloitettiin öljyntorjuntasuunnitelman päivitys. Myös ohjetta päivittäisestä valmiudesta jouduttiin päivittämään, johtuen vaikeasta työvoiman saatavuudesta, joka johtui osin koronasta. Jalkautusvaiheessa olevan vastuualueprosessin myötä ohjeet tulevat päivittymään säännöllisesti.

1.3.5 Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

Vuonna 2022 päivitettiin suunnitelman mukaisesti kaksi ulkoista pelastussuunnitelmaa. Näin ollen LUP:n ulkoisten pelastussuunnitelmien päivittäminen ja niihin liittyvät harjoitukset ovat ajan tasalla.

1.4 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta (sopimushenkilöstö ja sivutoimiset)

1.4.1 Vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa

Kaikki sopimuspalokunnat osallistuvat pelastustoimintaan hälytystehtäville 8–20 min 1+3 yksikön sopimuksella. LUP alueella ei ole ns. reservipalokuntia. Palokunnat suorittavat sopimuksen mukaan neljä vuotuista turvallisuusviestintätapahtumaa erillisen suunnitelman mukaisesti.

Sopimushenkilöstön määrä pysyi hyvin lähellä vuoden 2021 tasoa. Sopimuspalokuntiin (40 palokuntaa) kuului yhteensä 933 henkilöä hälytysosastoon ja heistä oli 249 savusukeltajaa vuonna 2022. Lisäksi meillä on kaksi sivutoimista palokuntaa ja yksi tehdaspalokunta, joissa noin 50 henkilöä mukana hälytysosastossa. Palokunnat saivat lähdöt onnistumaan tavoitevahvuudella yli 80 % tehtävistä. Vuonna 2022

sopimuspalokuntien ja sivutoimisten yksiköt hälytettiin tehtävälle 1847 kertaa.

1.4.2 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen

Vapaaehtoistoiminnan edistämisen toimenpiteet ja tavoitteet on määritelty yhteistoimintasuunnitelmassa. Yhteistoimintaankuuluu päällikköpalaverit ja neljä seminaaria vuodessa neljällä eri alueella. Lisäksi sopimuspalokuntien edustajien kanssa pidetään neuvottelukunnan kokoukset neljä kertaa vuodessa. Sopimuspalokunnista auditoidaan vuosittain neljännes. Auditoinnissa voidaan seurata yhdistyksen tilaa ja vaihtaa kuulumisia.

Pelastuslaitos järjestää ja kustantaa sopimuspalokuntien peruskoulutuksen paikallisten pelastusliittojen kanssa. Koulutusten määrä oli vuonna 2022 riittävä, koska osalle kursseista olisi mahtunut mukaan enemmänkin kurssilaisia. Pelastusliittojen kautta järjestettiin myös täydennyskoulutusta ja muita erikoisosaamisen kursseja. Savusukeltajien pakolliset lämpimät harjoitukset pidetään pelastuslaitoksen kouluttajien vetäminä.

Sopimuspalokunnat ovat tuoneet esille, että sopimuspalokuntayhdistyksen pyörittäminen on aikaa vievää työtä ja kuormittaa päättäviä henkilöitä kohtuuttomasti. Tähän ei olla ainakaan vielä pystytty vaikuttamaan, muuta kuin suosittelemalla jakamaan vastuuta useammalle henkilölle.

1.4.3 Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset

Terveystarkastuksista on sovittu palokuntasopimuksissa. Pelastuslaitos huolehtii alku- ja määräaikaistarkastuksista savusukeltajilla. Lisäksi pelastuslaitos huolehtii peruskurssilaisten alkutarkastukset kursseja

varten. Kaikki tarvittavat terveystarkastukset toteutuivat sopimuksen mukaisesti. Koronan takia joidenkin tarkastusten ajankohtaa on jouduttu siirtämään. Koronan myötä savusukeltajia on joutunut käymään ylimääräisessä terveystarkastuksessa sairastetun koronan johdosta ja savusukelluskelpoisuuden palauttamista varten.

1.4.4 Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus

Kaikilla hälytysosastoon kuuluvilla palokuntalaisilla on vähintään peruskoulutus ja 18 vuoden ikä. Uusia peruskurssilaisia oli noin 60 henkilöä ja savusukeltajia 20 henkilöä. Lisäksi kolme henkilöä kävi sopimuspalokuntien päällikkökoulutuksen ja ryhmänjohtajakurssilta valmistui noin 20 henkilöä. Tämän lisäksi oli mm. ensiapu-, ensivaste-, tieliikennepelastamisen-, vauriopuukursseja. Koulutuksen määrä täsmäsi koulutettavien määrän ja tarpeiden kanssa.

1.5 Väestönsuojeluun varautuminen

Vuonna 2022 väestönsuojeluun liittyvät pelastustoimen tehtävät ovat olleet lähinnä väestöhälyttimien huoltotoimenpiteitä tai niiden päivittämistä uusiin. Tämän kaltainen palveluntarve tuli ilmi kansalaispalautteiden perusteella havaittujen kuuluvuusongelmien myötä.

Vuonna 2022 Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella on ollut käytettävissään arviolta 0,4 henkilötyövuotta varautumiseen ja väestönsuojeluun varautumiseen (sisältäen oma varautuminen ja kuntien valmiussuunnittelun tukeminen). Vuoden 2011 aikaiset päätökset ajaa varautumisenyksikkö "alas" on aiheuttanut akuutin työvoimapulan, joka on vaikuttanut toimintaan mm. siten, että erilaiset väestönsuojelusuunnitelmat eivät ole ajan tasalla.

1.5.1 Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu

Sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arviointi on toteutunut osittain ja arviointiin on saatu osittain riittävät perusteet sotilaisviranomaisilta vuonna 2022, tilannetta edistetään vuonna 2023. Turvallisuusverkkoon siirtyminen vuoden 2023 alusta alkaen sekä tilojen auditointi edistävät asiaa. Pelastuslaitoksen valmiussuunnitelmissa on huomioitu väestönsuojeluun varautuminen ja käytössä on HIKLU yhteinen valmiussuunnitelmapohja.

Väestönsuojelutilanteisiin vastaamiseksi varatut resurssit on päivitetty säännöllisesti. Tarvittavia kyvykkyyksiä on osittain määritelty valmiussuunnitelman päivityksen yhteydessä vuonna 2022. Evakuointisuunnitelman päivitystyö aloitettiin vuonna 2022 ja päivittämistä jatketaan vuonna 2023, kun sisäministeriön ohje on julkaistu.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen jatkuvuudenhallintasuunnitelmassa on erillinen kehittämissuunnitelma, jonka päivitys on jatkuva prosessi. Vuoden 2023 aikana tavoitteena on päivittää evakuointisuunnitelmaa, kansallisen riskiarvion sekä Uudenmaan alueellisen riskiarvioiden päivitysten vaikutukset jatkuvuudenhallintasuunnitelman kehittämistarpeisiin sekä varautumiskoulutusten ja harjoitusten seuranta osana osaamisenhallintajärjestelmän käyttöönottoa.

1.5.2 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen

Pelastuslaitoksen vastuulla oleviin väestönsuojelutehtäviin liittyvä toiminta ja suunnitelmat on osittain yhteensovitettu tarvittavien tahojen kanssa. Yhteistoimintaa on harjoiteltu vuonna 2022 Respa- ja PAPU-harjoituksissa. Yhteistoimintaan liittyvät muistiot ja sopimukset ovat ajan tasalla.

Kehittämistarpeena on tulevina vuosina kiinnittää huomiota sopimusperusteiseen varautumiseen sekä kriittisten yhteistyökumppaneiden tunnistamiseen ja yhteistyöhön.

1.5.3 Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen

Hyvinvointialueen pelastustoimen väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat henkilöt, tilat ja materiaalit on osittain määritelty.

Väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvia henkilöitä, tiloja ja materiaaleja ei ole kirjattu varautumistehtävien rekisteriin (Pronto/väestönsuojelutiedot).

Pelastuslaitoksen toiminnan organisoituminen ja johtaminen sodan aikana on osittain suunniteltu. Suunnitelmia päivitetään vuosina 2023–2024.

1.5.4 Väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen

Henkilöstövaraukset ovat ajan tasalla eikä rakennusvarauksia tai ajoneuvovarauksia ole käytetty vuonna 2022.

1.5.5 Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Väestönsuojelutehtäviin varattu johto- ja erityishenkilöstö on osin koulutettu tehtäviinsä. Vuonna 2022 eri yksiköstä osallistuttiin Pelastusopiston järjestämiin koulutuksiin työajan niin salliessa. Koulutusta ei oltu etukäteen suunniteltu, mutta tarve koulutuksiin on tunnistettu. Pyritään kehittämään jatkossa osana osaamisenhallinnan suunnittelua.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitokselta osallistui Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen neljänä päivänä kaksi henkilöä. Pelastuslaitos järjesti itse palotarkastajille kahden tunnin mittaisen väestönsuojien tarkastamisen koulutuksen, johon osallistui 19 palotarkastajaa. Lisäksi Papu-harjoitukseen osallistui 15 henkilöä ja Respa-harjoitukseen osallistui 20 henkilöä (16tuntia/henkilö) pelastuslaitokselta.

1.5.6 Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden johtamisedellytysten järjestäminen

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmällä johdetaan pelastuslaitoksen valmiuden säätelyä. Pelastuslaitoksen perusvalmiuden ylläpidosta ja valmiuden säätelystä vastaa päivystävä päällikkö. Valmiuden säätely sisältää seuraavat vaiheet: perusvalmius, tehostettu seuranta, tehostettu valmius, sekä täysvalmius. LUP palvelutasopäätöksen mukaan pelastuslaitoksen häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtamisjärjestelmä ja voimavarat perustuvat päivittäiseen valmiuteen, jota vahvennetaan ja laajennetaan tarpeen mukaan ilman, että johtamisjärjestelmän perusrakenne muuttuu. Valmiudessa olevien pelastustoiminnan muodostelmien ja pelastustehtävien kasvava määrä ja yleisjohtamistehtävän monimutkaistuminen vaatii myös johtamisjärjestelmän vahventamista.

Poikkeusoloissa tapahtuvan pelastustoiminnan keskeisiä piirteitä ovat erityisesti:

- viestiyhteyksien ja tietojärjestelmien käytettävyyden turvaaminen
- viranomaisradioverkon ja turvallisuusverkon häiriöiden huomiointi
- hätäkeskusyhteyden varmistaminen
- hätäilmoitusten vastaanottopisteiden organisointi ja tiedottaminen.

1.5.7 Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö

Kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta on sovittu hyvinvointialueen ja kuntien välillä, mutta vuoden 2023 alusta ei ole voimassa olevan lainsäädännön mukaista sopimusta. Pelastuslaitos on pitänyt yhteistyöneuvottelut alueen kuntien kanssa kaksi kertaa vuonna 2022. Tarkoituksena on arvioida vuonna 2024 tarvetta hyvinvointialue tasoiselle yhteistoimintamuistiolle, jossa myös varautuminen huomioituna.

Kuntien valmiussuunnittelua tuetaan järjestämällä valmiussuunnittelun työpajoja kuntakohtaisesti, antamalla koulutusta ja järjestämällä yhteisiä alueellisia työpajoja. Lisäksi pelastuslaitos tukee harjoituksia mm. alueellisen riskiarvioiden skenaarioita hyödyntäen ja järjestää tapaamisia varautumisen sekä viestinnän teemoilla ja ylläpitää tilannekuvaa esim. koronan aikana ja Ukrainan tilanteen alussa annetut viikoittaiset tilannekuvat sekä Ukraina tilannekatsaus kunnille keväällä 2022. LUP Tilannekeskus on välittänyt häiriötilanneviestejä kunnille tapahtuneista onnettomuus- ja häiriötilanteista. Muita vuonna 2022 toteutuneita teemoja: HVA valmistelutyö yhteistyössä kuntien kanssa, väestönsuojien varautumiseen liittyvän viestinnän tukeminen, sähköpulaan varautumisen tukeminen, alueellisen varautumisen verkoston käynnistäminen syksyllä 2022; Uudenmaan alueellisen riskiarvion valmistelusta tiedottaminen verkoston kautta sekä AVAK-toimintamallin esittely. Kuntien valmiussuunnitelmien päivitykseen, sekä harjoituksiin ja koulutuksiin on osallistuttu tarpeen mukaan. Varautumisen yhteistyötapaamisia on toteutettu. Kuntien varautumisen tukeminen on onnistunut kuntien tarpeiden mukaisesti.

2 Pelastustoimen palveluiden laatu

Laissa pelastustoimen järjestämisestä on säädetty, että hyvinvointialueen on laadittava järjestämisvastuuseensa kuuluvista pelastustoimen tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Omavalvontaohjelmassa on todettava, miten pelastustoimen palvelujen saatavuutta ja toteutumista, laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan.

Vuoden 2022 aikana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella valmisteltiin omavalvontaohjelma vuodelle 2023, joka sisältää myös pelastustoimen tarkastelun. Länsi-uudenmaan aluehallitus hyväksyi omavalvontaohjelman 21.11.2022. Omavalvontaohjelmassa on kuvattu, miten palvelutuotannossa havaittuihin puutteellisiin puututaan ja miten korvaavista toimenpiteistä huolehditaan.

Pelastuspalvelujen järjestämistä koskeva uusi lainsäädäntö astui voimaan 1.1.2023, joten järjestämislain mukaista omavalvontaa tullaan toteuttamaan ensimmäisen kerran vuoden 2023 aikana. Siten tässä raportissa ei käsitellä uuden lainsäädännön mukaisen laatutyön tuloksia vuodelta 2022.

Palvelun laatua tullaan tarkastelemaan lähivuosina mm. asiakkaiden palvelutarpeeseen vastaamisen näkökulmasta, palvelujen ja toiminnan vaatimustenmukaisuuden näkökulmasta sekä kustannustehokkuuden näkökulmasta. Valmistelussa oleva SM asetus pelastustoimen omavalvonnasta tulee huomioida palveluiden laadun tarkastelussa. Vuonna 2022 keskeisin painopiste on ollut turvallisessa siirtymässä hyvinvointialueelle ja palvelujen jatkuvuus, jonka voidaan arvioida onnistuneen hyvin.

2.1 Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiseksi vahvistamien valtakunnallisten tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella

Valtioneuvosto vahvisti 1.12.2022 pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet vuosille 2023–2026. Nämä strategiset tavoitteet eivät olleet voimassa vielä vuonna 2022, jota tämä selvitys käsittelee. Valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan ensimmäisen kerran vuodelta 2023 annettavassa selvityksessä.

2.2 Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittujen laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen hyvinvointialueella

Hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa vuoden 2023 alusta. Sisäministeriön sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen välisissä neuvotteluissa ei ole sovittu laatua koskevista tavoitteista vuodelle 2022.

2.3 Sisäministeriön laatua koskevien toimenpidesuosituksen toteutuminen hyvinvointialueella

Arvion tekemiseksi ei ole vielä olemassa tietoja, koska hyvinvointialueet ovat aloittaneet toimintansa vuoden 2023 alusta. Sisäministeriö ei ole antanut uuden järjestämislainsäädännön mukaisia toimenpidesuosituksia vuodelle 2022.

3 Pelastustoimen palveluiden vaikuttavuus

Valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiseksi hyväksyttiin 1.12.2022 ja ne on vahvistettu vuosille 2023–2026, niiden toteutumisesta ei voida arvioida eikä siten käsitellä tässä vuotta 2022 koskevassa selvityksessä. Valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan ensimmäisen kerran vuotta 2023 koskevassa selvityksessä.

4 Pelastustoimen palveluiden kustannukset

Pelastustoimen palveluiden kustannukset jakautuivat vuonna 2022 neljään palveluluokkaan.

Pelastustoimen palveluiden kustannukset 2022		
Onnettomuuksien ehkäisyn kustannukset	€	
Palveluluokka 4802	Kokonaiskustannukset (-) €	4 442 861
	Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	9,14
Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonnan kustannukset (erikseen)	€	
Kemikaaliturvallisuuslain mukaiset tehtävät. Palveluluokka 4803.	Kokonaiskustannukset (-) €	175 040
	Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	0,36
Pelastustoiminnan kustannukset	€	
Palveluluokka 4805	Kokonaiskustannukset (-) €	30 825 829
	Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	63,38
Öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunnan kustannukset (erikseen)	€	
Palveluluokka 4804	Kokonaiskustannukset (-) €	644 970
	Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	1,33
Väestönsuojeluun ja muihin poikkeusoloihin varautumisen kustannukset	€	
Palveluluokka 4808.	Kokonaiskustannukset (-) €	-
	Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	-
Pelastustoimen muun kuin pelastuslain nojalla hoidettavat tehtävät	€	
Ei omaa palveluluokkaa.	Kokonaiskustannukset (-) €	-
	Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	-

Taulukko 6: Pelastustoimen palveluiden kustannukset palveluluokittain

5 Pelastustoimen kustannukset ja talouden tila

5.1 Talousarvion toteuma ja kuvaus rahoituksen riittävydestä lakisääteisiin palveluihin

Talousarvion määrärahat eivät riittäneet vuonna 2022. Kustannukset olivat yhteensä 36,1 milj. euroa ja pelastustoimen kunnille muodostui n. 1,1 milj. euron lisälasku. Lähtökohtana jo talousarvio 2022 (34,7 milj. euroa) oli pienempi kuin 2021 tilinpäätös (35,2 milj. euroa). Mitään isompia sopeutustoimia ei toteutettu. Kustannusten ylityksen syynä oli mm. yleinen hintojen nousu, sekä suurimpana ylityötuntien suuri määrä. Vähintään minimivahvuuden ylläpitäminen palvelutason ja toimintavalmiuden ylläpitämiseksi merkitsi yli 39 000 ylityötuntia vuonna 2022. (20 000 ylityötuntia vuonna 2021).

Ylitöiden syntymiseen on vaikuttanut erityisesti se, että koulutettuja pelastajia ei ole saatu rekrytoitua tarvetta vastaavasti. Erityisenä ongelmana on ollut vuosilomakausi. Ongelmaa on pahentanut se, että kansallisesti on pelastajien saatavuus heikentynyt, kun on käytössä olleita varallaolojärjestelmiä on purettu eri pelastuslaitoksissa. Lisäksi ylityömäärään on vaikuttanut ennakoimattomien poissaolojen kasvu.

Yksi haaste on nykyisen työaikalain tuomat rajoitteet. Tämä korostuu erityisesti, jos alueella sattuu pitkäkestoinen onnettomuus (esimerkiksi laaja öljyvahinko tai metsäpalo), joka sitoo tehtävän hoitamiseen henkilöstöä. Samaan aikaan on pystyttävä huolehtimaan päivittäisen valmiuden ylläpitämisestä ja henkilöstön lepoajoista.

Käytössä oleva työajan poikkeuslupa aiheuttaa myös haasteita, koska määritellyt reunaehdot eivät mahdollista poikkeamissa joustavaa menettelyä esim. jatkaa oman suunnitellun työvuoron jälkeen. Toisaalta pelastustoimessa vakiintuneen työvuorokäytännön ylläpitäminen poikkeuslupamenettelynä ei ole tarkoituksenmukaista, vaan tämä tulisi

mahdollistaa suoraan työlainsäädännössä, ilman aluehallintovirastolta haettavaa poikkeuslupaa.

Valmiuslain säädösten käyttöönoton kynnyks hankaloittaa valmiuden säätelyä henkilöstövoimavarojen osalta erityisesti liittyen erilaisiin häiriötilanteisiin (pandemia, työtaistelu) sekä myös laajoihin pitkäkestoisiin tilanteisiin. Esimerkiksi vuonna 2020 koronapandemian myötä käyttöön otetut valmiuslain säädökset eivät auttaneet pelastuslaitoksen valmiuden ylläpitämisessä ja toisaalta tietyissä tehtävissä palvelujen tasosta jouduttiin tinkimään.

5.2 Kehitysnäkymät yleiskatteisen rahoituksen riittävyyden osalta

Pelastuslaitos toteutti aikaisemmin investointihankintoja käyttöpuolen leasingrahoituksella (v. 2022 n. 2,2 milj.€). Nykyisessä investointisuunnitelmassa leasingrahoituksella toteutetut hankinnat on siirretty investointisuunnitelmaan. Kustannusten siirtyminen investointirahoitukseen tuo korotuspaineita.

Alustava investointisuunnitelma vuosille 2025–2028 on kuvattu alla (hyväksymättä). Investoinnit tila ja ICT- täsmentyvät vasta toukokuun aikana.

	2025	2026	2027	2028
Laite- ja kalustohankinnat	4 775 000	5 630 000	4 400 000	4 350 000
ICT- ja muut aineettomat hyödykkeet				
Rakennukset				

Taulukko 7: Alustava investointisuunnitelma 2025-2028

Yleinen hintataso on noussut merkittävästi nopeammin kuin hyvinvointialueiden rahoituksessa huomioitu hyvinvointialueindeksin ennuste syksyltä 2022.

Hallinnon turvallisuusverkon (TUVE) käyttöönotto pelastuslaitoksella on aiheuttanut ICT-toimintamenojen kasvua ja myös lisännyt investointikustannuksia jossain määrin. Uusien, osin rinnakkaisten yhteyksien luominen, samaan aikaan, kun on luotu hyvinvointialueen ICT-kokonaisuutta, on lisännyt ICT-menoja. Lisäksi TUVE-ympäristön asettamat, sinänsä merkitykselliset, vaatimukset tietoturvallisuudelle ja toimitilaturvallisuudelle ovat nostaneet kustannuksia ja toisaalta tuoneet haasteita käytettävyydelle. Jatkossa näyttää siltä, että ICT-toimintamenot tulevat asettumaan noin puolitoistakertaiselle tasolle aiempiin vuosiin verrattuna. Hyvinvointialueen sisäiset palvelut toimivat hyvinvointialueen tietoteknisessä ympäristössä ja pelastuslaitoksen omat ja pelastuslaitosten sekä pelastustoimen yhteiset palvelut TUVE-ympäristössä. Tästä aiheutuu ylimääräisiä tai rinnakkaisia päätelaite-, lisenssi- ja hallinnointikuluja.

Pelastustoimen henkilöstökulut ovat talousarvion mukaan yhteensä 24 miljoona euroa vuodelle 2023. Henkilöstökulujen arvioidaan kasvavan noin 1,3 miljoonaa euroa (n. 5,3 %) vuonna 2024, kasvutarpeet on esitetty taulukossa 8. Henkilöstökulujen arvioon ei ole sisällytetty indeksikorotuksista mahdollisesti tulevia kustannuksia.

Pelastuslaitoksella on tarve lisätä henkilöstöä saavutettavuusvaatimusten sekä väestön ja etenkin Otaniemen alueen tehtävämäärien kasvun vaikutuksesta, joka johtaa tarpeeseen lisätä asiakasrajapinnassa työskentelevien henkilöiden määrää sekä tukitoimintojen vakanssimäärää.

Otaniemen pelastusasema		
4	paloesimies	228 801,16
16	pelastaja	758 720,82
	yhteensä	<u>987 521,98</u>
Tukitoiminnot		
1	palomestari, ympäristötorjunta	64 044,30
1	johtava palotarkastaja	62 558,53
1	palotarkastaja, rakennusvalvonta	49 796,12
1	työkyky suunnittelija	47 746,79
1	johdon assistentti	47 746,79

Hiklu yhteiset 2	osaamisen hallinnan suunnittelija	23 873,39
	<u>yhteensä</u>	<u>295 765,92</u>
	kaikki yhteensä	1 283 287,90

Taulukko 8: Henkilöstökulujen kasvu vuodelle 2024 toiminnoittain ja tehtävänimikkeittäin

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimi arvioi tarvitsevansa toimintavalmiuden saattamiseksi lakisääteiselle tasolle lisää pelastajia kaikkiaan 71 henkilötyövuoden verran vuoteen 2027 mennessä. Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajoissa oli puutteita vuosina 2019-2022 I-riskialueella 24 % kiireellisistä tehtävistä. Toimintavalmiustavoitteen toteutuminen kuvataan aiemmin taulukossa 2. Otaniemen alueen kiireellisten tehtävin määrissä voidaan havaita kasvua vuosien 2018-2022 välillä, joka on kuvattu taulukossa 9. Taulukosta 10 voidaan nähdä, että Otaniemen alueella ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani on heikentynyt.

Otaniemen
 ruutujen teht.
 kehitys 2018-2022

Vuosi	kiireelliset	kaikki tehtävät
2022	309	400
2021	270	386
2020	232	349
2019	304	409
2018	292	402

Taulukko 9: Otaniemen alueen tehtävämäärät 2018-2022

**Ensimmäisen
 yksikön TVA
 mediaani**

2022	0:07:12
2021	0:06:46
2020	0:06:37
2019	0:06:42

Taulukko 10: Otaniemen alueen ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajan mediaani

5.3 Kustannukset

5.3.1 Bruttokustannukset

Kokonaiskustannukset olivat vuonna 2022 yhteensä 36 088 699 €, vrt. vuoden 2021 €: 35 192 450

5.3.2 Bruttokustannukset asukasta kohden

Kokonaiskustannukset asukasta kohden vuonna 2022 olivat 74,20 €/asukas, vrt. v.2021 lukuun 77,32 €/asukas.
Asukasluku 2022: (31.12.2022) 486 346 ja asukasluku 2021: (31.12.2022) 478 919.

5.3.3 Palveluille kohdistetut bruttokustannukset

kts. kohta 4.

5.3.4 Palveluille kohdistetut asukaskohtaiset bruttokustannukset

kts. kohta 4.

5.4 Kulurakenne

Kunkin kustannuslajin suhteellinen prosenttiosuus kokonaiskustannuksista.

Kulurakenne	%	
	Henkilöstökulut (%)	61,39 %
	Palvelujen ostot (%)	11,53 %
	Aineet, tarvikkeet ja tavarat (%)	4,23 %
	Avustukset (%)	0,00 %
	Muut toimintakulut yhteensä (%)	19,51 %
	* erikseen vuokratulut (%)	15,74 %
	* erikseen muut vuokrat (leasingvuokrat) (%)	3,00 %
	Poistot (%)	3,34 %

Taulukko 11: Kunkin kustannuslajin suhteellinen prosenttiosuus kokonaiskustannuksista

5.5 Tuottorakenne

Kunkin tuottolajin suhteellinen prosenttiosuus kokonaistuotoista.

Tuottorakenne	%	
	Myyntituotot (%)	97,07 %
	Maksutuotot (%)	0,98 %
	Tuet ja avustukset (%)	0,85 %
	Muut toimintatuotot (%)	1,11 %

Taulukko 12: Kunkin tuottolajin suhteellinen prosenttiosuus kokonaistuotoista

5.6 Investoinnit

Investoinnit	€	
	Investointikulut (brutto) €	1 857 889
	Investointikulut asukasta kohden (brutto) €	3,82
	Investointituotot €	783 905

Taulukko 13: Investoinnit

6 Pelastustoimen palveluiden tuottavuus

Valtakunnalliset strategiset tavoitteet pelastustoimen järjestämiselle hyväksyttiin 1.12.2022 ja ne on vahvistettu vuosille 2023–2026, niiden toteutumista ei voida arvioida eikä siten käsitellä tässä vuotta 2022 koskevassa selvityksessä. Vuodelle 2022 ei ole annettu sisäministeriön toimenpidesuosituksia, joten tässä selvityksessä ei tulla arvioimaan kustannusvaikuttavuutta koskevien toimenpidesuosituksen toteutumista.

6.1 Toteutetut tuottavuutta parantavat toimenpiteet ja investoinnit sekä tuottavuuden kehittämismahdollisuudet

Pelastustoimessa kaluston käyttöikä on yleensä pitkä, useita kymmeniä vuosia. Tästä syystä suorituskyvyn, tuottavuuden tai turvallisuuden kehittäminen, jatkuva parantaminen ja järjestelmien päivitys, uudistaminen ja kehittäminen investoinnein ovat elinjakson hallinnan keskeisiä tehtäviä.

Koneiden ja laitteiden käyttöiän pidentäminen parantaa kustannustehokkuutta, mutta vaatii samalla panostuksia elinjakson hallinnan keinoihin, kuten kunnossapitoon, investointeihin ja järjestelmien teknisestä suorituskyvystä huolehtimiseen. Systemaattinen kaluston, järjestelmien ja laitteiden elinjakson hallinnan suunnittelu auttaa pienentämään riskiä ja tukee päätöksentekoa.

Tuottavuutta ja kustannustehokkuutta parantavia toimenpiteitä ovat käytännössä olleet mm. ajoneuvokaluston kokonaislukumäärän optimointi, yhteiskäyttöautojen lisääminen ja samalla luopuminen henkilökohtaisista ajoneuvoista, käytöstä poistuneiden ambulanssien hyödyntäminen pelastuslaitoksen huoltoajoneuvoina, ajoneuvojen ajokilometrien tasaaminen kierrättämällä, erillisten sammutus- ja säiliöautojen hankinta säiliösammutusautona. Tulevaisuudessa kärkiyksiköillä voidaan myös parantaa kustannus- ja resurssitehokkuutta, tämä olisi syytä huomioida tulevassa toimintavalmiuden suunnitteluohjeessa.

Lisäksi tuottavuuden kehittämismahdollisuutena voidaan nähdä pelastustoimen yhteistyöverkostoissa tehtävä kehittäminen. Pelastustoimessa on pitkät perinteet alueellisten pelastuslaitosten välisessä yhteistyössä. Hyvinvointialueuudistuksen ja pelastustoimen uudistuksen voidaan arvioida lisäävän yhteistyön tarvetta. Yhteistyöverkostoissa yhdistetään voimavaroja ja jaetaan parhaita käytäntöjä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos osallistuu Uudenmaan alueen HIKLU-yhteistyöverkoston toimintaan ja YTA-alueen yhteistyöhön sekä valtakunnalliseen Hyvil Oy:n koordinoimaan pelastuslaitosten kumppanuusverkostotoimintaan. Mahdollisuuksia tuottavuuden kehittämiseksi nähdään myös pelastustoimen tietojärjestelmähankkeiden toteuttamisessa. Kivijalka-Projektissa tavoitellaan pelastustoiminnassa ja väestönsuojelussa tarvittavien tietojärjestelmäpalveluiden peruspalvelujen luomista sekä entistä yhteen toimivamman ja hallinnollisista rajoista riippumattomien toiminnallisten edellytysten luomista. Onnettomuuksien ehkäisyyn tietojärjestelmähankkeessa on

yhdessä pelastustoimen sähköisen asioinnin ratkaisun kanssa tavoiteltu tuottavuuden paranemista kansallisella tasolla.

Yksi haaste on nykyisen työaikalain tuomat rajoitteet. Tämä korostuu erityisesti, jos alueella sattuu pitkäkestoinen onnettomuus (esimerkiksi laaja öljyvahinko tai metsäpalo), joka sitoo tehtävän hoitamiseen henkilöstöä. Samaan aikaan on pystyttävä huolehtimaan päivittäisen valmiuden ylläpitämisestä ja henkilöstön lepoajoista.

Käytössä oleva työajan poikkeuslupa aiheuttaa myös haasteita, koska määritellyt reunaehdot eivät mahdollista poikkeamissa joustavaa menettelyä esim. jatkaa oman suunnitellun työvuoron jälkeen. Toisaalta pelastustoimessa vakiintuneen työvuorokäytännön ylläpitäminen poikkeuslupamenettelynä ei ole tarkoituksenmukaista, vaan tämä tulisi mahdollistaa suoraan työlainsäädännössä, ilman aluehallintovirastolta haettavaa poikkeuslupaa.

Valmiuslain säädösten käyttöönoton kynnyks hankaloittaa valmiuden säätelyä henkilöstövoimavarojen osalta erityisesti liittyen erilaisiin häiriötilanteisiin (pandemia, työtaistelu) sekä myös laajoihin pitkäkestoisiin tilanteisiin. Esimerkiksi vuonna 2020 koronapandemian myötä käyttöön otetut valmiuslain säädökset eivät auttaneet pelastuslaitoksen valmiuden ylläpitämisessä ja toisaalta tietyissä tehtävissä palvelujen tasosta jouduttiin tinkimään.

Vaara- ja onnettomuustilanteet 2022

Vaara- ja onnettomuustilanteiden määrät

Tulipalot	
Kaikki tulipalot yhteensä:	882 (771)
Rakennuspalot yhteensä ja erikseen:	87 (97)
Rakennuspalovaarat yhteensä:	213 (235)
Liikennevälinepalot yhteensä:	98 (121)
Maastopalot yhteensä:	230 (149)
Muut tulipalot yhteensä:	192 (169)
Liikenneonnettomuudet	
Liikenneonnettomuudet yhteensä:	1068 (1029)
Tieliikenneonnettomuudet:	1035 (1010)
Maastoliikenneonnettomuudet:	7 (4)
Raideliikenneonnettomuudet:	7 (5)
Ilmaliikenneonnettomuudet:	1 (0)
Vesiliikenneonnettomuudet yhteensä:	10 (10)
Muut onnettomuudet	
Ihmisen pelastaminen:	120 (133)
Eläimen pelastaminen:	244 (298)
Sortuma/sortumavaara:	4 (4)
Vahingontorjuntatehtävät:	1027 (855)
Vaarallisten aineiden tilanteet ja öljyvahingot	
CBRNE-tilanteet yhteensä:	21 (26)
Öljy- ja kemikaalivahingot yhteensä:	189 (196)

Taulukko 14: Vaara- ja onnettomuustilanteet 2022 (2021)

Onnettomuusvahingot 2022

Onnettomuusvahinkojen määrät ja valmiit mittarit (Pronto)

Onnettomuudesta aiheutuneet henkilövahingot, kuolleet	
Onnettomuuksissa kuolleet yhteensä:	23 (27)
Tulipaloissa kuolleet yhteensä:	4 (3)
Liikenneonnettomuuksissa kuolleet yhteensä:	9 (8)
Vaarallisten aineiden tilanteissa ja öljyvahingoissa kuolleet yhteensä:	0 (0)
Muissa tehtävissä kuolleet yhteensä:	4 (0)
Onnettomuudesta aiheutuneet henkilövahingot, vakavasti loukkaantuneet: 51 (49)	
Tulipaloissa vakavasti loukkaantuneet yhteensä:	1
Liikenneonnettomuuksissa vakavasti loukkaantuneet yhteensä:	45 (43)
Muissa onnettomuuksissa vakavasti loukkaantuneet yhteensä:	5 (6)
Vaarallisten aineiden tilanteissa ja öljyvahingoissa vakavasti loukkaantuneet yhteensä:	0 (0)
Muissa tehtävissä vakavasti loukkaantuneet yhteensä:	0 (0)

Onnettomuudesta aiheutuneet henkilövahingot, loukkaantuneita yhteensä
Onnettomuuksissa loukkaantuneet yhteensä: 441 (528)
Tulipaloissa loukkaantuneet yhteensä: 11
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet yhteensä: 376 (458)
Vaarallisten aineiden tilanteissa ja öljyvahingoissa loukkaantuneet yhteensä: 1 (8)
Muissa tehtävissä loukkaantuneet yhteensä: 5 (4)
Pelastustoiminnassa loukkaantuneet pelastushenkilöt
Onnettomuuksissa loukkaantuneet pelastushenkilöt yhteensä: 4 (1)
Tulipaloissa loukkaantuneet pelastushenkilöt yhteensä: 3 (0)
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneet pelastushenkilöt yhteensä: 0 (0)
Muissa onnettomuuksissa loukkaantuneet pelastushenkilöt yhteensä: 1 (1)
Omaisuusvahingot tulipaloissa
Omaisuusvahingot tulipaloissa (milj. €) yhteensä:
* rakennus- ja irtaimistovahinko rakennuspaloissa (milj. €) yhteensä: 6 124 786 (3 927 442)

Taulukko 15: Onnettomuusvahingot ja täydentävät mittarit 2022 (2021)

Henkilöstötiedot 2022

Henkilöstörakenne, päätoimiset (sis. määräaikaiset):

Päätoiminen henkilöstö, määrä: 638
Päätoiminen henkilöstö (sis. ensihoito ja ensivaste) htv: 625
Päätoimisista määräaikaisten määrä: 79
Henkilöstö, onnettomuuksien ehkäisy yhteensä htv: n.30
Henkilöstö, pelastustoiminta yhteensä htv: 345
Henkilöstö, väestönsuojeluun varautuminen yhteensä htv: 3
Toimintakykytestin läpäisseet määrä (FireFit-indeksi 3.0): 312
Henkilöstöpoistuma yhteensä: 53

Henkilöstörakenne, sopimushenkilöstö ja sivutoimiset

Sopimushenkilöstön määrä (palokuntasopimuksella työskentelevät): 953
Sivutoiminen henkilöstö, määrä (henkilökohtainen sopimus): 35
Sopimushenkilöstön ja sivutoimisten määrää yhteensä: 988
Hälytysosastojen henkilömäärä yhteensä: 953
Nuorisio-osaston henkilömäärä: 490
Savusukelluskelpoisten määrä: 249
Toimintakykytestin läpäisseet määrä (FireFit-indeksi 3.0): 200 (242, FF2,7)

Työsuojelu, työturvallisuus ja työhyvinvointi

Sairauspoissaolopäivät(/htv), määrä: 23,28 htv
Työtapaturmat ja vaaratilanteet, määrä: Työtapaturmat 40 kpl, Vaaratilanteet 67 kpl

Taulukko 16: Henkilöstötiedot 2022

Uusi Muutos 2025-2028	PELASTUSTOIMI		2023	2024	2025	2026	2027	2028			
	Karjaan harjoitusaluehanke	rakennus	pela	100 000					Uusi tila	LUP	
	LUP TIKE perusparannus (LUVN/SOTE TIKE) (entinen HIKLU Johtokeskus)	rakennus	pela		200 000				Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistyöhanke	LUP	
	Polttoainefarmisäiliö Raasepori (40 k€)	rakennus	pela	40 000					Uusi tila	LUP	
	TUVE rakentaminen (Tammisaari, Otaniemi siirtyy) (TUVE yhteys)	rakennus	pela	100 000	50 000				Uusia tiloja	LUP	
1 1 vene 2026 ja 2028	Oljytorjuntavene A-luokka	2 Laitte/kalusajoneuvo	pela	50 000	50 000		60 000		60 000 Suorituskyvyn ylläpitäminen, korvaa yli 20 vuotta vanhat veneet	L-U alueelle	
1 kustannusarvio nousu 2025	Oljytorjuntavene B-luokka	1 Laitte/kalusajoneuvo	pela		100 000	100 000			Suorituskyvyn ylläpitäminen, korvaa yli 20 vuotta vanhan veneen	L-U alueelle	
1 kustannusarvio nousu 2027, 1 uusi alus 2021	Oljytorjuntavene D-luokka laitakeraajalla	1 Laitte/kalusajoneuvo	pela				900 000	900 000	Suorituskyvyn ylläpitäminen, korvaa yli 20 vuotta vanhan veneen	L-U alueelle	
1 kustannusarvio nousu 2026	Oljytorjuntavene E-luokka, keraava alus	1 Laitte/kalusajoneuvo	pela				1 200 000		Suorituskyvyn ylläpitäminen, korvaa yli 20 vuotta vanhan veneen	L-U alueelle	
	Lappvikin kalustaminen	ensikertair kalusto	pela	120 000						LUP	
	Letkundesukone (Lohja)	1 Laitte/kalus kalusto	pela			80 000			Korvataan 2005 hankittu kone	Lohja, Harjunseläntie 4	
1 lisäys 150000/vuosi 2025-2028	Pelastustoiminnan kalustohankkeet	Laitte/kalus kalusto	pela	150 000	150 000				Pelastustoiminnan suorituskyvyn ylläpito ja kehittäminen riskianalyysin perusteella	L-U alueelle	
1 lisäys 2028	Oljytorjuntakalusto	Laitte/kalus kalusto	pela	320 000	470 000	600 000	450 000	560 000	600 000 Oljytorjuntakaluston ylläpitäminen ja torjuntavalmiuden rakentaminen riskianalyysin	L-U alueelle	
	Vaestöhälytintjärjestelmä (4 hälytintä / vuosi)	20 Laitte/kalus kalusto	pela	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000	4 kpl/v. Vaestöhälytintjärjestelmän ylläpito ja uusien hankinta kehittyville alueille	L-U alueelle	
	Sisäpalosimulaattori	Laitte/kalus kalusto	pela			700 000			Kaasukäyttöinen palotalo Karjaan harjoitusalueelle. Pelastushenkilöstön koulutusvaatit	Raasepori; Karjaa	
1 lisäys 2028	Harjoitussimulaattorit	2 Laitte/kalus kalusto	pela		50 000	50 000			Pelastushenkilöstön koulutusvaatimusten täyttäminen	L-U alueelle	
1 Kustannusarvion nousu 10-20%/vuosi	Raskaat ajoneuvot (sammutus-, säiliö- ja säiliösammutusauto)	17 Laitte/kalus ajoneuvo	pela	1 500 000	2 200 000	1 650 000	1 650 000	2 200 000	Raskaat ajoneuvot. Käyttöikä 20v -> suorituskyvyn ylläpito vaatii 3-4 kpl / vuosi	L-U alueelle	
1 Kustannusarvion nousu 15%	Raivausauto	1 Laitte/kalus ajoneuvo	pela			850 000			Käyttöikä 10 v	Espoo, Palomiehentie 1	
	Kalustoauto	1 Laitte/kalus ajoneuvo	pela		380 000				Korvaa yli 20 v. vanhan ajoneuvon; RLU6056	Lohja, Harjunseläntie 4	
1 Kustannusarvion nousu	Puomittikasauto	2 Laitte/kalus ajoneuvo	pela				900 000	900 000	RLU306, RLU806. Käyttöikä 19v	Espoo ja Tammisaari	
	Kenttäjohtoauto	2 Laitte/kalus ajoneuvo	pela	240 000					420 000 Korvaavat nykyiset kenttäjohtoautot	L-U alueelle	
	Kärkiyksikkö	1 Laitte/kalus ajoneuvo	pela			250 000			Masalan uuden paloaseman yksikkö	Kirkkonummi, Masala	
1 Kustannusarvion nousu 20%	Kevytkuorma-auto/Doppeli 4x4	2 Laitte/kalus ajoneuvo	pela		100 000	100 000			Suorituskyvyn ylläpito, korvaa vanhat ajoneuvot; RLU507 ja RLU907	Nummela ja Hanko	
	Kuntosallilaitteet/toimintakyvyn arviointi	Laitte/kalus kalusto	pela	15 000	15 000	20 000	20 000	20 000	20 000 Yhdelle paloasemalle vuosittain kuntosallilaitteiden uudistus	LUP	
	Kameravavonta	Laitte/kalus kalusto	pela	10 000	10 000				Tiloihin liittyviä töitä	LUP	
	Lukitusjärjestelmän muutos	Laitte/kalus kalusto	pela	50 000	40 000				usempien paloasemien (9) lukitusjärjestelmien patentti on rauennut	LUP	
	Paloasemien aitaaminen	kiinteiston perusparat	pela	50 000	50 000	50 000	40 000	40 000	Kaikkilla paloasemilla ei ole aitaa;Katakri	LUP	
	Latausinfra rakentamishankkeet	kiinteiston perusparat	pela	25 000	15 000	15 000	150 000		siirtyminen sähköautoihin edellyttää latausinfra rakentamista	LUP	
1 Uusi	Korjaamon huoltoauto	1 Laitte/kalus ajoneuvo	pela	65 000					Uusi tarve	LUP	
1 Uusi	Aikusammutusperäkäräyt (turvallisuusviestintä ja -koulutus)	3 Laitte/kalus kalusto	pela		50 000				Uusintatarve, vanhat olleet aktiivikäytössä yli 10 vuotta ja ovat eiinkaarensa päässä	L-U alueelle	
1 Uusi	Varaviestiverkkojärjestelmä (HIKLU yhteinen varautuminen)	Laitte/kalus kalusto	pela		140 000				Virve 2.0 käyttöön oton myötä on todettu tarpeelliseksi varautua Uudenmaan pelastusl	L-U alueelle	
1 Uusi	Painelimalaitteiden testilaitte huoltoautokäyttöön	laitte/kalus kalusto	pela		30 000				Testilaitteella huolletaan pääsääntöisesti sopimuspalokuntien painelimalaitteita paikan päällä VPK- asemilla	LUP	
1 Uusi	Moottoriruisku	5 laitte/kalus kalusto	pela			40 000	20 000	20 000		LUP	
1 Uusi	Suurtehopumppu	1 laitte/kalus kalusto	pela			200 000				LUP	
1 Uusi	Trailerivene	4 laitte/kalus kalusto	pela			30 000	30 000	30 000		LUP	
1 Uusi	Maastoajoneuvo	4 laitte/kalus kalusto	pela			30 000	30 000	30 000		LUP	
1 Uusi	Kelirikkoajoneuvo	2 laitte/kalus kalusto	pela			130 000		130 000		LUP	
1 Uusi	Raskaspelastuskontti	1 laitte/kalus kalusto	pela			400 000				LUP	
	Pientalojen paloturvallisuuden itsearviointin ulkoistaminen	1 muut aine/Valvontatc	pela	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	Asiakaspalvelun kehittäminen (mm. sähköinen vastauspalvelumahdollisuus, monikielisi	L-U alueelle
	Viestiajoneuvo								korvausinvestointi	LUP	
	Pelastustoimi yhteensä			2 955 000	4 220 000	4 775 000	5 630 000	4 400 000	4 350 000		
	ENSIHOITO										
	Paineluelvityslaitte (ensihoidyksiköiden laitteet)	8 Laitte/kalus sairaalalait	sote	0	0	0	0	100 000	Uusitaan	LUP	
	Elvytysnukke	12 Laitte/kalus sairaalalait	sote	0	0	0	0	120 000	Uusitaan	LUP	
1 lisää 2028	Defibrillaattorit (HT, puoliautom. evy deffat)	32 Laitte/kalus sairaalalait	sote	0	400 000	400 000	50 000	50 000	Uusitaan	LUP	
	Defibrillaattorit (puoliautom. evy deffat)	44 Laitte/kalus sairaalalait	sote	0	81 000	60 000	0	27 000	Uusitaan	LUP	
kustannusarvio nousu 2024-2028 25%	Ambulanssi	26 Laitte/kalus ajoneuvo	sote	320 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	Uusitaan (Valmistajan ilmoittama uusi hinta 2023 on 190 000€. Neuvottelut kesken ja lisäkorotuspaineita on tiec	LUP	
	Kenttäjohtoauto (eh) (Lohjan kenttäjohtoauto 2025)	3 Laitte/kalus ajoneuvo	sote		124 000	124 000		124 000	Uusitaan	LUP	
	Ensihoidon kalustohankkeet	Laitte/kalus kalusto	sote		130 000	130 000	130 000	130 000	Uusitaan	LUP	
	Ensihoito yhteensä			320 000	1 935 000	1 914 000	1 380 000	1 751 000	0		
	Yhteensä pelastustoimi ja ensihoito			3 275 000	6 155 000	6 689 000	7 010 000	6 151 000	4 350 000		

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Yhteenvetosivu: Toimintaympäristö- ja riskianalyysi sekä tilastot

Kyselyn täyttämisen voi keskeyttää ja tallentaa jokaisen sivun lopussa olevasta painikkeesta. Täydentämistä voi jatkaa tallentamisen jälkeen saadun linkin kautta.

- Vastaukset voi tulostaa ja lähettää sähköpostiin yhteenvetosivulta (PDF-muodossa).
- Vastauksia voi muokata 12.5.2023 klo 18.00 saakka (vastausten lähettämisen jälkeen tietoja ei voi muokata).

1. Yhteyshenkilö

Etunimi	Juha
Sukunimi	Rajala
Ammatti- tai virkanimike	Pelastuspäällikkö
Matkapuhelin	Ei vastauksia
Sähköposti	juha.rajala@pelastustoimi.fi

Toimintaympäristö- ja riskianalyysin toteuttaminen 2022

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan hyvinvointialue vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä. Jotta palvelut voidaan toteuttaa palveluihin oikeutettujen tarvetta vastaavasti, on järjestämisvastuussa olevan selvitettävä, mitä palveluja hyvinvointialueella tarvitaan ja miten paljon niitä käytetään. Palvelutarpeeseen vaikuttavat lisäksi valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset strategiat, riskianalyysi sekä muut toimintaympäristöanalyysit.

3. Toimintaympäristöanalyysi

- Palvelutasopäätöksen perustana olevan riskianalyysin tulisi sisältää sellaiset toimintaympäristön arvioinnin ja pelastustoimen onnettomuuskehityksen seurannan perusteella tunnistetut keskeiset uhat ja riskit sekä niiden muutokset, joihin pelastustoimen tulee varautua.
- Toimintaympäristöanalyysin perusteella arvioidaan toimintaympäristön muutosten vaikutuksia onnettomuusriskeihin. Toimintaympäristön muutoksia arvioidaan päivittäisten onnettomuuksien, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen näkökulmista.
- Riskianalyysiin sisältyvien uhkien arvioinnin tulisi kattaa päivittäiset onnettomuudet, häiriötilanteet ja poikkeusolot.

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Toimintaympäristön analysointi on systemaattista	☒	☐	☐	☐
Onnettomuuskehityksestä raportoidaan säännöllisesti	☐	☒	☐	☐
Keskeiset alueelliset muutosilmiöt on tunnistettu (esim. PESTEL-tarkastelu)	☒	☐	☐	☐
Keskeisten alueellisten muutosilmiöiden vaikutuksia on tarkasteltu päivittäis-, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen näkökulmista	☐	☒	☐	☐
Toimintaympäristöanalyysissä hyödynnetään tietoa mm.				
Väestörakenteesta ja sen ominaisuuksista	☒	☐	☐	☐
Asiakastarpeista	☐	☒	☐	☐
Rakennetun ympäristön ominaisuuksista ja muutoksista (esim. kerrostalot, korkeat rakennelmat, maanalaiset tilat ym.)	☒	☐	☐	☐
Luonnonympäristöstä ja niiden muutoksista (esim. tulvariskialueet, pohjavesialueet, metsäalueet, turvetuotantoalueet ym.)	☒	☐	☐	☐
Liikenneympäristöstä (esim. raideliikenne, tiestö, satamat, lentokentät ym.)	☒	☐	☐	☐
Teollisuus- ja energiaympäristöstä (esim. teollisuuslaitokset, kemikaalikuljetusten pääkuljetusreitit, sähkönjakelu, ym.)	☐	☒	☐	☐

4. Riskianalyysi päivittäisonnettomuuksien näkökulmasta

Riskianalyysi tulisi laatia siten, että sen perusteella pelastustoimen palvelut on mahdollista mitoittaa riskien ja uhkien mukaisesti.

Pelastustoiminnan toimintavalmiuden mitoittamiseksi ja päivittäisten onnettomuusuhkien arvioimiseksi hyvinvointialueen alue jaetaan ruuduiksi.

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Riskianalyysi on laadittu päivittäisonnettomuuksien näkökulmasta	☒	☐	☐	☐
Riskianalyysi on jatkuvasti käynnissä oleva prosessi	☒	☐	☐	☐
Ympäristövahinkojen riskitasoa arvioidaan alueella	☒	☐	☐	☐

5. Riskiluokitustekijät 2022

Riskiluokan määrittävillä onnettomuuksilla (RLMO) tarkoitetaan rakennuspaloja ja -vaaroja, liikennevälinepaloja, muita tulipaloja, liikenneonnettomuuksia, sortumia/sortumavaaroja, räjähdyksiä/räjähdysvaaroja, vaarallisten aineiden onnettomuuksia ja kiireelliseksi luokiteltuja ihmisen pelastamistehtäviä.

Riskiruutuja yhteensä (I-IV), määrä	7964
Riskiruutuja I, määrä	47
Riskiruutuja II, määrä	214
Riskiruutuja III, määrä	172
Riskiruutuja IV, määrä	7513
RLMO-määrä (vuosi 2022)	1563
Väestön määrä	486346
Kerros-pinta-ala m ²	27298684

6. Riskianalyysi häiriötilanteiden osalta

Häiriötilanneuhkien arvioinnissa olisi otettava huomioon kansallisen ja alueellisen riskiarvion tulokset. Häiriötilanneuhkien arvioinnissa käytetään kansallisen riskiarvion ja kansalliseen riskiarvioon perustuvan alueellisen riskiarvion tuloksia, joiden perusteella valitaan soveltuvimmat riskienhallintakeinot ja päätetään tarvittavista voimavaroista. Häiriötilanteiden uhat ovat sellaisia, joissa tarvitaan useiden viranomaisten ja muiden toimijoiden yhteistoimintaa ja joihin vastataan viranomaisten säännönmukaisilla normaaliolojen toimivaltuuksilla. Uhkien arviointi tehdään yhteistyössä keskeisten yhteistyöviranomaisten ja -tahojen sekä niillä olevien tietoaineiston pohjalta.

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Riskianalyysi on laadittu häiriötilanteiden osalta	☒	☐	☐	☐
Häiriötilanneuhkien arvioinnin prosessi on määritelty	☒	☐	☐	☐
Häiriötilanneuhkien arvioinnissa on huomioitu kansallinen riskiarvio	☒	☐	☐	☐

7. Alueellisesti merkittävimmät poikkialueellisesti arvioitavat riskit

Valtakunnallisen eri toimijoiden yhteisen riskiarvioinnin kokonaisuus muodostuu kansallisesta sekä alueellisista riskiarvioista, joissa merkittävimmät riskit on tunnistettu ja arvioitu poikkialueellisesti.

Kansallisesti ja alueellisesti merkittävimmät poikkialueelliset riskit on tarkasteltu pelastustoimen näkökulmasta Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseissa. Pelastustoimen riskianalyyseissa tarkastellut suuronnettomuus- ja häiriötilanneskenaariot perustuvat Suomen kansalliseen riskiarvioon sekä Uudenmaan alueelliseen riskiarvioon, joka on valmisteltu pelastustoimivetoisesti laajassa poikkialueellisessa yhteistyössä Uudenmaan alueen toimijoiden kesken. Alueellinen riskiarvio toimii kansallista riskiarviota täydentävänä asiakirjana, jossa on käsitelty esimerkkejä erilaisista alueellisesti merkittävistä riskeistä, joiden hallitseminen edellyttää normaalista poikkeavaa toimintaa ja jotka aiheuttavat merkittäviä alueellisia vaikutuksia toteutuessaan. Myös osa kansallisessa riskiarviossa käsitellyistä skenaarioista on käsitelty tarkemmin Uudenmaan näkökulmasta alueellisessa riskiarviossa.

Kansallisessa riskiarviossa on esitetty 19 yhteiskunnan toimintaan merkittävästi vaikuttavaa skenaariota. Skenaariot on Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyyseissä jaoteltu yhteiskunnan vakauteen liittyviin uhkiin ja häiriötilanteisiin, teknologian ja logistiikan uhkiin ja häiriötilanteisiin, terveysturvallisuuden uhkiin ja häiriötilanteisiin sekä laajoihin onnettomuustilanteisiin seuraavasti: Yhteiskunnan vakauteen liittyvät uhkat ja häiriötilanteet:

- Informaatiovaikuttaminen
- Poliittinen, taloudellinen ja sotilaallinen painostus
- Sotilaallisen voiman käyttö
- Laajamittainen maahantulo
- Yhteiskunnan rakenteisiin tai laajoihin ihmisjoukkoihin tehty terroristinen isku
- Isojen väkijoukkojen väkivaltaisen liikehdinnän vaikutukset yhteiskunnan toimivuuteen
- Julkisen talouden vakava häiriö
- Rahoitusjärjestelmän vakava häiriö.

Teknologian ja logistiikan uhat ja häiriötilanteet:

- Sähkön saannin suurhäiriö
- Viestintäverkkojen ja -palveluiden vakavat häiriöt
- Polttoaineen saannin vakavat häiriöt
- Logistiikan vakavat häiriöt.

Terveysturvallisuuden uhat ja häiriötilanteet:

- Mikrobilääkeresistenssi
- Influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia
- Helposti leviävä vakava eläintauti
- Vaaralliset kasvintuhoojat – kasvitautiepidemia
- Elintarvikehuollon vakavat häiriöt.

Laajat onnettomuustilanteet:

- Merellinen monialaonnettomuus
- Vakava ydinvoimalaitosonnettomuus Suomessa tai Suomen lähialueilla.

Uudenmaan alueellisessa riskiarviossa on puolestaan kuvattu 14 erilaista onnettomuus- ja häiriötilannetta esimerkkeinä sellaisista alueellisesti merkittävistä riskeistä, joiden hallitseminen edellyttää normaalista poikkeavaa toimintaa. Koska Uudellamaalla sijaitsee paljon valtakunnallisesti merkittäviä toimintoja, rakenteita ja muuta kriittistä infrastruktuuria, on kansallisesti merkittävillä riskeillä voimakas alueellinen ulottuvuus Uudellamaalla. Uudenmaan alueellisilla riskeillä on toteutuessaan myös valtakunnallisesti merkittäviä seurannaisvaikutuksia.

Alueellisessa riskianalyyseissä on kuvattu seuraavat skenaariot:

- Nopeahkosti syntyvä laaja tulva asutuskeskuksessa tai sen läheisyydessä
- Vakava kemikaali- tai räjähdysonnettomuus
- Vakava lentoliikenteen onnettomuus
- Vakava raideliikenteen onnettomuus
- Vakava maantieliikenteen onnettomuus
- Ilseamni yhtäaikainen maasto- tai metsänalo

- Myrskyt (raajat ja matalapainemyrskyt)
- Laajalle alueelle ulottuva talvimyrsky, johon liittyy pitkä pakkasjakso
- Vakava henkilökoukkaan kohdennettu väkivallanteko
- Isojen väkijoukkojen väkivaltainen liikehdintä
- Voimahuollon häiriöt ml. sähkön saannin, siirron tai jakelun häiriintyminen alueella sekä kaukolämmön toimitushäiriö
- Vakava ydinvoimalaitosonnettomuus.

Edellä mainitut skenaariot luovat yhtenäistä perustaa eri toimijoiden varautumistyölle. Ne edellyttävät kuitenkin kuvausten yleisluontoisuuden vuoksi skenaarioiden organisaatiokohtaista tarkastelua, jotta niiden pohjalta kyetään hahmottamaan kunkin skenaarion merkittävimmät vaikutukset organisaatioiden ydintoimintoihin. Uudenmaan pelastuslaitosten riskianalyysin valmistelun yhteydessä tarkasteltiin edellä mainittuja skenaarioita ja päädyttiin siihen, että seuraavia skenaarioita analysoidaan tarkemmin:

- Vakava liikenneonnettomuus, johon on yhdistetty seuraavat skenaariot
- Vakava lentoliikenteen onnettomuus
- Vakava raideliikenteen onnettomuus
- Vakava maantieliikenteen onnettomuus
- Useampi yhtäaikainen maasto- tai metsäpalo
- Luonnonilmiöt, jonka yhteydessä on tarkasteltu matalapainemyrskyä
- Laaja kantaverkon sähköhäiriö
- ”Musta joutsen” ilmiö

Valittujen skenaarioiden pohjaksi tutkittiin todellisia, lähinnä Suomessa tapahtuneita onnettomuuksia, jotka simuloitiin Uudellemaalle. Tällöin pystyttiin Pronton tietojen pohjalta laskemaan suuronnettomuuksien kanssa samaan aikaan Uudellamaalla tapahtuneet päivittäiset onnettomuudet, ja huomioimaan myös niiden vaikutus suorituskykyvaatimuksiin.

8. Riskianalyysi poikkeusolojen osalta

Poikkeusolojen uhkien arvioinnissa olisi otettava huomioon valmiuslaissa määritellyt poikkeusolot. Poikkeusolojen uhat ovat sellaisia, että niiden hallinnassa voidaan tarvita valmiuslain mukaisia toimivaltuuksia. Sodan ajan uhkien arvioinnissa on käytettävä Puolustusvoimien pelastusviranomaisille pelastuslain 65 §:n 5 momentin nojalla antamia sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arviointia varten tarvittavia tietoja.

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Riskianalyysi on laadittu poikkeusolojen osalta	☐	☒	☐	☐

9. Lisätietoja

Toimintaympäristö- ja riskianalyysin toteuttamiseen liittyviä lisätietoja ja huomioita.

Tehty HIKLU-yhteistyönä

10. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

11. Tulipalot

Tulipalojen määrät yhteensä ja *erikseen, jos mahdollista. Ensisijainen onnettomuustyyppi Pronto, (liikennevälinepaloluokitus 2020-).

Kaikki tulipalot yhteensä	822
Rakennuspalot yhteensä	87
* asuinrakennus	50
* vapaa-ajan asuinrakennus	6
* liikerakennus	3
* toimistorakennus	1
* liikenteen rakennus	3
* hoitoalanrakennus	0
* kokoontumisrakennus	1
* opetusrakennus	0
* teollisuusrakennus	8
* palo- ja pelastustoimen rakennus	0
* maatalousrakennus	0
* muu rakennus	10
* tietoa ei ole kirjattu	0
Rakennuspalovaarat yhteensä	213
Liikennevälinepalot yhteensä	98
* tieliikenneväline	92
* maastoliikenneväline (moottorikelkka, mönkijä ym.)	0
* perävaunu (asuntovaunu, perävaunu ym.)	3
* huvialus (vesikulkuneuvo)	3
* kauppa-alus (vesikulkuneuvo)	0
* raideliikenneväline	0
* ilmaliikenneväline (ilmailuväline)	0
* muu ajoneuvo	2
Maastopalot yhteensä	230
Muut tulipalot yhteensä	192

12. Liikenneonnettomuudet

Liikenneonnettomuuksien määrä yhteensä ja eriteltyinä* mikäli mahdollista.

Tieliikenneonnettomuudet	1035
Maastoliikenneonnettomuudet	7
Raideliikenneonnettomuudet yhteensä	7
* vartioitu tasoristeys	0
* vartioimaton tasoristeys	1
* muu raideliikenneonnettomuus	6
Ilmaliikenneonnettomuudet	1
Vesiliikenneonnettomuudet yhteensä	10
* merellä	7
* sisävesillä	3
Liikenneonnettomuudet yhteensä	1068

13. Muut onnettomuudet

Muiden onnettomuuksien/tehtävien määrä yhteensä ja tarkennettuna* mikäli mahdollista.

Ihmisen pelastaminen	120
* rakennetusta tilasta (hissi, rakennus ym.)	75
* maastosta tai saariolosuhteista	24
* veden pinnalta tai veden pinnan läheisyydestä	8
* veden pinnan alta	2
Eläimen pelastaminen	244
Sortuma/sortumavaara	4
Vahingontorjuntatehtävät	1027

14. Vaarallisten aineiden tilanteet ja Öljyvahingot

Vaarallisten aineiden tilanteet (CBRNE-tilanteet) yhteensä ja eriteltynä* mikäli mahdollista.

Öljyvahingoista tieto pohjavesialueen ja sijainnin mukaan* mikäli mahdollista.

CBRNE-tilanteet yhteensä	21
* C-tilanteet (kemialliset)	Ei vastauksia
* B-tilanteet (biologiset)	Ei vastauksia
* R-tilanteet (radioaktiiviset)	Ei vastauksia
* N-tilanteet (ydinaseet)	Ei vastauksia
* E-tilanteet (räjähteet = räjähdys/räjähdysvaara)	Ei vastauksia
Öljy- ja kemikaalivahingot yhteensä	189
* pohjavesialueella	Ei vastauksia
* ei pohjavesialueella	Ei vastauksia
* merialueen rannikolla tai saaristossa	Ei vastauksia
* sisävesistöissä	Ei vastauksia
* maa-alueella	Ei vastauksia

15. Muut tehtävät

Muut tehtävät yhteensä ja eriteltynä* mikäli mahdollista.

Muut tehtävät yhteensä	4522
* ensivastetehtävät	1203
* virka-aputehtävät	59
* avunantotehtävät	913
* häkeen liitetyn paloilmottimen tarkastustehtävät	1236
* muun paloilmottimen tai palovaroittimen tarkastustehtävät	340
* muut tarkastustehtävät	Ei vastauksia

16. Lisätietoja

Kohtaan 13 täydennys "Muiden onnettomuuksien/tehtävien määrä yhteensä": yhteensä 6128 kpl.

Ei vastauksia

Onnettomuusvahingot ja täydentävät mittarit 2022

Yleisimpien onnettomuusvahinkojen määrät ja Pronton mittaritiedot.

10. Onnettomuudesta aiheutuneet henkilövahingot, kuolleet

Pronton tilastot -> Onnettomuusvahingot -> Onnettomuustyyppi (ensisijainen) -> Vuosi 2022

Onnettomuusvahingot yhteensä ja erittely*, jos mahdollista.

Onnettomuuksissa kuolleet yhteensä	23
Tulipaloissa kuolleet yhteensä	4
* rakennuspalot	4
* rakennuspalovaarat	0
* liikennevälinepalot	0
* maastopalot	0
* muut tulipalot	0
Liikenneonnettomuuksissa kuolleet yhteensä	9
Muissa onnettomuuksissa kuolleet yhteensä	9
* ihmisen pelastaminen	5
* eläimen pelastaminen	0
* sortuma/sortumavaara	0
* vahingontorjuntatehtävä	0
Vaarallisten aineiden tilanteissa ja öljyvahingoissa kuolleet yhteensä	0
* vaarallisten aineiden onnettomuus	Ei vastauksia
* räjähdys/räjähdysvaara	Ei vastauksia
* öljyvahinko	Ei vastauksia
Muissa tehtävissä kuolleet yhteensä	4
* ensivastetehtävät	0
* virka-aputehtävät	0
* avunantotehtävät	0
* häkeen liitetyn paloilmottimen tarkistustehtävät	0
* muut paloilmottimen tai palovaroittimen tarkistustehtävät	0
* muut tarkastustehtävät	4

23.1 Pöntön mittaritiedot onnettomuusvahingoista

Pronto-tilastot -> tilastot -> mittarit -> aiheutuneiden vahinkojen mittarit (mittarin arvo).

- Mittareiden määritelmä on kuvattu Prontossa.

1. Syttyneet tulipalot	822
2. Tahalliset tulipalot	186
3. Taloudelliset vahingot	1284375
4. Suurpalot	67
5. Palot omaisuusvahingoiltaan merkittävimmissä rakennustyypeissä	50325
6. Palokuolemat	4
7. Asuinrakennuspalot	32
Syttymissyyt: Ruoanvalmistus	69
Syttymissyyt: Tahallaan sytytetty palo	140
Syttymissyyt: Lasten tulen käsittely	30
Syttymissyyt: Tulityö	11
Syttymissyyt: Savuke tai muu tupakka-aine	48
Syttymissyyt: Kone, laite tai prosessi	122
Syttymissyyt: Tulisija, hormi (ei nokipalot)	21
Syttymissyyt: Nokipalo	10
Syttymissyyt: Salama	10
Syttymissyyt: Hankauslämpö, itsesyttymä, räjähdys	4
Syttymissyyt: Ilotulite, pyrotekniset tuotteet	13
Syttymissyyt: Kynttilä, ulkotuli	4
Syttymissyyt: Roskien poltto	33
Syttymissyyt: Nuotio, grilli	55
Syttymissyyt: Kulotus	6
Syttymissyyt: Kuuma esine, tuhka tai kipinä	19
Syttymissyyt: Muu tunnettu syy	28
Syttymissyyt: Syy tuntematon	83

27. Lisätietoja

Ei vastauksia

28. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

Yhteenvetosivu: Henkilöstö- ja taloustiedotö- ja taloustiedo

Kyselyn täyttämisen voi keskeyttää ja tallentaa jokaisen sivun lopussa olevasta painikkeesta.

Täydentämistä voi jatkaa tallentamisen jälkeen saadusta linkistä.

- Vastaukset voi tulostaa ja lähettää sähköpostiin yhteenvetosivulta (esim. Word tai PDF-muodossa).

1. Yhteyshenkilö

Etunimi	Mika
Sukunimi	Eilola
Ammatti- tai virkanimike	Palveluyksikkö johtaja
Matkapuhelin	Ei vastauksia
Sähköposti	mika.eilola@pelastustoimi.fi

Henkilöstötiedot vuodelta 2022

Henkilöstöön liittyviä tietoja käytetään mm. henkilöstön saatavuuden ja laadun seuraamiseksi. Lisäksi ne ovat osa muita mittareita (esim. tuottavuuden sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön toteutuminen).

3. Henkilöstörakenne - päätömmiset (sis. määräaikaiset)

Henkilöstötiedoista kysytään sekä henkilöiden määrää, että henkilötyövuosia. Tarkempi erittely (*), mikäli mahdollista.

* joista naiset	132
* joista miehet	506
* joista muun sukupuoliset	0
Päätoiminen henkilöstö, htv	625
* erikseen ICT-palvelut htv	4
* erikseen muut hallintopalvelut htv	3
Päätoimisista määräaikaisten määrä	79
Päätoimisen henkilöstön määrä ikäryhmittäin*	Ei vastauksia
* Alle 30 vuotiaat, henkilöiden määrä	93
* 30-39 vuotiaat, henkilöiden määrä	209
* 40-49 vuotiaat, henkilöiden määrä	196
* 50-59 vuotiaat, henkilöiden määrä	108
* 60- vuotiaat, henkilöiden määrä	33
Henkilöstö, onnettomuuksien ehkäisy yhteensä (htv)	30
* erikseen vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta (htv)	1
Henkilöstö, pelastustoiminta yhteensä (htv)	345
* erikseen öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjunta (htv)	1
Henkilöstö, väestönsuojeluun varautuminen (htv)	3
Pelastustoiminta, miehistö (määrä)	267
Pelastustoiminta, alipäällystö (määrä)	55
Pelastustoiminta, päällystö (määrä)	13
Toimintakykytestin läpäisseet määrä (FireFit-indeksi 3.0)	312
* Toimintakykytestin läpäisseet (FF3.0)/pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö (%)	Ei vastauksia
Henkilöstöpoistuma yhteensä	53
* eläköityneet	12
* sairauseläkkeelle jääneet	Ei vastauksia
* muu syy (esim. vaihtanut työnantajaa tai toimialaa)	41

Kielillisää saavat yhteensä	136
* suomi	59
* ruotsi	77
* saame	Ei vastauksia
* englanti	Ei vastauksia
* muu kieliosaaminen yhteensä	Ei vastauksia

4. Henkilöstörakenne - sopimushenkilöstö ja sivutoimiset

Henkilöstötiedoista kysytään sekä henkilöiden määrää, että henkilötyövuosia. Tarkempi erittely (*), mikäli mahdollista.

Sivutoiminen henkilöstö, määrä (henkilökohtainen sopimus)	35
Sopimushenkilöstön ja sivutoimisten määrä yhteensä	988
* Alle 30 vuotiaat, henkilöiden määrä	Ei vastauksia
* 30-39 vuotiaat, henkilöiden määrä	Ei vastauksia
* 40-49 vuotiaat, henkilöiden määrä	Ei vastauksia
* 50-59 vuotiaat, henkilöiden määrä	Ei vastauksia
* 60- vuotiaat, henkilöiden määrä	Ei vastauksia
* erikseen naisten määrä	124
* erikseen miesten määrä	829
* erikseen muun sukupuolisten määrä	0
* kieliosaaminen (arvio), suomi	Ei vastauksia
* kieliosaaminen (arvio), ruotsi	Ei vastauksia
* kieliosaaminen (arvio), saame	Ei vastauksia
* kieliosaaminen (arvio), englanti	Ei vastauksia
* kieliosaaminen (arvio), muut kielet (tarkenna lisätiedoissa)	Ei vastauksia
Hälytysosastojen henkilömäärä yhteensä	953
* erikseen sopimuspalokunta	933
* erikseen tehdas- tai laitospalokunta	20
* erikseen muu palokunta (tarkenna lisätiedoissa)	Ei vastauksia
Nuoriso-osaston henkilömäärä	490
Savusukelluskelpoisten määrä	249
Toimintakykytestin läpäisseiden määrä (FireFit-indeksi 3.0)	200
* Toimintakykytestin (FF3.0) läpäisseet/pelastustoimintaan osallistuva henkilöstö	Ei

5. Työsuojelu, työturvallisuus ja työhyvinvointi

Sairauspoissaolopäivät (/htv), määrä	23
Työtapaturmat ja vaaratilanteet, määrä	107

6. Työsuojelu, työturvallisuus ja työhyvinvointi

Arvioi toteutumista asteikolla toteutuu/osittain/ei toteudu.

	Toteutuu	Toteutuu osittain	Ei toteudu	En tiedä
Jälkipurkutoiminta (debriefing ja defusing)	☐	☒	☐	☐
Säännöllinen työhyvinvointikysely	☒	☐	☐	☐
Säännölliset kehityskeskustelut	☒	☐	☐	☐
Osaamisenhallintasuunnitelma	☐	☒	☐	☐

7. Päätoimisen henkilöstön osaaminen ja koulutus

Täydennyskoulutuksen määrä (h)/htv	Ei vastauksia
Onnettomuuksien ehkäisyyn kohdennetut koulutukset/harjoitukset (h)/htv	Ei vastauksia
Pelastustoimintaan kohdennetut koulutukset/harjoitukset (h)/htv	Ei vastauksia
Varautumiseen ja väestönsuojeluun kohdennetut koulutukset/harjoitukset (h)/htv	Ei vastauksia

8. Henkilöstön käsittelyoikeuksien ylläpito turvaluokiteltuun aineistoon

Lyhyt kuvaus siitä, miten henkilöstön käsittelyoikeuksia ylläpidetään.

Käyttövaltuudet pelastuslaitoksen järjestelmiin on määritetty henkilöiden työtehtävien sekä pienimmän käyttövaltuuden periaatteiden mukaan. Pelastuslaitoksen tietojärjestelmien käyttöoikeudet katselmoidaan säännöllisesti tai vähintään silloin kun henkilön toimenkuvassa tapahtuu muutoksia.

9. Turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen asianmukainen säilyttäminen

Lyhyt kuvaus turvallisuusluokiteltujen asiakirjojen säilyttämisestä. Esimerkiksi säilytysyksiköt, turvakaapit, korotetun/korkean turvallisuuden tilat ja luokitukset.

Paperista, salassa pidettävää tietoaineistoa säilytetään sen luokituksen mukaisessa säilytysratkaisussa. Säilytysratkaisun avaimet sekä mahdolliset numeroyhdistelmät ovat niiden hallussa, joilla on tietoon käsittelyoikeus. Pelastuslaitoksen tilat on luokiteltu tilassa käsiteltävän ja säilytettävän tietoaineiston mukaisesti turvallisuusvyöhykkeisiin (perus, korotettu, korkea) tai turvallisuusalueisiin (hallinnollinen turva-alue, tekninen turva-alue).

10. Lisätietoja

Työtapaturmat 40 kpl, Vaaratilanteet 67 kpl. Kohtaan 7. ei saada tuotettua tietoa pyydettyssä muodossa. Onnettomuuksien ehkäisyyn kohdennetut koulutukset/harjoitukset noin 470 tuntia. Pelastustoimintaan kohdennetut koulutukset/harjoitukset noin 21977 tuntia.

11. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

Pelastustoimen palveluiden kustannukset 2022

Hyvinvointialueen tulee seurata pelastustoimen palveluiden kustannuksia, verrata seurannassa saatua tietoa vastaavaan muihin hyvinvointialueita koskevaan tietoon sekä laatia vuosittain pelastustoimen tehtävien tuottavuutta koskeva selvitys seuraavasti:

- 1) onnettomuuksien ehkäisy;
- 2) pelastustoiminta;
- 3) väestönsuojeluun ja muihin poikkeusoloihin varautuminen;
- 4) vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta;
- 5) öljy- ja aluekemikaalivahinkojen torjunta; sekä
- 6) muut tehtävät.

12. Onnettomuuksien ehkäisyn kustannukset

Palveluluokka 4802.

Kokonaiskustannukset (-) €	4442861
Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	9.14

13. Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonnan kustannukset (erikseen)

Kemikaaliturvallisuuslain mukaiset tehtävät. Palveluluokka 4803.

Kokonaiskustannukset (-) €	175040
Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	0.36

14. Pelastustoiminnan kustannukset

Palveluluokka 4805.

Kokonaiskustannukset (-) €	30825829
Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	63.38

15. Ojy- ja aluskenkäänvaihkeiden torjunnan kustannukset (erikseen)

Palveluluokka 4804.

Kokonaiskustannukset (-) €	644970
Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	1.33

16. Väestönsuojeluun ja muihin poikkeusoloihin varautumisen kustannukset

Palveluluokka 4808.

Kokonaiskustannukset (-) €	Ei vastauksia
Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	Ei vastauksia

17. Pelastustoimen muun kuin pelastuslain nojalla hoidettavat tehtävät

Ei omaa palveluluokkaa.

Kokonaiskustannukset (-) €	Ei vastauksia
Kokonaiskustannukset/asukas (-) €	Ei vastauksia

Hyvinvointialueen pelastustoimen kustannukset ja talouden tila

Hyvinvointialueen pelastustoimen kustannuksia ja talouden tilaa koskevan selvityksen tulee sisältää seuraavat tiedot:

- 1) talousarvion toteuma, tilikauden tulos ja kuvaus rahoituksen riittävydestä lakisääteisiin palveluihin;
- 2) määrä (€) ja osuus (%) yleiskatteisesta rahoituksesta;
- 3) kehitysnäkymät yleiskatteisen rahoituksen riittävyyden osalta;
- 4) kustannukset;
 - a) kokonaiskustannukset;
 - b) kokonaiskustannukset asukasta kohden;
 - c) palveluille kohdistetut kokonaiskustannukset;
 - d) palveluille kohdistetut asukaskohtaiset kokonaiskustannukset;
- 5) kulurakenne;
- 6) tuottorakenne;
- 7) investoinnit;
 - a) investointikulut;
 - b) investointikulut asukasta kohden (brutto); sekä
 - c) investointituotot

10. Talousarvion toteutuma ja kuvaus rahoituksen riittävyydestä lakisääteisiin palveluihin

Lyhyt kuvaus talousarvion toteumasta ja kuvaus rahoituksen riittävyydestä.

Talousarvion määrärahat eivät riittäneet vuonna 2022. Kustannukset olivat yhteensä 36,1 milj. euroa ja pelastustoimen kunnille muodostui n. 1,1 milj. euron lisälasku. Lähtökohtana jo talousarvio 2022 (34,7 milj. euroa) oli pienempi kuin 2021 tilinpäätös (35,2 milj. euroa). Mitään isompia sopeutustoimia ei toteutettu. Kustannusten ylityksen syynä oli mm. yleinen hintojen nousu, sekä suurimpana ylityötuntien suuri määrä. Vähintään minimivahvuuden ylläpitäminen palvelutason ja toimintavalmiuden ylläpitämiseksi merkitsi yli 39 000 ylityötuntia vuonna 2022. (20 000 ylityötuntia vuonna 2021).

19. Hyvinvointialueen pelastustoimen rahoitus suhteessa valtion pelastustoimen laskennalliseen rahoitukseen vuosi 2022

Valtion laskennallinen rahoitus €	Ei vastauksia
Hyvinvointialueen pelastustoimen rahoitus €	Ei vastauksia
Pelastustoimen osuus hyvinvointialueen yleiskatteisesta rahoituksesta %	Ei vastauksia

Lyhyt kuvaus kustannusten muospaineista lähivuosina.

Pelastuslaitos toteutti aikaisemmin investointihankintoja käyttöpuolen leasingrahoituksella (v. 2022 n. 2,2 milj.€). Nykyisessä investointisuunnitelmassa leasingrahoituksella toteutetut hankinnat on siirretty investointisuunnitelmaan. Kustannusten siirtyminen investointirahoitukseen tuo korotuspaineita. Yleinen hintataso on noussut merkittävästi nopeammin kuin hyvinvointialueiden rahoituksessa huomioitu hyvinvointialueindeksin ennuste syksyiltä 2022.

Pelastustoimen henkilöstökulut ovat talousarvion mukaan yhteensä 24 miljoonaa euroa vuodelle 2023. Henkilöstökulujen arvioidaan kasvavan noin 1,3 miljoonaa euroa (n. 5,3 %) vuonna 2024, kasvutarpeet on esitetty taulukossa 6. Henkilöstökulujen arvioon ei ole sisällytetty indeksikorotuksista mahdollisesti tulevia kustannuksia. Pelastuslaitoksella on tarve lisätä henkilöstöä saavutettavuusvaatimusten sekä väestön ja etenkin Otaniemen alueen tehtävämäärien kasvun vaikutuksesta, joka johtaa tarpeeseen lisätä asiakasrajapinnassa työskentelevien henkilöiden määrää sekä tukitoimintojen vakanssimäärää. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen pelastustoimi arvioi tarvitsevansa toimintavalmiuden saattamiseksi lakisääteiselle tasolle lisää pelastajia kaikkiaan 71 henkilötyövuoden verran vuoteen 2027 mennessä.

Ensimmäisen yksikön toimintavalmiusajoissa oli puutteita vuosina 2019-2022 I-riskialueella 24 % kiireellisistä tehtävistä. Toimintavalmiustavoitteen toteutuminen kuvataan aiemmin taulukossa 2. Otaniemen alueen kiireellisten tehtävin määrissä voidaan havaita kasvua vuosien 2018-2022 välillä, joka on kuvattu taulukossa 7. Taulukosta 8 voidaan nähdä, että Otaniemen alueella ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaikataavoitteen mediaani on heikentynyt.

21. Kustannukset

Kokonaiskustannukset (-) €	36088699
Kokonaiskustannukset asukasta kohden (-) €	74.20

22. Kuluiorakenne

Kyseisen kustannuslajin suhteellinen prosenttiosuus kokonaiskustannuksista.

Henkilöstökulut (%)	61.39
Palvelujen ostot (%)	11.53
Aineet, tarvikkeet ja tavarat (%)	4.23
Avustukset (%)	0
Muut toimintakulut yhteensä (%)	19.51
* erikseen vuokratulut (%)	15.74
* erikseen muut vuokrat (leasingvuokrat) (%)	3.00
Poistot (%)	3.34

23. Tuottorakenne

Kyseisen tuottolajin suhteellinen prosenttiosuus kokonaistuotoista.

Myyntituotot (%)	97.07
Maksutuotot (%)	0.98
Tuet ja avustukset (%)	0.85
Muut toimintatuotot (%)	1.11

24. Investoinnit

Investointikulut (-) €	1857889
Investointikulut asukasta kohden (-) €	3.82
Investointituotot €	783905

25. Lisätietoja

Ei vastauksia

26. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Yhteenvetosivu: Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta 2022

1. Yhteystiedot

Etunimi	Nina
Sukunimi	Piela-Tallberg
Ammatti- tai virkanimike	Pelastuspäällikkö
Matkapuhelin	Ei vastauksia
Sähköposti	nina.piela-tallberg@pelastustoimi.fi

Onnettomuuksien ehkäisy ja valvonta 2022

Hyvinvointialueen tulee seurata onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien pelastustoimen palveluiden saatavuutta ja niihin varautumista, verrata tätä tietoa palveluiden tarpeeseen ja vastaavaan muita hyvinvointialueita koskevaan tietoon sekä laatia vuosittain näitä palveluita koskeva selvitys seuraavasti:

- 1) pelastustoimelle kuuluva ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä;
- 2) palontutkinta;
- 3) onnettomuuksien ehkäisyä koskeva yhteistyö;
- 4) onnettomuuskehityksen seuranta;
- 5) hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta;
- 6) valvontatehtävä; sekä
- 7) valmiustarkastukset.

3. Miten onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa on varauduttu?

Pelastuslaitoksen toimintoihin on tehty henkilövarauksia, häiriötilanteiden ja poikkeusolojen varalle on tehty suunnitelmia, kuten tehtävien priorisointia, henkilöstölle on mietitty mm. vaihtoehtoisia tehtäviä mikäli omaa perustehtävää joudutaan priorisoimaan. Häiriö- ja poikkeustilanteissa onnettomuuksien ehkäisyn palveluihin varattu henkilöresurssi tullaan todennäköisesti siirtämään pelastuslaitoksen muiden kriittisten toimintojen tueksi.

Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää pelastustoimelle kuuluvan ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän toteutumista.

- Ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukainen toiminta onnettomuus- ja vaaratilanteissa ja onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa.
- Tulipalojen ja muiden onnettomuuksien torjuntaa koskevaa ohjausta, neuvontaa ja turvallisuusviestintää annetaan tarvittaessa esimerkiksi palotarkastuksen yhteydessä.
- Ohjaukseen ja neuvontaan sisältyy myös muiden viranomaisten asiantuntijana toimiminen.

4. Kuvaus ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän toteuttamisesta

Kuvaus edellä mainittujen tehtävien tarpeesta ja saatavuudesta sekä vaikutuksista.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa ensisijaisesti päivystävän palotarkastajan palvelun avulla. Päivystävälle palotarkastajalle tuleviin kysymyksiin ja yhteydenottoihin vastataan kaikkina arkipäivinä, puhelimitse sekä sähköpostitse. Yhteydenotot ovat lähinnä yksittäisiä neuvonta- ja ohjauskysymyksiä. Päivystävälle palotarkastajalle tulevat yhteydenotot voivat liittyä esimerkiksi yleisötapahtumiin, uudiskohteiden käyttöönottoon tai kodin paloturvallisuuteen. Päivystävän palotarkastajan palvelu on suunnattu kaikille, niin yksityishenkilöille kuin yrityksillekin.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa pelastussuunnitelmien laadinnassa. Pelastussuunnitelmien laadintaan liittyvää ohjausta ja neuvontaa voidaan antaa pelastuslaitoksen suorittaman valvonnan tai turvallisuusviestinnän yhteydessä. Myös päivystävä palotarkastaja neuvoo tarvittaessa pelastussuunnitelmien laadinnassa. Päivystävän palotarkastajan antama neuvonta ja ohjaus liittyy usein erityisesti yleisötapahtumien sekä tilapäismajoituksen pelastussuunnitelmiin. Tekemänsä säännöllisen valvonnan ohella pelastuslaitos antaa ohjausta ja neuvontaa myös hoitolaitosten sekä palvelu- ja tukiasumisen poistumisturvallisuuden osalta. Pelastusviranomainen neuvoo ja ohjaa asiakkaitaan poistumisturvallisuusselvitysten laadinnassa sekä arvioi sille toimitetut poistumisturvallisuusselvitykset.

Pelastuslaitoksen ohjausta ja neuvontaa annetaan myös pelastustoimen laitteiden osalta, erityisesti niiden ylläpitoon liittyen. Pelastuslaitos valvoo, että laitteet pidetään toimintakuntoisina sekä huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti ja asianmukaisesti. Pelastuslaitos huolehtii sille toimitettujen, hätäkeskukseen liitettyjen automaattisten paloilmoitinten kohdekorttien sekä avainsäilöjen tietojen säilyttämisestä. Pelastuslaitos toimittaa erheellisten paloilmoitusten korjauskehotukset paloilmoitinkiinteistöille sekä laskuttaa erheellisistä paloilmoituksista pelastuslain 96 §:n mukaisesti. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen alueella on noin 1600 hätäkeskukseen liitettyä automaattista paloilmoitinta. Niistä tulleita automaattisen paloilmoitimen tarkastus- ja varmistustehtäviä on vuosittain noin 1200.

Pelastuslaitos antaa myös ohjausta ja neuvontaa rakenteellisen paloturvallisuuden, pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintaedellytysten sekä pelastustoiminnan turvallisuuden osalta. Ohjausta ja neuvontaa annetaan uudis- ja korjausrakentamisen yhteydessä ja toiminta toteutetaan tiiviissä yhteistyössä kaavoituksen ja rakennusvalvonnan kanssa. Rakentamiseen kohdistuva ohjaus ja neuvonta toteutetaan pelastuslaitoksen siihen erikseen varattujen resurssien (palotarkastajat, johtavat palotarkastajat) toimesta.

Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjauksesta vastaavat henkilöt laativat myös kaavalausuntoja, antavat lausuntoja rakennusvalvontaviranomaiselle rakennuslupa- ja rakennuksen käyttöönottoon liittyen, osallistuvat neuvotteluihin ja yhteistyötapaamisiin sekä antavat paloturvallisuuteen liittyvää ohjausta ja neuvontaa suoraan suunnittelijoille sekä rakennusurakoitsijoille.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä jaetaan turvallisuuskasvatukseen, turvallisuuskoulutukseen ja muuhun turvallisuusviestintään. Turvallisuuskasvatuksen pääkohderyhmiä ovat

esikoululaiset ja kahdeksasluokkalaiset. Peruskoulun neljännen luokan ja toisen asteen opiskelijoille tarjotaan turvallisuuskoulutusta pyydettyäessä. Toisen asteen turvakursseja järjestetään kysynnän mukaan.

Pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutus on kohdennettu lasten ja nuorten (päiväkodit ja koulut), erityisryhmien sekä sosiaali- ja terveystoimen (kotihoito ja ympärivuorokautinen hoiva) asiakkaiden kanssa työskenteleviin aikuisiin. Lisäksi koulutusta kohdennetaan ikäihmisille sekä erityisryhmille. Vuonna 2022 turvallisuusviestintää teki 4 päätoimista turvallisuuskouluttajaa. Lisäksi muu henkilöstö osallistuu turvallisuusviestintään oman työnsä osana. Pelastuslaitoksen lisäksi turvallisuusviestintää tekevät alueen sopimuspalokunnat, josta sovitaan palokuntasopimuksissa. Myös pelastusalan liitot osallistuvat sopimusten mukaisesti turvallisuusviestinnän järjestämiseen, he vastaavat erityisesti yritysten turvallisuuskoulutuksista.

Ohjauksen, neuvonnan ja turvallisuusviestinnän henkilöstövoimavarojen toteumaa on vaikea arvioida, koska seurantajärjestelmä puuttuu. Kokonaisuudessaan arvioiden palvelutasopäätöksessä onnettomuuksien ehkäisytyöhön asetettuun henkilöstövoimavarojen tavoitteeseen (39 htv) ei ole päästy kahtena viime vuotena. Vuonna 2021 henkilötyövuosia oli käytettävissä arviolta 34 ja vuonna 2022 henkilötyövuosia oli käytettävissä arviolta 30 onnettomuuksien ehkäisyn työhön. Palvelujen järjestämisen näkökulmasta palvelutasopäätöksen voidaan arvioida toteutuneen hyvin, onnettomuuksien ehkäisyn toteuttamiseen osallistuu päätoimisen onnettomuuksien ehkäisyn henkilöstön lisäksi muu pelastuslaitoksen henkilöstö osana omaa työtään ja onnettomuuksien ehkäisyn palvelun laatua on kehitetty toiminnan yhdenmukaistamisella sekä aktiivisella yhteistyöllä.

Henkilöstön osaamisen ja suorituskyvyn ylläpitäminen on toteutunut osittain. Tähän on vaikuttanut negatiivisesti mm. se, että Pelastusopiston täydennyskoulutus on ollut koronavuosina tauolla. Osaamisen kehittämistä ollaan korvattu pelastuslaitoksen sisäisillä kuukausikoulutuksilla. Henkilöstön osaamisen ja suorituskyvyn ylläpidon suunnitelmallisuutta ollaan kehittämässä osaamisen hallinnan laitostasoisella yhteistyöllä, johon on resursoitu henkilöstöä. Valvontatoiminnan näkökulmasta palvelutasopäätöksen voidaan arvioida toteutuneen osittain, kehitettävää on etenkin valvontatoiminnan laadunarvioinnissa, jota varten tarvittaisiin valtakunnalliset vaikuttavat mittarit. Tällä hetkellä ei ole tapaa määritellä laadun arviointia asiakkaalle.

Turvallisuusviestinnän näkökulmasta palvelutasopäätöksen tavoitteisiin ollaan päästy osittain, turvallisuusviestintää toteutetaan kohdennetusti, suunnitellusti ja yhteistyössä. Kehitettävää olisi etenkin paikallisten tarpeiden ja onnettomuusuhkien huomioinnissa turvallisuusviestinnän kohderyhmien ja toteutustavan valinnassa sekä riskiperusteisen turvallisuusviestinnän kohdentamisessa. Onnettomuuksien ehkäisyn asiantuntijapalvelujen ja palontutkinnan tavoitteet voidaan arvioida saavutetuiksi. Onnettomuuksien kehityksen seurannan tavoitteiden eteen on tehty työtä, mutta paljon on vielä kesken ja kehitettävää on etenkin pelastustoiminnan tehtävien jälkeisessä oman toiminnan arvioinnissa.

5. Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä toteutuu palvelutasopäätöksen mukaisesti	☐	☒	☐	☐
Ohjaustehtävä on määritelty ja ohjeistettu	☐	☒	☐	☐
Erillinen neuvonta- tai asiakaspalvelukanava on käytössä	☒	☐	☐	☐
Turvallisuusviestintäsuunnitelma on käytössä	☒	☐	☐	☐
Turvallisuusviestinnälle on asetettu laadullisia tavoitteita	☒	☐	☐	☐
Turvallisuusviestintää suunnitellaan eri kohderyhmille	☒	☐	☐	☐
Turvallisuusviestinnässä käytetään sosiaalista mediaa säännöllisesti	☒	☐	☐	☐
Turvallisuusviestintään kohdennetaan työaika	☒	☐	☐	☐
Turvallisuusviestinnän toteuttamiseen osallistumisesta on sovittu sopimuspalokunnan kanssa	☒	☐	☐	☐

Mitkä ovat turvallisuusviestinnän laadulliset tavoitteet?

Lapset/nuoret: Pelastuslaitoksen toteuttamalla turvallisuuskasvatuksella pyritään eskarien, neljäsluokkalaisten ja kahdeksaluokkalaisten sekä toisen asteen opiskelijoiden turvallisuustietojen, -taitojen ja -asenteiden kehittämiseen. Lisäksi kehitetään opetushenkilökunnan valmiuksia ehkäistä ennalta onnettomuuksia ja toimia onnettomuustilanteessa. Sosiaali- ja terveystoimen kohteissa työskentelevät: Työntekijä tunnistaa työpaikan paloturvallisuusriskejä, osaa ennaltaehkäistä ja vähentää niitä. Hän tietää perusasioita palo- ja poistumisturvallisuudesta sekä em. asioiden erityispiirteet sosiaali- ja terveydenhuollossa. Seniorit ja erityisryhmät: Osallistuja tiedostaa arjen riskejä ja pyrkii vähentämään niitä oikeilla toimintatavoilla. Osallistuja tietää perusasiat hätätilanteessa toimimisesta, toimintakyky huomioiden.

6. Toteutuneet määrät

Ilmoita toteutuneet määrät tai perusteltu arvio määristä, sekä erittely* mikäli mahdollista.

Kaikki turvallisuusviestintätilaisuudet yhteensä	730
* turvallisuusviestintätilaisuudet 1-6 vuotiaalle	230
* turvallisuusviestintätilaisuudet 7-12 vuotiaalle tai 1-6 luokat	50
* turvallisuusviestintätilaisuudet 13-15 vuotiaalle tai 7-9 (10) luokat	47
* turvallisuusviestintätilaisuudet 16-20 vuotiaalle tai toinen aste	3
* turvallisuusviestintätilaisuudet toimintakyvyltään rajoittuneille henkilöille	Ei vastauksia
* turvallisuusviestintätilaisuudet yhteensä/asukasmäärä (%)	Ei vastauksia
Sosiaalisen median kautta tavoitetut henkilöt (arvio, esim. seuraajat, vuorovaikutustilanteet)	25100
Turvallisuusviestintätilaisuuksiin osallistuneita/alueen asukasmäärä (%)	12
Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä htv yhteensä	30
* turvallisuusviestintään kohdennettu htv	Ei vastauksia
Sopimuspalokunnan ja sivutoimisten järjestämät turvallisuusviestintätilaisuudet	259
Sopimuspalokunnan ja sivutoimisten turvallisuusviestintään käyttämät työtunnit (h)	2830

7. Turvallisuusviestinnän vaikutukset ihmisten ja elinympäristön turvallisuuteen

Esimerkiksi arvio ihmisten turvallisuusosaamisen tason muuttumisesta tai tilastomuutoksista onnettomuuksien määrissä.

Onnettomuuksia ennaltaehkäisevän toiminnan ja turvallisuusviestinnän vaikutusten ja vaikuttavuuden osoittaminen on vaikeaa. Toimintaympäristö- ja kohderyhmiin kohdennetulla turvallisuusviestinnällä voidaan kuitenkin olettaa olevan myönteisiä vaikutuksia ihmisten ja heidän elinympäristönsä turvallisuuteen. Vuonna 2023 on tästä syystä kehitetty turvallisuuskoulutuksissa olleille palautelomake, jonka perusteella voidaan kerätä tietoa ihmisten kokemuksen tunteeseen perustuen.

Palontutkinta

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää palontutkinnan toteutumista.

- Pelastuslain (379/2011) 41 §:n mukaan pelastuslaitoksen on suoritettava palontutkinta. Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen.

8. Palontutkinnan toteutus

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Palontutkintaselosteita hyödynnetään koulutuksessa ja palvelutuotannon suunnittelussa	☒	☐	☐	☐
Palontutkintaprosessi on määritelty ja kuvattu	☒	☐	☐	☐
Palontutkinnan käytössä on erityismateriaaleja tai kalustoa	☒	☐	☐	☐

9. Palontutkinnan toteutuneet määrät

Lisää tähän tehtävien määrä tai perusteltu arvio.

Palontutkintatehtävät taso I	822
Palontutkintatehtävät taso II	30
Palontutkintatehtävät taso III	0
Palontutkintatehtävät yhteensä	852
Syttymissyy selvitetty määrä	506
Palontutkintaan resursoitu htv	1.5

10. Palontutkinnan tulosten hyödyntäminen

Kuvaa tässä palontutkinnan tulosten perusteella tehtyjä kehittämistoimia, tiedon jakamista muiden toimijoiden käyttöön organisaation sisällä ja myös muille viranomaisille.

Vuonna 2022 lisättiin yhteistyötä muiden palontutkintaa suorittavien tahojen kanssa. Poliisi on edelleen tärkeä yhteistyöviranomainen tulipalojen tutkinnassa. Lisäksi yhteistyötä on tehty vakuutusyhtiöiden ja sähköpalontutkijoiden kanssa käytännön tutkintatyössä ja koulutuksissa. Palontutkintaohjetta päivitettiin ja jatkossa on tarkoitus tutkia myös pelastuslaitoksen valvontavastuulle kuuluvien kemikaalilaitosten onnettomuuksia. Loppuvuodesta kiinnitettiin huomiota siihen, että tulisijoista ja hormeista alkaneet tulipalot voivat lisääntyä energiansäästötalkoiden vuoksi. Tästä johtuen päätettiin, että tulisijoista ja savupiipuista alkaneita paloja selvitetään matalammalla kynnyksellä. Loppuvuodesta käynnistettiin 4 tutkintaa, joissa osallisena on ollut joko tulisija tai savupiippu. Yhdessä näistä oli kyse palokuolemasta. Tutkintojen perusteella on annettu suosituksia ja annetut suositukset on esitelty vastuullisille ohjausryhmille. Suositusten koontitiedosto toimitetaan yleisesti nähtävälle. Suositusten toteutumista tullaan seuraamaan myös vuoden 2023 aikana. Palontutkinnan tulosten perusteella kohdennettiin turvallisuusviestintää sosiaalisessa mediassa, esim. ladattavien laitteiden turvallisuuden osalta.

Onnettomuuksien ehkäisyä koskeva yhteistyö

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää onnettomuuksien ehkäisemistä koskevan yhteistyön toteutumista.

- Pelastuslain 42 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

11. Kuvaus yhteistyön toteuttamisesta ja tavoitteista

Kuvaus onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi tehdyistä toimista ja yhteistyöstä muiden viranomaisten sekä alueen yhteisöjen ja asukkaiden kanssa.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos tekee yhteistyötä valtakunnallisesti, alueellisesti ja paikallisesti. Valtakunnallista yhteistyötä tehdään pelastuslaitosten kumppanuusverkoston alla, jossa tavoitteena on muun muassa toimintatapojen ja asiakaspalvelun yhtenäistäminen. Esimerkkeinä voidaan mainita mm. määräaikaisen valvonnan prosessin yhtenäistäminen vuoden 2022 aikana. Uudenmaan alueen pelastuslaitosten kesken yhteistyötä tehdään muun muassa yhteisen teemavalvonnan sekä perehdytyksen osalta. Vuonna 2022 järjestettiin HIKLU-laitosten yhteinen onnettomuuksien ehkäisyn perehdytyskurssi uusille palotarkastajille. Keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat myös kaavoitus ja kaupunkisuunnittelu, rakennusvalvonta, alueiden käyttö ja valvonta sekä katu- ja liikennesuunnittelu. Alueen kaupunkiympäristön kasvunopeuden ja toimintaympäristön muutosten takia on erityisen tärkeää olla aktiivisesti mukana turvallisuussuunnittelussa mahdollisimman etupainotteisesti. Sidosryhmäyhteistyötä on tehty vuonna 2022 esimerkiksi osallistamalla kaupunkien/kuntien yhteistyö- ja suunnittelukokouksiin rakennus- ja infrahankkeisiin liittyen. Paikallista yhteistyötä tehdään esimerkiksi Länsi-Uudenmaan poliisin kanssa ravintoloiden valvonnan ja tapahtumaturvallisuuden osalta. Tapahtumien osalta yhteistyötä tehdään myös paikallisen ensihoidon ja TUKESin kanssa. Paikallisen turvallisuussuunnittelutyön keskeiset yhteistyötahot ovat alueen kunnat, poliisi ja järjestöt (sekä jatkossa hyvinvointialueen hyte-yhdyspintatyö). Vuonna 2022 turvallisuussuunnittelun osalta on tehty lähinnä seurantaa tapahtuneista onnettomuuksista ja tilastoista sekä kohdennettu paikallisesti toimenpiteitä esim. jonkin kaupunginosan turvallisuuden edistämiseksi. Viime vuonna painopiste oli enemmänkin hyte-työn yhdyspintojen rakentamisessa hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä. Riskiasuntotarkastuksissa tehdään tiivistä yhteistyötä paikallisen sosiaali- ja terveystoimen kanssa. Pelastuslaitos vastaanottaa pelastuslain 42 § mukaisia ilmoituksia tulipalo- ja onnettomuusriskeistä. Niiden perusteella toteutetaan neuvontaa ja ohjausta ja tarvittaessa palotarkastuksia. Pääsääntöisesti riskiasuntoilmoituksia tehdään sosiaali- ja terveystoimen henkilöstön, poliisin tai ensihoidon toimesta. Pelastuslaitos tekee yhteistyötä myös esimerkiksi lastensuojelu-, eläinsuojelu- ja ympäristöviranomaisten kanssa.

12. Yhteistyön toteutus

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Yhteistyöhön käytettäviä resursseja seurataan	☐	☐	☐	☐

13. Yhteistyön toteutuneet määrät

Lisää tähän määrät tai perusteltu arvio määristä.

Yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa toteutetut valvontakäynnit	Ei vastauksia
Yhteistyöhön resursoitu htv	Ei vastauksia

Keskeinen yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Ei vastauksia

14. Paikalliseen turvallisuussuunnittelutyöhön osallistuminen

Kuvaus osallistumisesta paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön (mm. keskeiset paikalliset yhteistyötahot).

Keskeiset paikalliset yhteistyötasot ovat kunnat, poliisi ja järjestöt. Käytännössä turvallisuussuunnittelun osalta tehty viime vuosina lähinnä seuranta tapahtuneista onnettomuuksista ja tilastoista, paikallisesti kohdennettu toimenpiteitä esim. jonkin kaupunginosan turvallisuuden edistämiseksi. Viime vuonna painopiste enemmänkin hyte-työn yhdyspintojen rakentamisessa hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä.

15. Kuvaus yhteistyöllä saavutetuista konkreettisista tuloksista

kts. kohta 14.

Onnettomuuskehityksen seuranta

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää onnettomuuskehityksen seurannan toteutumista.

- Pelastuslain 43 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

16. Kuvaus onnettomuuskehityksen seurannan toteuttamisesta

Onnettomuuskehityksen seuranta tehdään sekä tilannekeskuksessa kahden viikon välein ajettavan tilastoinnin kautta, että tuottamuksellisten ja tahallisten palojen seurantana. TIKE tuottaa tilastotietoa lähekkäisistä tai muuten sellaisista onnettomuuksista, jotka saattaisivat liittyä toisiinsa. Tuottamukselliset ja tahalliset palot ajetaan ulos kahden viikon välein Prontosta ja niistä ilmoitetaan poliisille ne palot, joista ilmoitusta ei ole tehty. Lisäksi poliisille toimitetaan raakadata paikkatietoineen ko. tehtävistä.

17. Onnettomuuskehityksen seurannan vaikutukset onnettomuuksien ehkäisyn palvelutuotantoon

Miten onnettomuuskehityksen seurannan tuottamia tietoja hyödynnetään organisaation sisällä ja miten tietoa jaetaan muille toimijoille.

Onnettomuuskehityksen seurannan tuottamia tietoja käsitellään pelastuslaitoksen sisällä, mikäli seurannassa nousee esille selviä trendejä. Tätä työtä ei ole tehty vuonna 2022 suunnitelmallisesti. Seurannan tuottamia tietoja jaetaan poliisille.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvontaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonnan toteutumista.

- Hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialue voi hoitaa tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle hyvinvointialueelle.

18. Kuvaus järjestämisvastuun jakamisesta ja tehtävien järjestämisen valvonnasta

Mahdolliset yhteistoiminnassa hoidettavien tehtävien järjestäminen ja niiden toteutumisen valvonta.

Vuonna 2022 hyvinvointialueet eivät olleet toiminnassa, eikä järjestämisvastuuta siten olla jaettu eikä tarvetta valvonnalle ole ollut.

19. Lisätietoja

Ei vastauksia

20. Palautetta ja huomioita

Palontutkinnasta kysytään täysin epärelevantteja tietoja. I-tason tutkinta suoritetaan aina (on siis pelastustoiminnan johtajan arvio onnettomuuden syystä). Tällä tiedolla ei ole mitään käytännön käyttöarvoa. Samoin minulle on epäselvää mihin tarvitaan tietoa selvitetystä syytymisistä. Itse syytymisyy ei ole läheskään aina kiinnostavin asia pelastustoimen kannalta onnettomuuksissa vaan pikemminkin onnettomuuteen johtaneet tekijät ja se, mitä tapauksesta voidaan oppia.

Valvontatehtävät

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää valvontatehtävien toteutumista.

- Pelastuslain 79 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava valvontasuunnitelma valvontatehtävän toteuttamisesta. Valvontasuunnitelman tulee perustua hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen.
- Valvonnan on perustuttava riskien arviointiin, ja sen tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta.
- Valvontasuunnitelmassa on määritettävä suoritettavat palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet sekä kuvattava, miten valvontasuunnitelman toteutumista arvioidaan.

21. Tilastolliset huomiot valvontatoiminnan vaikutuksista onnettomuusvahinkoihin

Kuvaa lyhyesti havainnot ja muutokset.

Valvontakohteista kerättiin 2022 säännöllisesti asiakaspalautetta yleisen asiakaspalautejärjestelmän ja sähköpostin allekirjoituksessa olevan palautelinkin kautta sekä ohjaamalla asiakas kysyttäessä palautesivulle. Asiakaspalautetta on saatu verrattain vähän, eikä sen kautta ole noussut laajoja tarpeita toiminnan kehittämiseen. Osittain vaikeuksia tuottaa myös yksittäisen palautteen kohdistaminen tiettyyn valvontatapahtumaan tai suoritteeseen tekijään.

22. Valvontatoiminnan vaikutukset yritysten, laitosten ja kotien turvallisuuteen

Arvioi turvallisuuskulttuurin toteutumista ja muutoksia erikseen yritysten ja laitosten ja erikseen kotien osalta. Esim. mitkä ovat yleisimmät havaitut puutteet pelastuslain velvoitteiden toteutumisessa ja miten puutteiden korjaantumiseen on voitu vaikuttaa.

Valvontatehtävien vaikutusta turvallisuuskulttuuriin ei pystytä luotettavasti arvioimaan käytössä olevilla järjestelmillä. LUP ei seuraa valvontakäynnin yhteydessä kirjattujen havaintojen tai yksittäisten korjausmääräysten määriä tai muutoksia, sillä valvontasovellus ei sitä mahdollista.

23. Valvontatehtävät

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Valvontasuunnitelma				
Valvontasuunnitelma päivitetään säännöllisesti	☒	☐	☐	☐
Valvontasuunnitelma perustuu palvelutasopäätökseen	☒	☐	☐	☐
Valvontasuunnitelma on julkisesti ja helposti saatavilla, missä? https://pelastustoimi.fi/lansiuusimaa/palvelut/valvontapalotarkastus	☒	☐	☐	☐
Valvontasuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti	☐	☒	☐	☐
Valvontasuunnitelma on toimitettu AVI:lle ohjeiden mukaisesti	☒	☐	☐	☐
Valvontatehtävien toteuttaminen				
Valvontaa tekevän henkilöstön osaamista (perehdytys ja täydennyskoulutus) kehitetään systemaattisesti	☐	☒	☐	☐
Valvonnan toimenpidemaksut ovat käytössä	☒	☐	☐	☐
Paloriski-ilmoitusprosessi ja jatkotoimenpiteet on kuvattu ja ohjeistettu	☒	☐	☐	☐
Valvontatehtävän toteuttaminen on määritelty ja ohjeistettu	☒	☐	☐	☐
Valvontatehtävän toteutumista seurataan säännöllisesti (mm. laatu, laillisuuden arviointi ja hyvän hallinnon toteutuminen)	☒	☐	☐	☐
Annettujen korjausmääräysten toteutumisen valvonta				
Korjausmääräysten toteutumista seurataan	☒	☐	☐	☐
Korjausmääräysten toteuttamiselle on määritelty aikaraja, mikä? Lähtökohtaisesti 1-3kk määräyksen laadusta ja kiireellisyydestä riippuen. Tapauskohtaisesti voidaan harkita myös lyhyempää tai pidempää aikaa.	☒	☐	☐	☐
Asiakaspalaute				
Valvontakohteista kerätään säännöllisesti asiakaspalautetta	☒	☐	☐	☐

24. Valvonnan toteutuneet määrät

Ilmoita toteutuneet määrät tai perusteltu arvio määristä. Valvontasuunnitelman toteutuminen yhteensä ja erikseen*, mikäli mahdollista.

A1-A6-kohteiden määrä yhteensä	2101
Valvontasuunnitelman toteutuminen kokonaisuutena (%)	96.7
* A1-kohteet (%)	78
* A2-kohteet (%)	81
* A3-kohteet (%)	100
* A4-kohteet (%)	83
* A5-kohteet (%)	73
* A6-kohteet (%)	86
Paloriski-ilmoitusten määrä	146
Valvontaan resursoitu htv	Ei vastauksia

25. Paloturvallisuuden itsearviointi

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Paloturvallisuuden itsearviointimalli on määritelty ja käytössä	☒	☐	☐	☐
Sähköinen palautuslomake on käytössä	☐	☐	☒	☐

26. Paloturvallisuuden itsearviointi

Lähetettyjen itsearviointilomakkeiden määrä	5641
Palautetut itsearviointilomakkeet/lähetetyt lomakkeet (%)	89.53

27. Vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonta

Kemikaaliturvallisuuslain mukaiset tehtävät

Vaarallisten kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevien ilmoitusten määrä	69
Edellä tarkoitettua ilmoitusta koskevien päätösten (ml. tilapäiset) määrä	69
Ilmoituksenvaraisten kemikaalikohteiden kokonaismäärä	500
Käyttöönottotarkastusten määrä	36
Kemikaaliturvallisuuslain mukaisiin tehtäviin resursoitu (htv)	3

Lisätietoja

Esimerkiksi tarkemmat tiedot tarkastuskohteista tai vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden valvonnasta (kemikaaliturvallisuuslain mukaisista tehtävistä).

Kohteet luokitellaan valvontasuunnitelmassa sekä Merlot Palotarkastus -ohjelmassa kohdetyyppeihin A1 – A6. Vähäisen käsittelyn ja varastoinnin kemikaalikohteet luokitellaan rakennuksen pääkäyttötarkastuksen mukaisesti luokkiin A1 - A6 esim. energiatuotanto, maatalousrakennus, liike- ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset tai varastot.

Valvontaa ei tilastoida erikseen sen perusteella, onko kohde vähäisen käsittelyn ja varastoinnin kohde.

Kehitteillä oleva OE-sovellus saattaa mahdollistaa kohteiden luokittelun kahdella eri tavalla, jolloin myös

kemikaalivalvonnan osuutta voitaisiin erikseen tilastoida, jos tämä katsotaan tarpeelliseksi. Myös ilmoitusrajan alle jäävää vaarallisten kemikaalin käsittelyä ja varastointia sekä säilytystä valvotaan määräaikaisen valvonnan yhteydessä. Tätäkään ei tilastoida.

Vuonna 2022 kemikaalipäätöksiä laadittiin 69 kpl. Ilotulitteiden myyntipisteitä oli 77 (joista 76 tarkastettiin)

(816/2015 44-47 §). Öljylämmityslaitteiston käyttöönottotarkastuksia suoritettiin 2 kpl (685/2015 39 §).

Lausuntoja kemikaaliturvallisuusluvista/turvallisuusselvityksistä (Tukes), ympäristöluvista (kunnat/AVI) sekä

asealan elinkeinoluovista (poliisihallitus) annettiin vuonna 2023 13 kpl. Päätösten ja lausuntojen määrä vaihtelee vuosittain.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen suorittama kemikaalivalvonta on kuvattu erillisessä kemikaalivalvontasuunnitelmassa.

Valmiustarkastukset

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää valmiustarkastusten toteutumista.

- Pelastuslain 84 §:n mukaan hyvinvointialueen pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia pelastuslaissa säädettyjen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyjen valvomiseksi.

28. Kuvaus mahdollisista valmiustarkastuksista ja tuloksista

Pelastuslain 84 §:n mukaisia tarkastuksia pelastuslaissa säädettyjen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyjen valvomiseksi ei tehty vuonna 2022.

29. Lisätietoja

Valvontaan resursoituja henkilötyövuosia ei voida luotettavasti ilmoittaa, valvontatoimintaan osallistuu päätoimisesti työtään tekevien lisäksi osa operatiivisesta henkilöstöstä.

30. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Yhteenvetosivu: Pelastustoiminta, pelastustoiminta, pelastust suunnitelmat ja vaara- ja onnettomuustilanteet

1. Yhteyshenkilö

Etunimi	Juha
Sukunimi	Rajala
Ammatti- tai virkanimike	Pelastuspäällikkö
Matkapuhelin	Ei vastauksia
Sähköposti	juha.rajala@pelastustoimi.fi

Pelastustoiminta

Hyvinvointialueen tulee seurata pelastustoimintaan kuuluvien pelastustoimen palveluiden saatavuutta ja niihin varautumista, verrata tätä tietoa palveluiden tarpeeseen ja vastata vain muita hyvinvointialueita koskevaan tietoon sekä laatia vuosittain näitä palveluita koskeva selvitys seuraavasti:

- 1) väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavan hälytysjärjestelmä;
- 2) pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kyky suorittaa onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet viivytyksettä ja tehokkaasti;
- 3) pelastustoiminnan johtaminen;
- 4) hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta;
- 5) pelastusviranomaisen muille viranomaisille antaman virka-apu; sekä
- 6) osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon

Huom. kysymykset kohdasta "pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kyky suorittaa onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet viivytyksettä ja tehokkaasti" ovat omalla sivullaan.

3. Miten pelastustoiminnan palveluiden tuottamiseen haimotilanteissa ja poikkeusoloissa on varauduttu?

Toiminta on kuvattu valmisteilla olevassa LUP valmiussuunnitelmassa ja sen liitteenä olevassa jatkuvuudenhallinta suunnitelmassa sekä pelastustoiminnan johtamisen osalta HIKLU ohjeessa valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta. Nämä toimenpiteet ovat tehty vuoden 2022 aikana, joten varautumisen suunnittelu pelastustoiminnan osalta on vasta alussa. Kehittämistarve on akuutti, koska vuoden 2011 jälkeen LUP:ssa ei ole ollut varautumisen yksikköä suunnittelemassa ko. toimintoa.

4. Miten materiaallinen varautuminen on suunniteltu ja toteutettu?

Kuvaa pitkäkestoisin ja laajoihin tehtäviin varautuminen.

Vakinaisten paloasemien omavaraisuuden osalta on tehty 72H chek- selvitys 2022, jonka mukaisesti varautumista on edistetty. Häiriötilanteita- ja pitkäkestoisia tehtäviä ajatellen hankittu jo aiemmin esimerkiksi siirrettäviä polttoainesäiliöitä ja retkimuonaa. Irtokalusto- ja pientarvikevarastot jokaisella paloasemalla, keskusvarasto keskuspalosemalla Espoossa. Varalaitteet ja varayksiköt sijoitettu päivystysalueiden suurimmille paloasemille. Sopimuspalokunnat tukeutuvat käyttötarviketäydennyksissään lähimpään vakinaiseen paloasemaan.

Väestön varoittaminen vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittava hälytysjärjestelmä

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää väestön varoittamiseen tarvittavan hälytysjärjestelmän toteutumista.

- Pelastuslain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan hyvinvointialue päättää, millä tavoin pelastuslaitos huolehtii alueellaan väestön varoittamisesta vaara- ja onnettomuustilanteessa sekä siihen tarvittavasta hälytysjärjestelmästä.

5. Väestön varoittamiseen vaara- ja onnettomuustilanteissa tarvittavan hälytysjärjestelmän kuvaus

Pelastuslaitoksen alueella on 76 kpl väestön hälyttämiseen tarkoitettuja suurtehohälyttimiä, joita voidaan ohjata joko hätäkeskuksesta tai pelastuslaitoksen tilannekeskuksesta Virve-verkon kautta. Suurtehohälyttimet ovat sijoitettu kattamaan pääosan I- ja II- riskiruuduista. Hätäkeskuksen ERICA-järjestelmän kautta voidaan antaa Yleinen vaara ja Vaara ohi -merkki joko yksittäiselle hälyttimelle, valitulle alueelle tai koko alueelle. Pelastuslaitoksen tilannekeskuksen VORO -järjestelmästä voidaan näiden lisäksi antaa tarkentavina ohjeina ennalta tallennettuja ääniviestejä (kuten "Vaaratilanne", "Kaasuvaara", "Säteilyvaara", "Savua aiheuttava tulipalo", "Tärkeä viranomaistiedote radiossa ja televisiossa" ja "Tämä ei ole harjoitus") kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) yksittäisille hälyttimille, valitulle alueelle tai koko alueelle sekä puhetien avaamalla myös antaa ohjeistusta Virve-verkon kautta. Ensisijainen väestön hälytysjärjestelmä kattaa noin 80 % koko Länsi-Uudenmaan alueen asukkaista.

6. Väestön varoittamiseen vaara- ja onnettomuustilanteissa tarvittavan hälytysjärjestelmän varajärjestelyiden kuvaus

Hälyttimiä testataan kuukausittain, vuoro kuukausin hätäkeskus ja pelastuslaitos. Pelastuslaitoksen tilannekeskus seuraa väestöhälyttimien toimintakuntoa jatkuvasti hälyttimiltä saatavan tilatiedon perusteella sekä kokeilujen yhteydessä saatujen palautteiden perusteella (sekä automaattisesti järjestelmästä että erikseen kuntalaispalautteet). Varajärjestelmää väestön hälyttämiseen ei tällä hetkellä ole.

7. Hälytysjärjestelmän väestökattavuus

Ensisijaisen järjestelmän kattavuus (asukasmäärä/alueen koko väestö) %	80
--	----

8. Pelastustoiminnan johtaminen

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää pelastustoiminnan johtamiseen kuuluvien tehtävien toteutumista.

- Pelastuslain 32 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan pelastustoimintaan kuuluu pelastustoimintaan liittyvä johtamistoiminta.

Kuvaus pelastustoiminnan johtamisen (PTJ) järjestämisestä eri kokoisissa tehtävissä

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmä on kuvattu HIKLU ohjeessa valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta sekä LUP Pel-Joken työjärjestyksessä. Pelastustoiminnanjohtajana toimii pelastusviranomainen. Pelastusryhmää johtaa päätoimisen pelastusyksikön yksikönjohtaja. Pelastusjoukkuetta ja sitä suurempaa muodostelmaa johtaa LU P3X, jos LU P20 ei hälytyksen saatuaan ota johtovastuuta. Jos onnettomuuspaikalle on hälytetty enemmän kuin yksi LU P3X, johtovastuussa on se LU P3X, jonka päivystysalueella onnettomuus on sattunut, ellei toisin ole erikseen sovittu. Ensimmäisenä onnettomuuspaikalle saapuvan yksikön yksikönjohtaja toimii tilannepaikanjohtajana ja johtaa pelastustoimintaa tilannepaikalla, jos ei toisin ole sovittu. Yksikönjohtaja voi tarvittaessa käyttää pelastustoiminnanjohtajan (PTJ) toimivaltuuksia.

Miten sopimuspalokuntien hälytyksissä yksikönjohtajan määräytyminen ja pelastustoiminnan johtaminen on järjestetty (tarkennus edelliseen kysymykseen)

PTJ voi nimetä tilannepaikanjohtajan (TPJ) HIKLU ohjeen mukaisesta valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta mukaisesti päivystävät palomestarit vastaavat päivystysalueillaan sivutoimisen henkilöstön miehittämien yksiköiden ja sopimuspalokuntien suorittamien tehtävien pelastustoiminnan johtamisesta. Sopimuspalokuntien ryhmän johtajina toimivat siihen koulutuksen saaneet henkilöt

9. Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonta

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa hoitamien pelastustoimintaan kuuluvien tehtävien asianmukaisuuden valvonnan toteutumista.

- Hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 2 momentin mukaan hyvinvointialue voi hoitaa tehtävät itse tai sopia järjestämisvastuun siirtämisestä toiselle hyvinvointialueelle.

Kuvaus mahdollisesta järjestämisvastuun jakamisesta ja miten tehtävän järjestämistä valvotaan.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on ollut vuonna 2022 osa kuntaorganisaatiota eikä järjestämisvastuuta ole jaettu. Pelastuslaitokselle on yhteistoimintasopimukset HIKLU-alueella sekä Varsinais-Suomen että Kanta-Hämeen pelastuslaitosten kanssa.

10.1 Pelastusviranomaisen muille viranomaisille antama virka-apu

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää virka-avun antamisen toteutumista.

- Pelastuslain 50 §:n mukaan pelastusviranomaisen voi antaa toimialaansa soveltuvaa virka-apua valtion, hyvinvointialueen tai kunnan viranomaisen ja laitoksen laissa säädetyn tehtävän suorittamiseksi.

Kuvaus virka-avun antamisesta ja toteuttamisesta.

HIKLU ohjeen valmiuden ja pelastustoiminnan johtamisesta mukaisesti pelastuslaitoksen muun kuin

hälytysohjeen mukaisen virka-avun antamisesta päättää päivystävä päällikkö. Virka-avun antamisesta ja

siihen liittyvistä käytännön järjestelyistä on sovittu eri viranomaisten kanssa tehdyissä yhteistoimintamuistioissa tai toimeenpano asiakirjoissa. Virka-avun antaminen on toteutettu hyvässä

yhteistyössä ja lain antamien oikeuksien puitteissa.

11. Osallistuminen pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää osallistumista pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämän valmiuden ylläpitoon kuuluvien tehtävien toteutumista.

- Pelastuslain 27 §:n 3 momentin 2 kohdan mukaan pelastuslaitos osallistuu pelastuslain 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan ulkomaille annettavan avun ja pelastustoimeen kuuluvan kansainvälisen avun vastaanottamisen edellyttämään valmiuden ylläpitoon.

Arvioi toteutuminen asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Suunnitelma valmiuden ylläpidosta on tehty	☐	☒	☐	☐

Kuvaus valmiuden ylläpidosta

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos ei ole osoittanut Kv-pelastustoimintaan erityistä lisäresurssia vuonna 2022.

Mahdollinen ulkomaille annettava apu on arvioitu Sisäministeriön toimesta ja LUP on osallistunut tarpeen

mukaan. Vuonna 2022 ei ole ollut tarvetta. Avun vastaanottamiseen tarkoitettu HNS-ohje on tehty yhteistoiminnassa HIKLU-pelastuslaitosten kanssa.

- Pelastuslain 97 §:n mukaan valtio voi osallistua pelastustoimessa, kansainvälisessä pelastustoimessa ja poikkeusoloissa tarvittavan valmiuden ylläpitämiseen hankkimalla sellaista erityiskalustoa tai rahoittamalla sellaista toimintaa, jonka hankkiminen tai rahoittaminen valtion varoista on erityisestä syystä tarkoituksenmukaista.

Valmiuden ylläpitoon tarkoitettu erityiskalusto tai erityistoiminta

Valmiuden ylläpitoon tarkoitettuna erityiskalustona on raskaaseen pelastustoimintaan tarkoitettu kalusto. Lisäksi raivausyksikössä (LU105) on raskaaseen pelastustoimintaan tarkoitettua kalustoa.

- Valtion hankkimaa kansainväliseen pelastustoimeen soveltuvaa kalustoa voidaan luovuttaa hyvinvointialueiden haltuun ja käyttöön, edellyttäen, että luovutettu kalusto sijoitetaan ja varastoidaan siten, että se on viivytyksettä käytettävissä 38 §:ssä tarkoitettuun pelastustoimeen kuuluvan avun antamiseen ulkomaille.

Erityiskaluston sijoittaminen ja varastointi hyvinvointialueella

Keskuspaloasema (Espoo)Raskaspelastusyksikkö, ÖT-kalustoa, koura Lohja: CBRN-kontti, koura. Tammisaari/Lappvik: ÖT-kalusto, koura

12. Lisätietoja

Ei vastauksia

Ei vastauksia

Pelastuslaitoksen ja sopimuspalokuntien kyky suorittaa onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet viivytyksettä ja tehokkaasti

- Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain 3 §:n 2 momentin mukaan pelastustoimen palvelut on suunniteltava ja toteutettava siten, että onnettomuus- ja vaaratilanteissa tarvittavat toimenpiteet voidaan suorittaa viivytyksettä ja tehokkaasti.
- Tarkastelu sisältää ainakin:
 - Toimintavalmiusaikatavoitteet ja niiden toteutumisen
 - Valmiuden säätelyn toimintamallit
 - Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen määrä ja laatu hyvinvointialueen alueen eri osissa
 - Pelastustoiminnan henkilövoimavarojen osaamisen ylläpidon ja kehittämisen pääperiaatteet
 - Pelastustoiminnan henkilövoimavarojen fyysisen toimintakyvyn vähimmäistaso
 - Pelastustoiminnan kalustovoimavarat toiminnoittain alueen eri osissa
 - Pelastusasemat, paloasemat sekä muut kiinteistöt ja toimipisteet
 - Savusukellusvalmiudet alueen eri osissa
 - CBRNE-onnettomuuksien valmiudet alueen eri osissa sisältäen kemikaalisukellusvalmiudet
 - Vesipelastamisen valmiudet alueen eri osissa sisältäen venekaluston sekä vesisukellus- ja pintapelastusvalmiudet
 - Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan erityisvalmiudet
 - Korkealta pelastamisen valmiudet alueen eri osissa sisältäen henkilöstön ja kaluston
 - Sammutusveden saamisen valmiudet alueen eri osissa sisältäen periaatteet letkukalustosta, säiliöautoista ja pumpuista
 - Muiden paikallisten riskien mukaiset valmiudet, esimerkiksi maanalainen pelastaminen, maastopalot ja maastopelastaminen.

14. Toimintavalmiusaikatavoitteet: ensimmäinen yksikkö

Palvelutasopäätöksen mukaiset toimintavalmiusaikatavoitteet riskiluokittain.

RL1 tavoite min	6
RL1 tavoite osuus %	65
RL2 tavoite min	10
RL2 tavoite osuus %	85
RL3 tavoite min	20
RL3 tavoite osuus %	90
RL4 tavoite min	Ei vastauksia
RL4 tavoite osuus %	Ei vastauksia

15. Toimintavalmiusaikatavoitteet: pelastustoiminta

Palvelutasopäätöksen mukaiset toimintavalmiusaikatavoitteet riskiluokittain.

RL1 tavoite (min)	11
RL1 tavoite osuus (%)	65
RL2 tavoite (min)	14
RL2 tavoite osuus (%)	85
RL3 tavoite (min)	22
RL3 tavoite osuus (%)	90
RL4 tavoite (min)	40
RL4 tavoite osuus (%)	Ei vastauksia

16. Toimintavalmiusaikatavoitteet: pelastusjoukkue

Palvelutasopäätöksen mukaiset toimintavalmiusaikatavoitteet riskiluokittain.

RL1 tavoite (min)	Ei vastauksia
RL1 tavoite osuus (%)	Ei vastauksia
RL2 tavoite (min)	Ei vastauksia
RL2 tavoite osuus (%)	Ei vastauksia
RL3 tavoite (min)	Ei vastauksia
RL3 tavoite osuus (%)	Ei vastauksia
RL4 tavoite (min)	Ei vastauksia
RL4 tavoite osuus (%)	Ei vastauksia

17. Toimintavalmiusajan toteutuminen: ensimmäinen yksikkö

Riskiluokan 1 ruudut, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä, määrä	26
Riskiluokan 2 ruudut, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä, määrä	26
Riskiluokan 3 ruudut, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä, määrä	3
Ruudut, joissa ensimmäisen yksikön toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä minään neljästä edellisestä vuodesta (ns. ongelmaruudut), määrä	15

18. Toimintavalmiusajan toteutuminen: pelastustoiminta

Riskiluokan 1 ruudut, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä, määrä	1
Riskiluokan 2 ruudut, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä, määrä	8
Riskiluokan 3 ruudut, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä, määrä	2
Ruudut, joissa pelastustoiminnan toimintavalmiusaika ei ole täyttynyt 50 %:ssa kiireellisiä tehtäviä minään neljästä edellisestä vuodesta (ns ongelmaruudut), määrä	0

19. Kiireelliset tehtävät: toimintavalmiusajan mediaani

Toimintavalmiusaikatavoitteen mediaani minuutteina ja sekunteina kaikissa kiireellisissä tehtävissä, riskiluokista riippumatta

<u>Ensimmäisen yksikön</u> toimintavalmiusaikatavoite (mm:ss)	06:00
<u>Ensimmäisen yksikön toteutunut</u> toimintavalmiusaika (mm:ss)	07:15
<u>Pelastustoiminnan</u> toimintavalmiusaikatavoite (mm:ss)	11:00
<u>Pelastustoiminnan toteutunut</u> toimintavalmiusaika (mm:ss)	11:36
<u>Pelastusjoukkueen</u> toimintavalmiusaikatavoite (mm:ss), jos pelastusjoukkue hälytetään	20:00
<u>Pelastusjoukkueen toteutunut</u> toimintavalmiusaika (mm:ss), jos pelastusjoukkue on hälytetty	12:28

20. Valmiuden säätelyn toimintamallin kuvaus

Valmiudessa oleva johtamisjärjestelmä mukautetaan kulloiseenkin tilanteeseen sopivaksi. Soveltaminen tapahtuu tilannekuvan mukaisesti valmiuden säätelytarpeen, pelastustehtävän, yhteistoiminnan johtamisen sekä johtamisen tuen tarpeiden perusteella. Lähtökohtaisesti johtamisjärjestelmä on hyvässä kunnossa ja sen toimintaa harjoitellaan säännöllisesti. Viime aikoina on kuitenkin havaittavissa orastava työvoiman puute, joka näkyy varsinkin kesäaikana siten, että kolmen pelastustoiminnan kenttäjohtajan sijaan LUP:n alueella on kaksi pelastustoiminnan kenttäjohtajaa, joka lisää tarvetta yksikönjohtajien tilannepaikanjohtajana toimimiseen. Ja näin ollen myös lisäkoulutukseen

21. Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen määrä ja laatu

Pelastustoimintaan osallistuvan päätoimisten henkilöiden määrä	387
Pelastustoimintaan osallistuva päätoiminen henkilöstö (htv)	345
Pelastustoimintaan osallistuvan sivutoimisten (henkilökohtaisen työsopimuksen perusteella) henkilöiden määrä	35
Pelastustoimintaan osallistuvan sopimushenkilöiden (palokuntasopimuksen perusteella) määrä	769
Käytettävissä olevan sopimushenkilöiden vähimmäismäärä (palokuntasopimuksen perusteella, lähtövalmius < 30 min)	175

22. Päivittäisvalmiuden ylläpito: päätoiminen henkilöstö

Välittömässä lähtövalmiudessa olevien pelastusryhmien määrä vähintään (ryhmä muodostuu yhden aseman henkilöstöstä)	12
Välittömässä lähtövalmiudessa olevien pelastusryhmää pienempien muodostelmien määrä vähintään (ei tarkoita tukiyksiköitä)	0
Välittömässä lähtövalmiudessa olevien raivausyksiköiden määrä	1
Välittömässä lähtövalmiudessa olevien nostolava- / puomitikas- / tikasyksiköiden määrä	3

23. Päivittäisvalmiuden ylläpito: sopimushenkilöstö ja sivutoimiset

Sopimushenkilöstön ja sivutoimisen henkilöstön muodostamien sammutusyksiköiden määrä	42
Sopimushenkilöstön ja sivutoimisen henkilöstön muodostamien säiliöyksiköiden määrä	15
Sopimushenkilöstön ja sivutoimisen henkilöstön muodostamien raivausyksiköiden määrä	0
Sopimushenkilöstön ja sivutoimisen henkilöstön muodostamien nostolava- / puomitikas- / tikasyksiköiden määrä	0

24. Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen osaamisen ylläpidon ja kehittämisen pääperiaatteet

Kuvaus pelastustoimintaan osallistuvan henkilöstön osaamisenhallinnasta (esim. osaamisen arviointi, dokumentointi ja seuranta).

Pelastustoiminnan osalta koulutustarpeet perustuvat pelastustoimen valtakunnalliseen strategiaan, SM:n pelastustoimen suorituskykyvaatimuksiin, lainsäädäntöön (esim. työturvallisuuslaki), valtakunnallisiin ohjeisiin (esim. Pelastussukellusohje), Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen omiin menetelmäohjeisiin (esim. Menetelmäohje vesipelastuksesta), palvelutasopäätökseen ja auditointeihin sekä toimintaympäristöstä ja sen muutoksista kumpuaviin osaamistarpeisiin. Eri asemien harjoitusaiheissa huomioidaan aseman tehtäväprofiili Prontosta saatavien tehtävälisterien ja asemalla tarvittavan erikoisosaamisen mukaan. Suoritetut harjoitukset kirjataan (v. 2022 Numeron, v. 2023 SafetyPass) ja niiden toteutumista seurataan palvelutuotannossa kvartaaleittain.

25. Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen osaamisen ylläpidon ja kehittämisen pääperiaatteet

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Pelastustoiminnassa tarvittavien taitojen osaamisenhallintasuunnitelma on käytössä	☐	☒	☐	☐
Pelastustoiminnassa tarvittavien taitojen ylläpitämiseen on olemassa vuosittainen päivittyvä harjoitusohjelma	☒	☐	☐	☐
Pelastustoiminnassa tarvittavia taitoja ylläpitävään harjoitteluun on olemassa harjoitusaihekohtainen ohjeistus	☐	☒	☐	☐
Pelastustoiminnassa tarvittavia taitoja ylläpitävästä harjoittelusta on olemassa seurantarekisteri	☒	☐	☐	☐

26. Pelastustoiminnan henkilöstövoimavarojen fyysisen toimintakyvyn vähimmäistaso

Miten pelastustoiminnassa mukana olevan henkilöstön fyysisen toimintakyvyn ylläpito ja kehittäminen on järjestetty?

SM:n ohje pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä 2016 mukaisesti

Miten fyysisen toimintakyvyn testausjärjestelmä on järjestetty ja mitkä ovat toimintakykyvaatimuksille asetetut rajat?

FireFit indeksi, asetet rajat ohjeen pelastushenkilöstön toimintakyvyn arvioinnista ja kehittämisestä mukaisesti (2016)

27. Fyysisen toimintakyky

Arvioi toteutuminen asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Fyysisen toimintakyvyn seurantarekisteri on käytössä	☒	☐	☐	☐

28. Toimintakykyvaatimusten täyttäminen

Täytä henkilöiden määrät.

FF2.0-vaatimukset täyttävät <u>päätoimiset pelastustoimintaan</u> osallistuvat henkilöt	6
FF2.7-vaatimukset täyttävät <u>päätoimiset pelastustoimintaan</u> osallistuvat henkilöt	0
FF3.0-vaatimukset täyttävät <u>päätoimiset pelastustoimintaan</u> osallistuvat henkilöt	312
FF2.0-vaatimukset täyttävät <u>sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoon</u> kuuluvat henkilöt	28
FF2.7-vaatimukset täyttävät <u>sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoon</u> kuuluvat henkilöt	42
FF3.0-vaatimukset täyttävät <u>sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoon</u> kuuluvat henkilöt	200

29. Pelastustoiminnan kalustovoimavarat toiminnoittain

Sammutus- ja säiliösammutusautojen kokonaismäärä	59
Sammutus- ja säiliösammutusautojen keski-ikä (v)	12
Säiliöautojen kokonaismäärä	17
Säiliöautojen keski-ikä (v)	14
Johtamiskäyttöön varustellut ajoneuvot, määrä	5
Johtamiskäyttöön varusteltujen ajoneuvojen keski-ikä (v)	4

Kuvaa muu pelastuskalusto

1) Muu raskas pelastuskalusto (tyyppi ja keski-ikä)

2) Venekalusto (tyyppi ja keski-ikä)

3) Muu erityiskalusto

1) Raivausauto 2 kpl, keski-ikä 5 vuotta, Purku-kouralla varustettu vaihtolava-ajoneuvo 2 kpl, keski-ikä 4,5 vuotta; Puomi-tikasauto 5 kpl, keski-ikä 10,2 vuotta; Vaihtolava-ajoneuvo 1 kpl, ikä 15 vuotta

2) Öljyntorjunta-alukset: F-luokka 2 kpl, E-luokka 3 kpl, D-luokka 2 kpl, C-luokka 4 kpl, B-luokka 8 kpl, pienveneet 21 kpl.

3) Suurtehotuuletin, ikä 15 vuotta; Metsäpalokontit (2kpl), keski-ikä 3 vuotta ja -peräkärret (8kpl), keski-ikä 14 vuotta; RPAS 8 kpl, keski-ikä 2 vuotta

30. Pelastusasemat, paloasemat sekä muut kiinteistöt ja toimipisteet

Asemien ja kiinteistöjen määrät.

Päätoimisen henkilöstön ympäri vuorokauden välittömässä lähtövalmiudessa olevat paloasemat	12
Päätoimisen henkilöstön ylläpitämät osittain välittömässä lähtövalmiudessa olevat paloasemat	2
Sopimuspalokuntien ja sivutoimisten paloasemat	39
Tehdas-/laitospaloasemat	1
Paloasemien määrä, joilla sijaitsee myös ensihoidon yksikkö	15

31. Savusukellusvalmiudet

Savusukelluskelpoisten kokonaismäärä päätoimisten pelastustoimintaan osallistuvien henkilöiden osalta	312
Savusukelluskelpoisten kokonaismäärä sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoissa yhteensä	249

32. CBRNE-onnettomuuksien valmiudet sisältäen kemikaalisukellusvalmiudet

Kemikaalisukellukseen kykenevien <u>pelastusryhmien</u> kokonaismäärä	12
Kemikaalisukelluskelpoisten kokonaismäärä <u>päätoimisten</u> pelastustoimintaan osallistuvien henkilöiden osalta	12
Kemikaalisukelluskelpoisten kokonaismäärä <u>sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoissa</u>	0

33. Vesipelastamisen valmiudet, sisältäen venekaluston sekä vesisukellus- ja pintapelastusvalmiudet

Pintapelastukseen kykenevien <u>pelastusryhmien</u> kokonaismäärä	12
Pintapelastuskelpoisten kokonaismäärä <u>päätoimisten</u> pelastustoimintaan osallistuvien henkilöiden osalta	312
Pintapelastuskelpoisten kokonaismäärä <u>sivutoimiset ja sopimuspalokuntien hälytysosastoissa</u>	200
Vesisukellukseen kykenevien <u>pelastusryhmien</u> kokonaismäärä päivittäisvalmiudessa	1
Vesisukelluskelpoisten kokonaismäärä <u>päätoimisten</u> pelastustoimintaan osallistuvien henkilöiden osalta	67

Vesisukellukseen liittyvä erityiskalusto

Ei.

34. Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan erityisvalmiudet

Alusöljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntavalmiuteen resursoitu htv	1
--	---

Ympäristövahinkojen pelastustoiminnan erityisvalmiuden kokonaiskuvaus (mm. ohjeistuksen ajantasaisuus, henkilöstövalmius ja materiaallinen valmius, osaamisen ylläpitäminen)

Ohjeistus on päivityksessä ja sen myötä myös koulutusmateriaalia päivitetään. henkilöstövalmius perustuu olemassa olevaan ohjeeseen kokonaisvahvuudesta. Materiaalinen valmius on kohtalaisen hyvällä tasolla, varsinkin uuden varaston myötä. osaamisen ylläpidossa suuria haasteita. Öljyntorjuntavalmius merellä perustuu alueelliseen ja Suomenlahden riskianalyysiin. Torjuntavalmiutta ylläpidetään ja kehitetään yhteistyössä Rajavartiolaitoksen ja muiden pelastuslaitosten kanssa, sisältäen suunnitelmat, kaluston, osaamisen ja harjoitukset.

35. Korkealta pelastamisen valmiudet sisältäen henkilöstön ja kaluston

Putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn kykenevien <u>pelastusryhmien</u> kokonaismäärä	12
Putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn kykenevien <u>päätoimisten henkilöiden</u> määrä (PVAT I)	50
Putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn kykenevien <u>päätoimisten henkilöiden</u> määrä (PVAT II)	261
Putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn kykenevän <u>sopimushenkilöstön ja sivutoimisten</u> määrä (PVAT I)	0
Putoamisvaarallisella alueella työskentelyyn kykenevän <u>sopimushenkilöstön ja sivutoimisten</u> määrä (PVAT II)	0

36. Sammutusveden saamisen valmiudet

Sisältäen periaatteet letkukalustosta, säiliöautoista ja pumpuista. Arvioi toteutuminen asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Sammutusvesisuunnitelma on ajantasalla	☐	☒	☐	☐

37. Muiden paikallisten riskien mukaiset valmiudet

Keskeiset paikalliset riskit alueella.

Kuusi kaupallisen merenkulun satamaa ja merialueen läpi kulkee 10 väylää. Tiheä maantieverkosto, suuret liikennemäärät, korkeanopeuksiset väylät sekä tunnelit. 7 UPS-kohdetta (3 Hanko, 2 Inkoo, 1 Kirkkonummi, 1 Lohja. Metro, Korkeat rakennukset (Espoo). Paikallisten riskien mukaiset valmiudet on määritetty. Ulkoisen pelastussuunnitelman kohteita on alueella seitsemän, joiden riskit vaihtelevat satamatoiminnasta räjähdysainevalmistukseen. Ulkoiseen pelastussuunnitteluun on resursoitu yksi henkilötyövuosi.

38. Muiden paikallisten riskien mukaiset valmiudet

Keskeisien paikallisten riskien mukaiset valmiudet on määritetty (esim. maanalainen pelastaminen, maastopalot ja maastopelastaminen). Arvioi toteutuminen asteikolla kyllä/osin/ei, ei tietoa.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Paikallisten riskien mukaiset valmiudet on määritetty	☒	☐	☐	☐

39. Muiden paikallisten riskien mukaiset valmiudet

UPS -kohteiden määrä alueella	7
UPS -tehtäviin resursoitu htv	1

40. Lisätietoja

Ei vastauksia

41. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

Pelastustoiminnan suunnitelmat

Hyvinvointialueen tulee seurata pelastustoiminnan suunnitelmien kattavuutta, laadintaa, ajantasaisuutta ja päivittämistä, verrata tätä tietoa palveluiden tarpeeseen ja vastaavaan muita hyvinvointialueita koskevaan tietoon sekä laatia vuosittain näitä palveluita koskeva selvitys

...nämä apua antavien viranomaisien sekä hätäkeskuksien kanssa laadittu hälytys- ja pelastustoiminnassa tarvittavien voimavarojen hälyttämisestä.

2) Pelastuslaitosten keskinäisen avunannon suunnitelma

- Pelastuslain 45 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee laatia yhteistyössä tarpeelliset pelastuslaitosten yhteistyösuunnitelmat avun antamiseen varautumisesta sekä avun pyytämisestä ja antamisesta.

3) Yhteistyösuunnitelmat

- Pelastuslain 46 §:n 2 momentin mukaan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset, jotka ovat velvollisia antamaan pelastusviranomaisille virka-apua ja asiantuntija-apua tai joiden asiantuntemusta muutoin tarvitaan pelastustoiminnassa ja siihen varautumisessa, ovat velvollisia laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa keskenään tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta pelastustoiminnan yhteydessä.

4) Hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat

- Pelastuslain 47 §:n 1 momentin mukaan pelastuslaitoksen tulee laatia pelastustoimen alueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat.

5) Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat

- Pelastuslain 48 §:n mukaan pelastuslaitoksen on laadittava onnettomuuden varalle ulkoinen pelastussuunnitelma yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa pykälässä tarkemmin määrätyille alueille.

Pelastustoiminnan suunnitelmista säädetään tarkemmin sisäministeriön asetuksella pelastustoimen suunnitelmista (1363/2018).

42. Suunnitelmien päivittäminen

Kuvaa suunnitelmien ajantasaisuus, mahdolliset puutteet ja korjausaikataulu.

uunnitelmien hallinta on keskitetty ja vastuutettu sekä kuvattuna LUP ohjeessa pelastustoiminnasta.

Pelastustoiminta suunnitellaan ja toteutetaan siten, että avuntarvitsija aina saa niin nopeasti ja niin laadukasta palvelua kuin mahdollista. Alueen uhkakuvan perusteella on arvioitu riskien hallitsemiseksi

vaadittavat pelastustoiminnan ohjeet ja suunnitelmat. Suunnitelmat ja ohjeet ovat ajan tasalla ja vastaavat

muuttunutta toimintaympäristöä. Suunnitelmat ja ohjeet on laadittu ennakoivasti ja hyvässä yhteistyössä

eri tahojen kanssa. Pelastustoiminnan normatiivista ja strategista johtamista varten pelastuslaitoksella on

onnettomuustyyppikohtaisia menetelmäohjeita. Ohjeita päivitetään aina kun todetaan siihen tarve, esim.

toimintaympäristössä tai-tavassa tapahtuvan muutoksen myötä

LUP valmiussuunnitelma on päivitettävänä vuoden 2023 aikana. Suunnitelmassa kuvataan suurten väestömäärien evakuointia eri tilanteissa sekä pelastustoimintaa poikkeusoloissa.

43.1 Pelastustoimen suunnitelmat

Arvioi toteutuminen asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Suunnitelmien hallinta on keskitetty ja vastuutettu	☒	☐	☐	☐
Hälytysohje				
Hälytysohje on laadittu ja ajantasalla	☒	☐	☐	☐
Hälytysohjeessa on huomioitu yhteistoimintasuunnitelmat ja keskinäisen avunannon suunnitelmat	☒	☐	☐	☐
Pelastuslaitoksen keskinäisen avunannon suunnitelma				
Suunnitelma on laadittu ja ajantasalla	☐	☒	☐	☐
Yhteistyösuunnitelmat				
Suunnitelmat on laadittu ja ne ovat ajantasalla	☒	☐	☐	☐
Hyvinvointialueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat				
Suunnitelmat on laadittu ja ajantasalla	☒	☐	☐	☐
Erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoiset pelastussuunnitelmat				
Ulkoiset pelastussuunnitelmat on laadittu ja päivitetty (≤ 3 v)	☒	☐	☐	☐
Ulkoisen pelastussuunnitelman harjoitukset on toteutettu (≤ 3 v)	☒	☐	☐	☐

Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Hyvinvointialueen tulee seurata pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamista ja verrata tätä tietoa palveluiden tarpeeseen ja vastaavaan muita hyvinvointialueita koskevaan tietoon sekä laatia vuosittain näitä palveluita koskeva selvitys seuraavasti:

- 1) vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa;
- 2) pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen;
- 3) sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset; sekä
- 4) sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus.

44. Vapaaehtoisten käyttö pelastustoimen palveluiden tuottamisessa

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää vapaaehtoisten pelastustoimen tehtävissä käytön toteutumista.

- Pelastuslain 51 § mukaan pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna vapaaehtoisia organisaatioita ja henkilöitä.
- Hyvinvointialueesta annetun lain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan hyvinvointialue vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden tuottamistavan valinnasta.

Kuvaus vapaaehtoisten osallistumisesta pelastustoiminnan palveluiden tuottamiseen.

Kaikki sopimuspalokunnat osallistuvat pelastustoimintaan hälytystehtäville 8-20 min 1+3 yksikön sopimuksella. LUP alueella ei ole ns. reservipalokuntia.

Sopimushenkilöstön määrä pysyi hyvin lähellä vuoden 2021 tasoa. Sopimuspalokuntiin (40 palokuntaa) kuului yhteensä 933 hlö hälytysosastoon ja heistä oli 249 savusukeltajaa vuonna 2022. Lisäksi meillä on kaksi sivutoimista palokuntaa ja yksi tehdaspalokunta, joissa noin 50 henkilöä mukana hälytysosastossa. Palokunnat saivat lähdöt onnistumaan tavoitevahvuudella yli 80 % tehtävistä.

Kuvaus vapaaehtoisten osallistumisesta onnettomuuksien ehkäisyn palveluiden tuottamiseen

Palokunnat suorittavat sopimuksen mukaan 4 kpl / vuosi turvallisuusviestintätapahtumaa erillisen suunnitelman mukaisesti.

45. Sopimuspalokunnan ja sivutoimisten hälytykset

Huom. Sopimuspalokunnan ja sivutoimisten järjestämien turvallisuusviestintätilaisuuksien määrää ja siihen käytettyjä työtunteja kysytään onnettomuuksien ehkäisyn lomakkeella.

Sopimuspalokunnan ja sivutoimisten hälytysten määrä	1847
Sopimuspalokuntien ja sivutoimisten yksiköiden tehtävämäärä, joissa henkilöstö on osallistunut pelastustoimintaan onnettomuuspaikalla	11
Sopimuspalokuntien ja sivutoimisten itsenäisesti hoitamien tehtävien määrä (pl. pelastustoiminnan johtaminen)	1

40.1 Pelastustoimen vapaaehtoistoiminta

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistämisen toteutumista.

- Pelastuslain 52 §:n mukaan pelastustoimen viranomaisten tulee mahdollisuuksiensa mukaan edistää pelastustoimen tehtävissä käytettävien vapaaehtoisten organisaatioiden toimintaedellytyksiä. Toimenpiteiden tulisi näkyä kirjattuina tavoitteina ja toimenpiteinä muun muassa pelastuslaitosten toimintasuunnitelmissa.

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastuksien toteutumista.

- Terveystarkastusten (Pelastuslaki 53 §) järjestämisestä tulee sopia hyvinvointialueen ja sopimuspalokunnan välisessä sopimuksessa (palokuntasopimus).

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutuksen toteutumista.

- Pelastuslain 56 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia siitä, että sen sivutoimisella henkilöstöllä sekä sopimuspalokunnan ja muun sopimuksen tehneen yhteisön henkilöstöllä on 57 §:n 2 momentissa säädetty koulutus.

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei	Ei tietoa
Pelastustoimen vapaaehtoistoiminnan edistäminen				
Vapaaehtoistoiminnan edistämisen toimenpiteet ja tavoitteet on määritelty toimintasuunnitelmassa	☒	☐	☐	☐
Sopimuspalokuntaan ja muuhun vastaavaan yhteisöön kuuluvan terveystarkastukset				
Terveystarkastuksista on sovittu hyvinvointialueen ja sopimuspalokunnan välisessä palokuntasopimuksessa	☒	☐	☐	☐
Sivutoimisen henkilöstön ja sopimushenkilöstön koulutus				
Sivutoimisella henkilöstöllä, sekä sopimuspalokunnan ja muun sopimuksen tehneen yhteisön henkilöstöllä on laissa säädetty koulutus	☒	☐	☐	☐

47. Lisätietoja

Vapaaehtoistoiminnan edistämisen toimenpiteet ja tavoitteet on määritelty yhteistoimintasuunnitelmassa.

Yhteistoimintaankuuluu päällikköpalaverit ja seminaarit 4 kpl vuodessa neljällä eri alueella. Lisäksi sopimuspalokuntien edustajien kanssa pidetään neuvottelukunnan kokoukset 4 kertaa vuodessa. Sopimuspalokunnista auditoidaan ¼ vuosittain, jossa voidaan seurata yhdistyksen tilaa ja vaihtaa kuulumisia.

Pelastuslaitos järjestää ja kustantaa sopimuspalokuntien peruskoulutuksen paikallisten pelastusliittojen

kanssa. Koulutusten määrä oli vuonna 2022 riittävä, koska osalle kurseista olisi mahtunut mukaan enemmänkin kurssilaisia. Pelastusliittojen kautta järjestettiin myös täydennyskoulutusta ja muita erikoisosaamisen kursseja. Myös savusukeltajien pakolliset lämpimät harjoitukset pidetään pelastuslaitoksen kouluttajien vetäminä.

Sopimuspalokunnat ovat tuoneet esille, että sopimuspalokuntayhdistyksen pyörittäminen on aikaa vievää

työtä ja kuormittaa päättäviä henkilöitä kohtuuttomasti. Tähän ei olla ainakaan vielä pystytty vaikuttamaan,

muuta kuin suosittelemalla jakamaan vastuuta useammalle henkilölle.

48. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Yhteenvetosivu: Väestönsuojeluun varautuminen

1. Yhteyshenkilö

Etunimi	Hanna
Sukunimi	Leinonen
Ammatti- tai virkanimike	Palopäällikkö
Matkapuhelin	Ei vastauksia
Sähköposti	hanna.leinonen@pelastustoimi.fi

Väestönsuojeluun varautuminen

Hyvinvointialueen tulee seurata väestönsuojeluun varautumiseen kuuluvien pelastustoimen tehtävien saatavuutta, verrata tätä tietoa palveluiden tarpeeseen ja vastaavaan muita hyvinvointialueita koskevaan tietoon; sekä laatia vuosittain näitä palveluita koskeva selvitys seuraavasti:

- 1) väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu;
- 2) pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen;
- 3) hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen;
- 4) väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaaminen;
- 5) väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus;
- 6) pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen; sekä
- 7) kuntien kanssa tehtävä yhteistyö.

3. Henkilöstöresurssit

Varautumisen ja väestönsuojeluun varautumisen henkilöstöresurssi (ml. oma varautuminen, kuntien valmiussuunnittelun tukeminen) yhteensä (htv)	0.4
Erikseen pelastustoimen oman varautumisen ja väestönsuojelun resursointi (htv)	0.4
Erikseen kuntien varautumisen tukemisen resursointi (kuntien valmiussuunnittelun tukeminen) (htv)	0.4

4. Väestönsuojeluun varautumisen edellyttämä suunnittelu

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää väestönsuojeluun varautumisen edellyttämien suunnitelmien laatimisen toteutumista.

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei
Sodan ajan uhkien ja niiden vaikutusten arvioinnin toteutus tehty	☐	☒	☐
Sodan ajan uhkien arviointiin saatu riittävät perusteet sotilasviranomaisilta	☐	☒	☐
Valmiussuunnitelmissa on huomioitu väestönsuojeluun varautuminen	☒	☐	☐
Tarvittavat resurssit ja kyvykkyydet on määritelty myös väestönsuojelutilanteisiin vastaamiseksi	☐	☐	☒
Valmiussuunnitelmat ovat ajantasalla mm. evakuointisuunnitelma, johtamisohjeet, hälytysohjeet	☐	☒	☐
Yhteinen valmiussuunnitelmapohja muiden alueiden kanssa käytössä	☒	☐	☐

5.1 Pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien

väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittaminen

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää pelastustoimen viranomaisten vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisen toteutumista.

- Pelastuslain 65 §:n mukaan pelastustoimen viranomaiset huolehtivat niiden vastuulla olevien väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisesta

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei

	Kyllä	Osin	Ei
Pelastuslaitoksen vastuulla oleviin väestönsuojelutehtäviin liittyvä toiminta ja suunnitelmat on yhteensovitettu tarvittavien tahojen kanssa	☐	☒	☐
Yhteistoimintaa on harjoitettu säännöllisesti	☒	☐	☐
Yhteistoimintaan liittyvät yhteistoimintamuistiot ja sopimukset ovat ajantasalla	☒	☐	☐

6. Hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittäminen

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää hyvinvointialueen väestönsuojeluorganisaation määrittämisen toteutumista (Pelastuslaki 66 §).

Arvioi toteutumista asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei
Hyvinvointialueen pelastustoimen väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat henkilöt, tilat, kalusto ja materiaalit on määritelty	☐	☒	☐
Hyvinvointialueen pelastustoimen väestönsuojeluorganisaatioon kuuluvat henkilöt, tilat, kalusto ja materiaalit on kirjattu varautumistehtävien rekisteriin	☐	☐	☒
Pelastuslaitoksen toiminnan organisoituminen ja johtaminen sodan aikana on suunniteltu	☐	☒	☐

7. Väestönsuojelun tarvittavan henkilöstön varaaminen

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää väestönsuojelutehtäviin tarvittavan henkilöstön varaamisen toteutumista.

- Pelastuslain 65 §:n mukaan kukin viranomainen huolehtii väestönsuojelutehtäviin tarvitsemansa henkilöstön varaamisesta.

Sodan varalle tehdyt henkilövarausten* määrä

- a) vakituinen henkilöstö,
- b) sopimushenkilöstö,
- c) muu johto- ja erityishenkilöstö ja
- d) varatut henkilöt yhteensä.

Vastaus tulee toimittaa erikseen salattuna sähköpostina siviilivalmiusyksikön virkapostiin: pelastusosasto.svy.sm@govsec.fi.

* Henkilöstövarauksilla tarkoitetaan tässä yhteydessä koko sodan varalle suunniteltua henkilöresurssia pitäen sisällään mm. VAP (asepalveluksen ja siviilipalveluksen suorittaneet), yli 60 vuotiaat, ei asepalvelusvelvolliset.

Arvioi henkilövarausten ajantasaisuutta asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei
Sodan varalle tehdyt henkilöstövaraukset ovat ajantasalla	☒	☐	☐

Sodan varalle tehdyt rakennusvaraukset

Kuvaus siitä, miten varausmahdollisuutta on käytetty/ei ole käytetty. Älä lisää määriä.

Ei ole käytetty

Sodan varalle tehdyt ajoneuvovaraukset

Kuvaus siitä, miten varausmahdollisuutta on käytetty/ei ole käytetty. Älä lisää määriä.

Ei ole käytetty

8. Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutuksen toteutumista.

- Pelastuslain 67 §:n mukaan sisäministeriö ja aluehallintovirasto voivat hyvinvointialueen pelastusviranomaisen esityksestä määrätä väestönsuojelun johto- ja muun erityishenkilöstön osallistumaan Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen enintään kymmeneksi vuorokaudeksi vuodessa.

Arvioi toteutuminen asteikolla kyllä/osin/ei.

	Kyllä	Osin	Ei
Väestönsuojelutehtäviin varattu johto- ja erityishenkilöstö on koulutettu tehtäviinsä	☐	☒	☐

9. Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus

Johto- ja muun erityishenkilöstön osallistuminen Pelastusopiston järjestämään väestönsuojelukoulutukseen (pv/henkilö)	4
Johto- ja muun erityishenkilöstön osallistuminen pelastuslaitoksen itse järjestämään koulutukseen (pv/henkilö)	2

10. Pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden johtamisedellytysten järjestäminen

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää pelastustoiminnan poikkeusoloissa mahdollistavien johtamistilojen ja muiden edellytysten järjestäminen toteutumista.

- Pelastuslain 77 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee suunnitella ja järjestää pelastustoiminnan johtamistilat ja muut edellytykset siten, että johtaminen on mahdollista myös poikkeusoloissa.
- Johtokeskustilan suojaus tulee suunnitella hyödyntäen väestönsuojien rakenteellisia vaatimuksia siten, että johtamistoimintojen tarvitsemat toimitilat sekä viesti- ja tietoliikenneyhteydet on suojattu samoilta asevaikutuksilta kuin väestönsuojatilat.

Johtamistilojen ja muiden johtamisedellytysten järjestämisen kuvaus tulee toimittaa erikseen salattuna sähköpostina siviilivalmiusyksikön virkapostiin: pelastusosasto.svy.sm@govsec.fi

	Kyllä	Ei
Johtamistilat sijaitsevat suojatiloissa	☐	☒

11. Kuntien kanssa tehtävä yhteistyö

Hyvinvointialueen tulisi seurata, verrata ja selvittää kuntien kanssa tehtävän yhteistyön toteutumista.

- Hyvinvointialueesta annetun lain 14 §:n mukaan hyvinvointialueen ja sen alueen kuntien on neuvoteltava vähintään valtuustokausittain tehtäviensä hoitamiseen liittyvästä yhteistyöstä, tavoitteista ja työnjaosta. Neuvottelussa voidaan sopia ainakin yhteistyön edellyttämistä yhteistoimintarakenteista, toimintamalleista sekä yhteistyön edellyttämästä tiedonkulusta.

	Kyllä	Ei
Kuntien valmiussuunnittelun tukemisesta on sovittu hyvinvointialueen ja kuntien välillä	☒	☐
Yhteistyöneuvottelut pidetty vähintään valtuustokausittain	☒	☐

Kuntien valmiussuunnittelun tukemisen kuvaus (millaista tukea käytännössä annetaan)

Valmiussuunnittelun työpajoja kuntakohtaisesti, koulutusta, yhteisiä alueellisia työpajoja, harjoitusten tukeminen mm. alueellisen riskiarvioiden skenaarioita hyödyntäen, tapaamisia varatumisen sekä viestinnän teemoilla, tilannekuva (esim. korona ja Ukraina viikoittaiset tilannekuvat)

12. Lisätietoja

Väestönsuojelun johto- ja erityishenkilöstön koulutus: PElastusopiston järjestämään koulutukseen osallistui 2 henkilö neljänä päivänä. Pelastuslaitos on itse kouluttanut 19 henkilöä, joista jokainen osallistui koulutukseen kahtena päivänä. Lisäksi Papu harjoitukseen osallistui 15 henkilöä ja Respa harjoitukseen osallistui 20 henkilöä.

Lisätietona kysymykseen "Tarvittavat resurssit ja kyvykkyydet on määritelty myös väestönsuojelutilanteisiin vastaamiseksi": Evakuointisuunnitelma on päivityksessä vuonna 2023 (odotetaan SM ohjetta) ja resurssit (VAP) ok, kyvykkyydet ei.

13. Palautetta ja huomioita

Ei vastauksia